

RP 86/2006 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om kommunala pensioner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om kommunala pensioner ändras så att bestämmelserna sammanjämkas med den nya lagen om pension för arbetstagare som gäller arbetspensionsskyddet inom den privata sektorn och träder i kraft vid ingången av 2007. De föreslagna ändringarna gör bestämmel-

serna tydligare och preciserar dem samt innebär att nuvarande tillämpningspraxis tas in i lagen. Propositionen inrymmer inte några pensionspolitiska ändringar.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2007.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	3
3. Propositionens konsekvenser	5
4. Beredningen av propositionen	6
5. Samband med andra propositioner.....	6
DETALJMOTIVERING.....	6
1. Lagförslag.....	6
Lagen om kommunala pensioner	6
2. Ikraftträdande.....	32
LAGFÖRSLAG	34
om ändring av lagen om kommunala pensioner	34
PARALLELLTEXTER.....	60
om ändring av lagen om kommunala pensioner	60

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I fråga om det kommunala pensionssystemet har den omfattande arbetspensionsreform som trädde i kraft vid ingången av 2005 genomförts genom en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner (713/2004). Genom lagen ändrades bestämmelserna om bl.a. intjänande av pension, sättet att beräkna de pensionsgrundande inkomsterna och pensionsåldern.

Efter det att lagen trädde i kraft har riksdagen antagit en ny lag om pension för arbetstagare (395/2006, ArPL), som innebar att den lagstiftning om pensionskydd för löntagare inom den privata sektorn som tidigare fanns i flera olika lagar samlades i en enda lag. Samtidigt förenhetligades, moderniserades och förtydligades bestämmelserna. I detta sammanhang företogs dock inte några väsentliga ändringar i fråga om pensionsrättigheterna eller fastställandet av pension. Lagen om pension för arbetstagare och lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) träder i kraft den 1 januari 2007.

Den samlade arbetspensionslagstiftningen består av pensionslagarna för den privata sektorn och pensionslagarna för den offentliga sektorn. Till följd av lagändringarna för den privata sektorn bör också bestämmelserna i lagen om kommunala pensioner ses över, för att det skall säkerställas att pensionslagarna är förenliga när pension beviljas. Lagen om kommunala pensioner innehåller också rikligt med hänvisningar till lagen om pension för arbetstagare, och hänvisningarna bör ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

I lagen om kommunala pensioner föreslås i huvudsak motsvarande ändringar som de ändringar som företagits i lagstiftningen om arbetspension för löntagare inom den privata sektorn i samband med stiftandet av ArPL. I fråga om ArPL har ändringarna motiverats i regeringens proposition RP 45/2005 rd. Genom de föreslagna ändringarna görs bestämmelserna om pensioner tydligare och tas nuvarande tillämpningspraxis in i lagen. Det föreslås inte några egentliga pensionspolitiska ändringar.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

De tider för vilka pension beviljas retroaktivt ses över. Ålderspension skall kunna beviljas retroaktivt för tre månader före den månad då ansökan om pension gjordes. Av giltiga skäl skall ålderspension kunna beviljas retroaktivt för en längre tid än så. Det föreslås att kravet på att pension skall ha sökts inom tre månader från att anställningen upphörde slopas. Familjepension skall kunna betalas retroaktivt för sex månader före ansökan i stället för för ett år så som för närvarande, och av giltiga skäl för en ännu längre tid.

När det gäller uppskjuten ålderspension slopas kravet på att den kommunala anställningen upphör, vilket varit en förutsättning för beviljandet. I syfte att uppmuntra till fortsatt arbete föreslås en bestämmelse om att ålderspension på ansökan av den anställda skall kunna dras in i en situation där det rehabiliteringsstöd för viss tid som beviljats en anställd omvandlas till ålderspension när han eller hon har fyllt 63 år. När ålderspensionen har dragits in tillväxer pensionen för en anställd som fortsätter att arbeta efter uppnådd 63 års ålder med 4,5 procent per år.

Det föreslås att bestämmelserna om deltidspension ändras så att de bättre än för närvarande medge tillfälliga förändringar i deltidarbetet. Det föreslås att deltidspensionen tillfälligt skall kunna avbrytas, om inkomsterna för deltidspensionstagaren eller tiden för frånvaro från arbetet förändras tillfälligt. Avsikten är att göra deltidspensionen flexiblere.

Också familjevårdare skall kunna få deltidspension. Familjevård innebär anordnande av vård dygnet runt, och familjevårdarna kan inte förkorta sin arbetstid på det sätt som förutsätts enligt de nuvarande bestämmelserna. Enligt förslaget skall familjevårdare omfattas av en särskild bestämmelse som innehåller regler för erhållande av deltidspension vilka är lindrigare än de allmänna förutsättningarna. En motsvarande bestämmelse tillämpas redan nu i fråga om familjedagvårdare.

Avsikten är att göra bestämmelserna om

rehabilitering tydligare och förenkla förutsättningarna för rehabilitering. Det föreslås att bestämmelserna om säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna ändras så att pensionsanstalten skall se till att sökanden informeras om rehabiliteringsmöjligheterna och hänvisas till rehabilitering som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov också i sådana fall då ansökan om arbetspensionsrehabilitering avslås. Medicinsk rehabilitering slopas som en form av yrkesinriktad rehabilitering, eftersom den har använts mycket sällan. Däremot tas arbetsprövning in som en form av yrkesinriktad rehabilitering. Arbetsprövning är i praktiken en av de mest använda formerna av yrkesinriktad rehabilitering.

Besväräsförbudet i fråga om yrkesinriktad rehabilitering slopas. Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande GrUU 30/2005 rd att den i 21 § 2 mom. i grundlagen tryggade besvärärätten talar för att beslut om också denna typ av förmåner bör omfattas av besvärärrätt.

Familjepensionen ändras så att tillägg för föräldralösa barn slopas. Enligt de bestämmelser som trädde i kraft vid ingången av 2005 får föräldralösa barn familjepension efter båda föräldrarna till fullt belopp utan samordning, vilket innebär att behovet av tillägg för föräldralösa barn har försvunnit. Dessutom slopas den bestämmelse enligt vilken efterlevandepension har återställts om den efterlevande makens nya äktenskap har upplösts inom fem år. För att garantera den efterlevande makens rättsskydd fogas till lagen en bestämmelse enligt vilken den efterlevande maken på begäran skall ha rätt att av pensionsanstalten få ett beslut om beloppet av den efterlevande makens kalkylerade pension, om pensionsanstalten för fastställande av efterlevandepension enligt någon annan pensionslag lämnar uppgifter om den till någon annan pensionsanstalt.

Till lagen fogas en bestämmelse om att utbetalningen av pension skall avbrytas, om pensionsanstalten har skäl att misstänka att pensionstagaren inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pension. Avsikten är att försöka förhindra situationer där pensionen betalas ut under lång tid efter att pensionstagaren har avlidit, på grund av att pensionsanstalten inte har fått vetskap om t.ex. en utom-

lands bosatt pensionstagares död. Dessutom föreslås en ny bestämmelse om indragning av pensionen i situationer där någon utredning om en pensionstagares död inte kan företas, men det är sannolikt att personen i fråga har dött genom drunkning, någon annan olyckshändelse eller av någon annan med dessa jämförbar orsak. Det föreslås också att bestämmelsen om beviljande av familjepension för viss tid i motsvarande fall där en person försvunnit skall preciseras.

De konsekvenser som införandet av partiell sjukdagpenning har i fråga om lagen om kommunala pensioner har beaktats i propositionen. Ändringarna beträffande partiell dagpenning har genomförts genom en ändring (459/2006) av sjukförsäkringslagen (1224/2004).

Det föreslås att preskriptionstiderna enligt lagen förkortas till fem år. Den föreslagna preskriptionstiden fem år skall gälla fastställande av avgifter som baserar sig på lagen, återbetalning av avgifter som betalats utan grund, återkrav av pensioner som betalats utan grund och utbetalning av pensioner. Den föreslagna preskriptionstiden skall införas stegvis på så sätt att preskriptionstiden fortfarande är tio år under 2007 och 2008. Preskriptionstiden förkortas varje år så att preskriptionstiden fem år tillämpas 2013.

De föreslagna ändringarna av lagen om kommunala pensioner motsvarar till största delen bestämmelserna i ArPL. Av det kommunala pensionssystemets särdrag följer dock att till skillnad från bestämmelserna i ArPL skall pensionen inom det kommunala systemet i vissa situationer beräknas som invalidpension men beviljas som ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder har uppnåtts. Förfarandet skall tillämpas i fråga om anställda som fyllt 63 år före utgången av den primärtid som avses i sjukförsäkringslagen eller om det för en anställd inte fastställs någon primärtid enligt sjukförsäkringslagen, eftersom han eller hon har fyllt 63 år. Avsikten är att förhindra att normeringen av pension enligt det kommunala pensionssystemet påverkar pensionen i situationer av detta slag.

I ArPL finns bestämmelser om preskription av pensionsrätten. Det föreslås inte några motsvarande bestämmelser i lagen om kom-

munala pensioner. Enligt ArPL begränsas de privata pensionsanstaltens skyldighet att retroaktivt reda ut uppgifterna om inkomster som inverkar på arbetstagarens rätt till pension till innevarande år och de fem föregående åren. För tiden dessförinnan utreds inte riktigheten i uppgifterna om inkomster, och uppgifterna ändras i regel inte heller. Arbetstagarna åläggs att med hjälp av det registerutdrag som varje år skickas till dem, själva kontrollera att alla privata arbetsgivare har anmält korrekta uppgifter om inkomsterna till pensionsanstalten. Om en arbetstagare inte inom fem år meddelar att uppgifter om hans eller hennes pensionsberättigande inkomster saknas i registret eller att uppgifterna annars är felaktiga, är pensionsanstalten inte längre skyldig att i ett senare skede klarlägga uppgifterna.

Anställda i kommunerna och samkommunerna omfattas av pensionsskydd enligt lagen om kommunala pensioner. Tjänsteinnehavare och andra anställda hos en offentlig arbetsgivare har rätt att anta att deras arbetsgivare har sört för deras pensionsskydd. Det föreslås därför inte någon motsvarande preskriptionstid inom det kommunala pensionssystemet. I egenskap av en offentligrättslig pensionsanstalt klarlägger Kommunernas pensionsförsäkring pensionsskyddsrelaterade inkomster retroaktivt också för en längre tid än fem år. Löneuppgifterna från arbetsgivare som omfattas av lagen om kommunala pensioner kvarstår också i det fallet att en kommun eller en samkommun upphör att existera. När kommuner går samman överförs uppgifterna till den nya kommun som bildas och när samkommuner upplöses överförs uppgifterna till en kommun eller flera kommuner som ingått i samkommunen. Uppgifterna om inkomster är således i regel tillgängliga, om det i ett senare skede blir nödvändigt att kontrollera dem. Inom den kommunala sektorn har det inte förekommit några avsiktliga försummelser av skyldigheten att ordna pensionsskydd.

Eftersom det inte uppställs någon preskriptionstid för uppgifter som inverkar på pensionsskyddet, är det inte heller nödvändigt att varje år sända ett registerutdrag till alla som omfattats av systemet under året. Pensionsanstalten kommer också i fortsättningen att

inrikta informationen om intjänad pension till målgruppen äldre anställda. Förutom att dessa har möjlighet att kontrollera uppgifterna om sina pensionsberättigande inkomster informeras de om hur pensionen tillväxer till följd av fortsatt arbete. Därmed försöker man också bidra till att pensioneringen senareläggs. Var och en har alltid rätt att på begäran få ett utdrag ur registret.

Inom det kommunala pensionssystemet infördes vid ingången av 2006 en avgift som baserar sig på utgifterna för förtidspensioner. De övriga delarna av pensionsavgiften utgörs av en lönebaserad och en pensionsutgiftsbaserad avgift. Den kommunala pensionsanstaltens delegation beslutar om det totala beloppet av förtidspensionsavgiften, som fördelas på medlemssamfunden utifrån de sammanräknade pensionsutgifterna av sådana invalidpensioner, rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner och individuella förtidspensioner som börjat under finansåret och två år före det. Det föreslås att bestämmelsen om fördelningen av betalningsandelarna ändras med anledning av införandet av den förtidspensionsbaserade avgiften.

Parallellt med denna proposition har det beretts en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, där det föreslås att kommunernas pensionsnämnd och statens pensionsnämnd skall gå samman med besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Om ändringarna genomförs, innebär de att kommunernas pensionsnämnd läggs ned. I denna proposition ingår de ändringar av lagen om kommunala pensioner som förutsätts för detta. Ändringssökande skall alltså regleras i lagen om kommunala pensioner. Bestämmelser om besvärsnämnden och dess medlemmar finns däremot i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005).

3. Propositionens konsekvenser

Syftet med de föreslagna ändringarna är att göra lagen tydligare och precisera den samt att ta in nuvarande tillämpningspraxis i lagen. Förslagen innehåller inte några väsentliga ändringar med tanke på de anställda. De pensionspolitiskt betydelsefulla ändringarna

genomfördes genom de lagändringar som trädde i kraft vid ingången av 2005.

Ändringarna föranleder ett visst mått av ändringar i verkställigheten av det kommunala pensionsystemet och i de informationssystem som används i samband med verkställigheten. Ändringarna har inte några väsentliga konsekvenser för kommunernas ekonomi. Propositionen har inte heller några statsfinansiella konsekvenser.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. För beredningen tillsatte inrikesministeriet en arbetsgrupp, som bestod av företrädare för de kommunala huvudavtalsorganisationerna och den kommunala pensionsanstalten. Arbetsgruppen har fört förhandlingar som förutsätts i 165 § i la-

gen om kommunala pensioner. Propositionen baserar sig på arbetsgruppens enhälliga slutrapport.

5. Samband med andra propositioner

Till riksdagen överlämnas separat en separat proposition med förslag till lag om ändring av lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, där det föreslås att kommunernas pensionsnämnd och statens pensionsnämnd skall gå samman med besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. De ändringar som föreslås i denna proposition har utarbetats utifrån antagandet att de ändringar som föreslås i den nämnda propositionen träder i kraft vid samma tidpunkt som den lag som nu föreslås.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

Lagen om kommunala pensioner

3 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att laghänvisningen i 2 mom. 2 punkten ändras, eftersom bestämmelser om närståendevårdare har funnits i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) sedan den 1 januari 2006. Med närståendevårdare avses enligt 2 § 3 punkten i den nämnda lagen en anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära och som ingått ett avtal om närståendevård.

4 §. Allmänna definitioner. I paragrafen definieras de begrepp som förekommer allmänt i lagen. I definitionerna hänvisas till lagen om pension för arbetstagare (395/1961). Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen ändras i fråga om laghänvisningarna, eftersom lagstiftningen om arbetspension för arbetstagare inom den privata sektorn har sammanförts i en ny lag om pension för arbetstagare (395/2006, ArPL), som träder i kraft den 1 januari 2007. Det föreslås därför att 3, 4, 5 och 10 punkten ändras så att det hänvisas till para-

graferna med motsvarande innehåll i ArPL.

I 8 punkten definieras återstående tid. Det föreslås att tidpunkten för den återstående tidens utgång preciseras så att det anges att den återstående tiden upphör den sista dagen i den månad under vilken personen fyller 63 år. Den föreslagna preciseringen motsvarar nuvarande tillämpningspraxis.

11 §. Ålderspension. I paragrafen bestäms om rätt att få ålderspension och om när ålderspensionen börjar. En förutsättning för erhållande av ålderspension är att den anställdes kommunala anställning inte fortsätter. Om den kommunala anställningen fortsätter kan den anställda inte heller få ålderspension för kommunala anställningar som upphört tidigare. Ordalydelsen i 1 mom. preciseras till denna del.

Det föreslås att ordalydelsen i 2 mom. preciseras så att ålderspension skall beviljas tidigast från ingången av kalendermånaden efter uppnådd 63 års ålder och anställningens upphörande. Dessutom föreslås att bestämmelsen om beviljande av ålderspension retroaktivt ändras i enlighet med bestämmelsen med motsvarande innehåll i 13 § 1 mom. i

ArPL. Ålderspension skall kunna beviljas retroaktivt för tre månader före ansökan om pension. Av giltiga skäl skall pensionen kunna beviljas retroaktivt också för en längre tid än så. Bestämmelsen avviker från den nuvarande bestämmelsen på så vis att det för retroaktivt beviljande av pension för tre månader inte längre förutsätts att pension har sökts inom tre månader från att anställningen upphörde. Därmed lindras villkoren för att få ålderspension retroaktivt.

13 §. Förtida och uppskjuten ålderspension. En förutsättning för erhållande av förtida och uppskjuten ålderspension är enligt 1 mom. att den anställdes kommunala anställning inte fortsätter. Det föreslås att paragrafen ändras så att en fortsättning på anställningen hindrar endast förtida ålderspension. I fråga om förutsättningarna för erhållande av uppskjuten ålderspension tillämpas däremot vad som bestäms i 4 mom.

Ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. I momentet bestäms om begynnelsestidpunkten för ålderspension, om den anställda fortsätter att arbeta efter att ha fyllt 68 år. Ålderspension skall då beviljas från ingången av den månad som följer efter ansökan om pension. I situationer av detta slag förutsätts inte att den anställda har slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 13 § 2 mom. i ArPL.

14 §. Deltidspension. I paragrafen bestäms om förutsättningarna för erhållande av deltidspension. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten preciseras genom en bestämmelse om att för att en anställd skall få deltidspension förutsätts att han eller hon inte får någon annan pension på grundval av eget arbete eller någon motsvarande utländsk förmån eller förmån på grundval av anställning vid en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna. I den gällande lagen nämns endast arbetspension som ett hinder. Den föreslagna preciseringen av ordalydelsen innebär inte att nuvarande tillämpningspraxis ändras. Det preciserade momentet motsvarar 16 § 1 mom. 3 punkten i ArPL.

Det föreslås att 1 mom. 5 punkten preciseras så att den motsvarar nuvarande tillämpningspraxis. Det föreslås dessutom att hän-

visningsbestämmelsen ändras tekniskt så att det hänvisas till sjukförsäkringslagen (1224/2004) som trädde i kraft vid ingången av 2005 i stället för till den upphävda sjukförsäkringslagen (364/1963). För erhållande av deltidspension förutsätts att deltidspensionstagaren inte har uteblivit från arbetet en längre tid än sex veckor. Enligt den gällande bestämmelsen skall i denna frånvarotid inte inräknas semester eller annan därmed jämförbar tid och inte heller tid för vilken deltidspensionstagaren har rätt att få dagpenning enligt SFL. Det föreslås att i frånvarotiden inte heller skall inräknas den tid för vilken den anställda har fått lön för sjukdomstid, ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada beviljad med stöd av lagen om trafikförsäkring eller dagpenning som grundar sig på bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkring. När en anställd får en ovan nämnd förmån enligt lagen om trafikförsäkring eller lagen om olycksfallsförsäkring, betalas inte dagpenning enligt SFL därför att de nämnda förmånerna är primära. Det betyder att en sådan situation i sak är identisk med de situationer där en anställd får dagpenning enligt SFL. Om arbetsgivaren betalar lön under sjukdomstiden, betalas dagpenningen enligt SFL på arbetsgivarens ansökan till arbetsgivaren. Också i en sådan situation har den anställda rätt till dagpenning enligt SFL, även om dagpenningen betalas till arbetsgivaren. Tiden under vilken den anställda får dessa förmåner skall få vara högst tolv månader. Efter den föreslagna preciseringen motsvarar bestämmelsen 16 § 4 mom. 2 punkten i ArPL.

För erhållande av deltidspension förutsätts enligt 1 mom. 4 punkten att arbetstiden och inkomsten i anställningen minskar. Minskningen i arbetstiden får inte skilja sig väsentligt från nedgången i förvärvsinkomsterna. När det gäller arbetet för familjevårdare som omfattas av pensionsskydd enligt denna lag anges i socialvårdslagen (710/1982) uttryckligen att familjevård innebär ordnande av vård dygnet runt. Enligt de nuvarande bestämmelserna kan den som arbetar enbart som familjevårdare således inte bli deltidspensionerad, eftersom arbetstiden inom familjevård inte kan förkortas på det sätt som förutsätts i 1 mom. 4 punkten. I 2 mom. finns

en specialbestämmelse om rätt till deltidspension för familjedagvårdare. Enligt momentet är förutsättningarna för deltidspension för familjedagvårdare lindrigare än de allmänna förutsättningarna. För familjedagvårdare uppfylls kravet på inkomster under tre år, om de årliga inkomsterna under tre kalenderår uppgår till minst 10 500 euro. I fråga om familjedagvårdare tillämpas också en lägre inkomstgräns för heltidsarbete, dvs. 875 euro per månad, och för dem förutsätts inte att arbetstiden minskar. Det föreslås att 2 mom. ändras så att det också gäller familjevårdare, eftersom det inte kan anses vara motiverat att familjevårdare inte har rätt till deltidspension.

Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. I det nya momentet preciseras vad som avses med nedgången i arbetsinkomsterna enligt 1 mom. 4 punkten. Om den anställdes arbetsinkomst för heltidsarbete omfattar overtidsersättningar, söndags-, natt- eller skifttillägg eller andra tillägg eller ersättningar som inte ingår i inkomsten för heltidsarbete, skall ersättningar av detta slag inte beaktas när det bedöms om inkomsten av deltidarbetet uppfyller villkoren för erhållande av deltidspension. Ändringen motsvarar 16 § 5 mom. i ArPL.

15 §. När deltidspension avbryts, upphör och börjar på nytt. I paragrafen bestäms om när deltidspension upphör och börjar på nytt. Till paragrafen fogas bestämmelser om avbrytande av deltidspension, och paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt. I 1 mom. bestäms om indragning av deltidspension i sådana fall då deltidspensionstagaren beviljas invalid- eller arbetslöshetspension. Det föreslås att innehållet i momentet revideras och att det nuvarande innehållet i ändrad form tas in i 3 och 5 mom. I 1 mom. föreslås bli bestämt om avbrytande av deltidspension. En deltidspensionstagare skall kunna ansöka om att deltidspensionen skall avbrytas, om hans eller hennes inkomst av heltidsarbete eller frånvaro från arbetet tillfälligt förändras så att villkoren för deltidspension inte uppfylls. Den gällande lagen medger inte något motsvarande avbrott, utan i en sådan situation skall deltidspensionen dras in. Den föreslagna bestämmelsen tillåter tillfälliga förändringar i heltidsarbete och gör därmed deltidspensionen

flexiblare. Utbetalningen av deltidspension skall avbrytas från och med förändringen. En motsvarande bestämmelse finns i 21 § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att 2 mom. revideras. I det ändrade momentet bestäms om när avbruten deltidspension börjar betalas på nytt i stället för om när deltidspension som dragits in börjar betalas på nytt. Avbruten deltidspension skall på grundval av pensionstagarens anmälan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt från vilken villkoren för erhållande av deltidspension åter uppfylls. Avbrottet skall inte kunna fortgå längre än i sex månader. Pensionen skall dras in från tidpunkten för avbrottet, om begäran om förnyad utbetalning inte har lämnats inom sex månader sedan pensionen avbröts. En motsvarande bestämmelse finns i 21 § 2 mom. i ArPL.

Till 3 mom. överförs de nuvarande bestämmelserna om indragning av deltidspension i 1 mom., ändrade så att tidpunkten för indragning av deltidspension anges i lagen. Dessutom nämns det uttryckligen att indragningen av en deltidspension också kan ske retroaktivt. Deltidspension skall dras in från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren inte längre uppfyller villkoren för pensionen. Om denna dag är månadens första dag, skall deltidspensionen dras in från denna dag. Om indragningen beror på att förvärvsinkomsterna har stigit och det inte går att påvisa när förändringen har skett, skall deltidspensionen dras in från ingången av det år då förändringen skedde. Deltidspensionen skall dock inte dras in, om förändringen är tillfällig och utbetalningen av deltidspensionen kan avbrytas med stöd av 1 mom. En motsvarande bestämmelse finns i 22 § 1 mom. i ArPL.

Till 4 mom. överförs i ändrad form de bestämmelser om när en indragen deltidspension börjar betalas på nytt som för närvarande finns i 2 mom. Enligt det gällande momentet har en anställd vars deltidspension har dragits in rätt att på nytt få deltidspension när han eller hon uppfyller villkoren för pensionen. Om deltidspensionen börjar på nytt inom sex månader efter att den tidigare deltidspensionen upphörde, beviljas pensionen enligt tidigare grunder. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att deltidspension skall

beviljas på tidigare grunder, om den har varit indragen i högst sex månader. Innehållet i bestämmelsen ändras endast obetydligt, vilket underlättar verkställigheten. En motsvarande bestämmelse finns i 22 § 2 mom. i ArPL.

I 5 mom. föreslås bli bestämt om sådana situationer där en anställd som får deltidspension beviljas ålderspension, invalidpension eller arbetslöshetspension för samma tid för vilken redan har betalats deltidspension. Deltidspensionen skall betraktas som en delbetalning av den beviljade pensionen. I 1 mom. finns en motsvarande bestämmelse i fråga om invalid- och arbetslöshetspension. När det gäller ålderspension förekommer en sådan situation som avses i det föreslagna 5 mom. endast om den anställde som ansökt om invalidpension beviljas ålderspension i stället för invalidpension i en situation som avses i 32 § 2 mom.

16 §. *Ändring av deltidspension till ålderspension.* I paragrafen bestäms om förutsättningarna för att en anställd som får deltidspension skall få ålderspension. I paragrafen bestäms dessutom om hur pensionen bestäms för anställda som fortsätter i deltidsarbete efter att ha fyllt 68 år. Om den anställde fortsätter i deltidsarbete, omvandlas deltidspensionen då till en lika stor ålderspension. Det föreslås att paragrafen kompletteras med en bestämmelse om att när den anställde i denna situation upphör med deltidsarbetet skall ålderspensionen på ansökan beräknas på nytt. En motsvarande bestämmelse finns i 24 § i ArPL.

17 §. *Yrkesinriktad rehabilitering.* I paragrafen bestäms om på vilka villkor en anställd har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering. Det föreslås att 1 mom. preciseras så att det kompletteras med villkoret före 63 års ålder. Begreppet 'dagen för rehabiliteringsfallet' i 1 mom. 2 punkten slopas och ersätts med begreppet 'tidpunkten för ansökan om rehabilitering'. Avsikten är att skapa klarhet i och förenkla villkoren för rehabilitering. För att en anställd skall få rehabilitering förutsätts att han eller hon under granskningstiden för den återstående tid som ingår i invalidpensionen har inkomster som når upp till minimibeloppet. Det föreslås att förutsättningen preciseras så att de inkomster som räknas

in i minimibeloppet skall vara pensionsgrundande arbetsinkomster för den återstående tiden. I minimibeloppet inräknas således inte förmånsinkomster.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att de kontakter med arbetslivet som skall beaktas vid bedömning av rehabiliteringens ändamålsenlighet ersätts med etablering i arbetslivet. I fråga om unga personer skall beaktas för hur många år den unga personen har intjänat arbetspension på grundval av arbete. Om det har förflutit flera år sedan den anställde hade ett stabilt förvärvsarbete, är enbart det att den anställde har små inkomster för återstående tid inte tillräckligt för att visa att han eller hon är etablerad i arbetslivet. Den preciserade paragrafen motsvarar 25 § 2 och 3 mom. i ArPL.

I 3 mom. definieras vad som avses med yrkesinriktad rehabilitering. Det föreslås att förteckningen enligt det gällande 3 mom. ändras så att rehabiliteringsundersökningar och medicinsk rehabilitering stryks som former av yrkesinriktad rehabilitering. Medicinsk rehabilitering har mycket sällan använts som yrkesinriktad rehabilitering. Till förteckningen fogas arbetsprövning, som är en ofta använd form av yrkesinriktad rehabilitering. Dessutom kompletteras momentet med en bestämmelse enligt vilken det förutsätts att den anställde skall förete pensionsanstalten en plan för yrkesinriktad rehabilitering för att den skall kunna inledas. Bestämmelsen förtydligar den anställdes handlingsskyldighet i rehabiliteringsärendet. Pensionsanstalten skall kunna stödja utarbetandet av rehabiliteringsplanen genom råd eller med det rehabiliteringsunderstöd enligt prövning som avses i 19 §. Vid behov kan pensionsanstalten kontakta arbetsgivaren. Om den anställde inte kan fortsätta på sin arbetsplats, kan han eller hon vid behov hänvisas till Arbetskraftsbyrån eller till den som producerar rehabiliteringstjänsten för utarbetandet av en rehabiliteringsplan där målet är att den anställde skall kunna fortsätta i arbetslivet. Den ändrade paragrafen motsvarar 26 § i ArPL.

21 §. *Rätt till invalidpension under tid för vilken betalas rehabiliteringspenning.* Av paragrafen framgår att rehabiliteringspenningen är primär i förhållande till invalidpension. Ordalydelsen i bestämmelsen ändras så att

termen 'vägande skäl' ersätts med 'giltigt skäl'. Hänvisningsbestämmelsen ändras tekniskt så att det hänvisas till lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), som trädde i kraft vid ingången av oktober 2005, i stället för till den upphävda lagen om rehabiliteringspenning (611/1991). Efter ändringen motsvarar ordalydelsen 32 § 2 mom. i ArPL.

22 §. Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna. Enligt paragrafen är pensionsanstalten skyldig att före ett avgörande i ett ärende som gäller invalidpension säkerställa att den anställdes möjligheter till rehabilitering har klarlagts. I paragrafen bestäms dessutom om pensionsanstaltens skyldighet till ombesörjande i sådana fall då en pensionsansökan avslås. Det föreslås att ordalydelsen ändras så att den skyldighet som föreskrivs i paragrafen också gäller sådana fall då en ansökan om arbetspensionsrehabilitering avslås. Den ändrade paragrafen motsvarar 36 och 53 § i ArPL.

23 §. Förmåner vid arbetsförmåga. 24 §. Invalidpension. 26 §. Full invalidpension och delinvalidpension. Ordalydelsen i de finskspråkiga paragraferna ändras i motsvarighet till ArPL så att begreppet 'työkyvyn alentaminen' ersätts med begreppet 'työkyvyn heikentyminen'. Det gällande svenska begreppet 'nedsatt arbetsförmåga' ändras inte. Den finskspråkiga preciseringen ändrar inte nuvarande tillämpningspraxis. Dessutom förtydligas ordalydelsen i 24 § 2 mom. utan att innehållet ändras i sak.

27 §. Utredning av om arbetsförmågan fortgår. Det föreslås att hela paragrafen ändras. I paragrafen bestäms om förvägran och minskning av invalidpension. Det föreslås att den bestämmelse i 1 mom. stryks som gäller möjligheten att förvägra invalidpension, om den anställda uppsåtligen förorsakat sin arbetsförmåga. Försäkringsdomstolen har ansett att den uppsåtlighet som avses i lagen skall ha gällt uttryckligen ändamålet med erhållande av pension. Bestämmelsen har inte tillämpats i praktiken. Likaså föreslås att de bestämmelser i 2 mom. stryks enligt vilka invalidpension kan minskas, om den anställda har förorsakat sin arbetsförmåga genom grov oaktsamhet eller ådragit sig sjukdom,

lyte eller skada genom en brottslig handling eller om arbetsförmågan förorsakas av missbruk av alkohol eller andra rusmedel och den anställda vägrar att söka vård som bekostas av pensionsanstalten. Till paragrafen överförs i ändrad form den bestämmelse som för närvarande finns i 99 §. I paragrafen bestäms om pensionstagarens skyldighet att för utredning av om arbetsförmågan fortgår, på uppmaning av pensionsanstalten låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. En förutsättning är att pensionsanstalten har grundad anledning att anta att pensionstagaren åter är arbetsförmögen. Den nuvarande ordalydelsen preciseras så att den läkare som namnges av pensionsanstalten skall vara en legitimerad läkare. Dessutom gäller att ett åläggande från pensionsanstalten att låta sig undersökas för utredning av om arbetsförmågan fortgår endast kan komma i fråga i undantagsfall. I motsvarighet till den nuvarande bestämmelsen föreslås att när pensionsanstalten förelägger en undersökning av detta slag skall den ersätta den anställda för skäliga kostnader för undersökningen och eventuella resor. Till kostnader som orsakas av undersökning och resor hör också dagpenning när undersökningen görs på en annan ort. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 46 § i ArPL.

28 §. Effekter av förändrad arbetsförmåga. I paragrafen bestäms om hur förändrad arbetsförmåga påverkar invalidpensionen. Det föreslås att satskonstruktionen i 2 mom. görs tydligare så att det först bestäms om en situation där arbetsinkomsterna utgör mer än 40 procent av den stabiliserade medelinkomsten innan arbetsförmågan börjar och därefter om en situation där arbetsinkomsterna utgör mer än 60 procent av nämnda medelinkomst. Här förutsätts att överskridningen av inkomstgränsen inte är tillfällig.

I 3 mom. bestäms om justering av full invalidpension till delinvalidpension och om indragning eller avbrytande av utbetalningen av invalidpension. Det föreslås att 3 mom. upphävs, eftersom bestämmelser om justering av pensionen föreslås i 28 § 1 och 2 mom. och om indragning i 29 §. I 30 § före-

slås bestämmelser om avbrytande av utbetalningen.

Det föreslås att 4 mom. upphävs och att innehållet tas in i 29 § 2 mom.

29 §. Indragning av invalidpension. I paragrafen bestäms om indragning och avbrytande av invalidpension samt om indragning av rehabiliteringspenning. Det föreslås att paragrafen ändras så att 1 mom. gäller indragning av invalidpension, rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg.

Det föreslås att det nuvarande innehållet i 2 mom. tas in i 30 § 2 mom. Till 2 mom. överförs det gällande 28 § 4 mom. i ändrad form. I momentet bestäms om att invalidpensionen eller rehabiliteringstillägget, för att stödja återgången till arbete kan fortgå i form av rehabiliteringsstöd till samma belopp som delinvalidpension för en kortare tid än ett år. Delinvalidpension skall liksom för närvarande kunna betalas som full pension under en sådan rehabiliteringstid som avses i 17 §. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att delinvalidpension kan betalas i form av förhöjt rehabiliteringstillägg. Efter ändringen motsvarar 2 mom. bestämmelserna i 30 § 2 mom. och 49 § 2 mom. i ArPL.

30 §. Avbrytande av utbetalningen av invalidpension. I paragrafen bestäms om återgångspenning. Hela paragrafen ändras. Det föreslås att bestämmelserna om återgångspenning stryks. I praktiken har paragrafen tillämpats sällan, och i de fall som avses i paragrafen kan användningen av återgångspenning ersättas genom en förlängning av den period som behövs för rehabiliteringsstöd. Det finns inte heller någon motsvarande bestämmelse i de övriga pensionslagarna. Strykningen innebär därmed att bestämmelserna om rehabiliteringsstöd inom olika pensionssystem förenhetligas. I paragrafen föreslås bestämmelser om avbrytande av utbetalningen av invalidpension.

I 1 mom. anges förutsättningarna för att utbetalningen av invalidpension skall kunna avbrytas. Utbetalningen av invalidpension skall kunna avbrytas, om pensionstagaren förvärsarbetar och inkomsten av detta arbete tillfälligt överstiga de inkomstgränser som avses i 28 § 2 mom. Utbetalningen av pension skall också kunna avbrytas, om pensionstagaren utan godtagbart skäl låter bli att

fullgöra pensionsanstaltens åläggande att för utredning av om arbetsförmågan fortgår låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Utbetalningen skall vidare kunna avbrytas, om den anställda inte lämnar resultaten av den nämnda undersökningen till pensionsanstalten inom den skäligen tiden. Utbetalningen av pensionen skall dessutom kunna avbrytas, om pensionstagaren vägrar delta i rehabilitering eller utbildning som pensionsanstalten ordnar. En motsvarande bestämmelse finns i 50 § i ArPL.

Till 2 mom. överförs innehållet från det nuvarande 29 § 2 mom. Ordalydelsen preciseras med ett tillägg enligt vilket det hänvisas även till 29 §.

32 §. Ändring av invalidpension till ålderspension och rätt till ny pension som intjänats under tiden för pension. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Till momentet överförs i ändrad form de bestämmelser från 112 § som gäller betalning i form av ålderspension av pension som beviljats som invalidpension. Enligt 1 punkten skall pensionen beräknas i form av invalidpension men beviljas i form av ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnås, om den anställda har fyllt 63 år före utgången av den primärtid som avses i sjukförsäkringslagen. I 2 punkten föreslås en ny bestämmelse enligt vilken pensionen skall beräknas i form av invalidpension men beviljas i form av ålderspension också när någon primärtid inte fastställs för den anställda på basis av 12 kap. 3 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen, eftersom den anställda har fyllt 63 år. Enligt 1 mom. ändras invalidpension till ålderspension efter det att 63 års ålder uppnåtts. Det är därför inte längre motiverat att bevilja den som fyllt 63 år invalidpension, utan pensionen beviljas direkt som ålderspension.

40 §. Tillväxtprocent. I paragrafen bestäms om procentsatserna för pensionens tillväxt. Det föreslås att 4 mom. ändras så att det hänvisas inte bara till 1–3 mom. i paragrafen utan också till det föreslagna 5 mom. I det nya 5 mom. föreslås bestämmelser om hur den teoretiska pensionen beräknas. EG:s för-

ordning om social trygghet förutsätter att arbete som utförts i andra EES-länder jämföras med arbete som utförts i Finland också när pensionstillväxten fastställs. Vid beräkning av den teoretiska pensionen skall därför beaktas en tillväxt som är större än tillväxten på 1,5 procent enligt 1 mom. efter det att den anställde fyller 53 eller 63 år. Detta genomförs så att den teoretiska pensionen som beräknats med en tillväxt på 1,5 procent ökas med ett särskilt tillägg som beräknats på skillnaden mellan de större tillväxtprocent-satserna och tillväxtprocentsatsen på 1,5 procent. Det särskilda tillägget räknas ut på grundval av de arbetsinkomster som tjänats in i Finland. En motsvarande bestämmelse finns i 64 § 3 mom. i ArPL.

41 §. Intjänande av pension på grundval av förtroendeuppdrag. Det föreslås att paragrafen upphävs och att innehållet överförs till 68 § 1 mom.

43 §. Deltidspensionens belopp. I 4 mom. bestäms om deltidspensionens maximibelopp. Med anledning av de ändringar som föreslås i 76 § ersätts termen 'samordning' med termen 'avdrag'. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen ändras så att en motsvarande förmån som tjänats in i ett land som tillämpar EG:s förordning om social trygghet eller i ett land som ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland skall jämföras med pension som skall beaktas vid beräkningen av maximibeloppet. Genom ändringen ersätts den gällande bestämmelsen om möjligheten att jämföra en motsvarande förmån som intjänats i en främmande stat eller i tjänst hos en internationell organisation med pension som intjänats i Finland. Definitionen motsvarar den motsvarande bestämmelsen i 17 § 4 mom. i ArPL. Till momentet fogas också en bestämmelse om att från deltidspension dock inte skall avdras en sådan dagpenning eller ersättning för inkomstbortfall som avses i 76 §, om den har beviljats på grund av arbete som utförts under tiden med deltidspension.

44 §. Omräkning av deltidspensionens belopp. I paragrafen bestäms om omräkning av deltidspensionen. Till 1 mom. fogas en bestämmelse om att deltidspensionen skall omräknas också i sådana fall då deltidspensionstagaren beviljas ny deltidspension enligt nå-

gon annan arbetspensionslag. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar nuvarande tillämpningspraxis. En motsvarande bestämmelse finns i 20 § 1 mom. 2 punkten i ArPL.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket deltidspensionens maximibelopp skall justeras, om deltidspensionstagaren beviljas en i 76 § avsedd primär förmån eller om beloppet av en sådan förmån ändras. Enligt vedertagen rättspraxis har pensionen justerats i dessa situationer, även om det inte i den gällande bestämmelsen föreskrivs om justering av maximibeloppet. En motsvarande bestämmelse finns i 17 § 3 mom. i ArPL.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det bestäms om justeringstidpunkten för deltidspension. Justeringen skall göras från ingången av kalendermånaden efter den under vilken förändringen skett, eller om förändringen sker kalendermånadens första dag, från denna dag. Om förändringen i förvärvsinkomsterna konstateras först i samband med den årliga kontrollen och det inte går att få en utredning om förändringstidpunkten, skall deltidspensionens belopp justeras från ingången av det år då inkomsterna förändrades. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar nuvarande tillämpningspraxis. En motsvarande bestämmelse finns i 20 § 2 mom. i ArPL.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det bestäms om fastställande av den stabiliserade förvärvsinkomsten när deltidspensionens belopp justeras. Som stabiliserad förvärvsinkomst anses då den förvärvsinkomst som deltidspensionen första gången fastställdes på. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar nuvarande tillämpningspraxis. En motsvarande bestämmelse finns i 20 § 3 mom. i ArPL.

45 §. Rehabiliteringspenningens belopp. I paragrafen bestäms om rehabiliteringspenningens storlek. Det föreslås att paragrafen ändras i motsvarighet till den föreslagna ändrade bestämmelsen i 17 § 1 mom. 2 punkten. Bestämmelsen i 1 mom. ändras så att begreppet 'dagen för rehabiliteringsfallet' stryks. I stället skall rehabiliteringspenningens storlek i regel bestämmas på basis av tidpunkten för ansökan om rehabilitering. Efter ändringen motsvarar momentet bestämmelserna i 28 § 2 mom. i ArPL.

Det föreslås att det nuvarande 2 mom. i

ändrad form blir 3 mom., och i 2 mom. föreslås i stället en bestämmelse om sådana situationer då en anställds sjukledighet har börjat medan hans eller hennes anställning pågick och rehabiliteringsbehovet fanns redan när sjukledigheten började. Rehabiliteringspenningen fastställs då utgående från den tidpunkt då sjukledigheten började. Genom bestämmelsen säkerställs att en sjukledighet före rehabiliteringens början inte sänker rehabiliteringspenningens belopp. Bestämmelsen säkerställer vidare att rehabiliteringspenningen inte blir lägre än den invalidpension som den anställde skulle ha fått om han eller hon i stället hade konstaterats vara arbetsoförmögen. Bestämmelsen motsvarar 28 § 3 mom. i ArPL.

Till 3 mom. överförs det nuvarande 2 mom. så att ordalydelsen ändras i motsvarighet till ordalydelsen i 29 § i ArPL. I momentet bestäms om beloppet av partiell rehabiliteringspenning. Det föreslås att det gällande begreppet 'pensionsgrundande inkomst' ersätts med termen 'stabiliserad inkomst'. Om en anställds inkomster under den tid yrkesinriktad rehabilitering pågår är mer än hälften av den stabiliserade arbetsinkomsten, skall rehabiliteringspenningen utgöra hälften av beloppet av den fulla rehabiliteringspenningen.

46 §. Rehabiliteringstilläggets belopp. Det föreslås att ordalydelsen ändras så att ordet 'samordnade' stryks som obehövligt.

47 §. Beloppet av rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Det föreslås att bestämmelsen om maximitiden sex månader i fråga om rehabiliteringsunderstöd enligt prövning stryks som obehövlig. Likaså föreslås att bestämmelsen om att rehabiliteringsunderstödet enligt prövning bestäms som ett engångsbelopp och betalas i en eller flera poster stryks. I 31 § i ArPL finns en motsvarande bestämmelse om rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, och inte heller där finns några bestämmelser som motsvarar de föreslagna strykningarna.

48 §. Invalidpensionens och delinvalidpensionens belopp. I paragrafen bestäms om hur full invalidpension och delinvalidpension fastställs. Det föreslås att ordalydelsen ändras så att beloppet av full invalidpension är det sammanlagda beloppet av den pension som

bestäms enligt 40 § och pensionsdelen för återstående tid enligt 53 och 54 §. Den ändrade ordalydelsen medför inte några ändringar i det nuvarande fastställandet av full invalidpension och delinvalidpension. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar innehållet i paragrafen. En motsvarande bestämmelse finns i 38 § i ArPL.

49 §. Arbetslöshetspensionens belopp. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen preciseras så att den anställdes rätt till pension för återstående tid skall bestämmas på samma sätt som den skulle bestämmas ifall den 31 december 2006 betraktades som pensionsfallet för arbetspension. Enligt den lag som gäller vid nämnda datum bestäms den återstående tiden för arbetslöshetspension enligt de bestämmelser som gällde 2004. Således räknas pensionslönen för den återstående tiden för arbetslöshetspension, även då arbetslöshetspension beviljas senare, på basis av de bestämmelser som gällde 2004 enligt den situation som rådde vid utgången av 2006. Inkomster av arbete som utförts 2007 eller senare ändrar inte lönen för den återstående tiden för arbetslöshetspension eller pensionen för den återstående tiden. En motsvarande bestämmelse finns i 28 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare.

52 §. Förmåner som berättigar till pension. I paragrafen anges hur pensionen tillväxer under oavlönad tid. Enligt den nuvarande bestämmelsen tillväxer pension av förmåner som den anställde fått fram till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. Det föreslås att det inledande stycket i 1 mom. ändras i motsvarighet till 74 § 2 mom. i ArPL så att när ålderspension räknas ut skall den inkomst som ligger till grund för en förmån som den anställde erhållit fram till utgången av månaden för ålderspensionsfallet beaktas. I övrigt skall den nämnda inkomsten beaktas till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. Dessutom föreslås att ordalydelsen i det inledande stycket i 1 mom. ändras i motsvarighet till 74 § 5 mom. i ArPL så att förmånerna skall berättiga till pension även för den tid under vilken den anställde har fått deltidspension enligt en arbetspensionslag. Det föreslås vidare att det inledande stycket kompletteras med en bestämmelse om att de inkomster som ligger till grund för oavlönad

tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. En motsvarande bestämmelse finns i 74 § 3 mom. i ArPL.

Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. 3 punkten preciseras så att inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) skall beaktas till den del som dagpenningen har erhållits till utgången av den månad under vilken 63 års ålder uppnåtts. Den preciserade bestämmelsen motsvarar 74 § 3 mom. 3 punkten i ArPL. Det föreslås att hänvisningen till lagen om rehabiliteringspenning i 7 punkten ersätts med en hänvisning till den ersättande lag som gäller Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner. Genom en lag om ändring av sjukförsäkringslagen (459/2006) ändras sjukförsäkringslagen så att dagpenning förmån avser även partiell sjukdagpenning. Lagen träder i kraft den 1 januari 2007. Det föreslås därför att 8 punkten preciseras så att även partiell sjukdagpenning skall beaktas som en pensionsberättigande förmån.

Det föreslås att 3 mom. ändras till följd av den ändring som föreslås i 1 mom. 8 punkten. När det gäller partiell sjukdagpenning skall den arbetsinkomst som ligger till grund för förmånen utgöra hälften av den arbetsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenningen, eftersom den partiella sjukdagpenningen utgör hälften av sjukdagpenningen.

Det föreslås att hänvisningarna i 4 mom. till 10 d § 1 mom. och 12 § 1 mom. 6 punkten i APL ersätts med hänvisningar till de motsvarande bestämmelserna i 106 och 178 § i ArPL.

53 §. Återstående tid. Det föreslås att ordalydelsen i 3 mom. preciseras. Inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning skall beaktas till ett belopp av 117 procent för den tid under vilken förmånen har betalats till den anställde och till ett belopp av 17 procent för den tid under vilken förmånen har betalats till arbetsgivaren. Efter preciseringen motsvarar bestämmelsen 76 § 2 mom. i ArPL.

I 4 mom. bestäms om de förmåner som skall beaktas i inkomsten för den återstående tiden och som inte är inkomstrelaterade. Det

föreslås att ordalydelsen i momentet ändras tekniskt genom att benämningarna på några förmåner ändras. När inkomsten för den återstående tiden bestäms skall som grundstöd beaktas utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002). Efter preciseringen motsvarar ordalydelsen i paragrafen 76 § 4 mom. i ArPL.

Det föreslås att 6 mom. preciseras. När sådana arbetsinkomster som barnavårdstiden inte har minskat, på ansökan av den anställde används som inkomster under granskningstiden, skall arbetsinkomsterna beaktas för högst de tio senaste åren. I dagens läge fastställs maximitiden tio år i motiveringen till lagen. Den preciserade bestämmelsen motsvarar 77 § i ArPL.

54 §. Inkomst för den återstående tiden i särskilda fall. I 2 mom. bestäms om fastställande av pensionen för återstående tid för unga personer. Som granskningstid beaktas tiden mellan ingången av månaden efter uppnådd 18 års ålder och utgången av den månad under vilken arbetsoförmågan inträdde. Inkomsten för den återstående tiden är summan av de arbetsinkomster som erhållits under granskningstiden dividerad med det antal månader som ingår i samma period. Det föreslås att ordalydelsen i momentet preciseras så att summan av arbetsinkomsterna under granskningstiden skall kunna delas med högst 60. Efter tillägget motsvarar bestämmelsen 78 § 2 mom. i ArPL.

55 §. Fördelning av inkomst för den återstående tiden. För att göra bestämmelsen tydligare föreslås att hänvisningarna till 53 § 2-4 och 6 mom. samt till 54 § 1 och 2 mom. ersätts med hänvisningar till paragraferna som helhet.

59 §. Tid med pension som räknas som pensionsgrundande. I paragrafen bestäms om att den som fått invalidpension intjänar ny pension för den tid under vilken den anställde hade rätt att få invalidpension. Det föreslås att ordalydelsen preciseras så att pension skall tillväxa under tid med pension, om en anställd senare beviljas pension på nya grunder på grund av ålder eller arbetsoförmåga. Det föreslås dessutom att ordalydelsen preciseras så att till pension berättigande tid skall

räknas den tid under vilken den anställde fick invalidpension. Det föreslås att andra meningen i paragrafen i ändrad form blir 2 mom. Den preciserade bestämmelsen motsvarar 68 § 1 och 3 mom. i ArPL.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Till det nya momentet överförs med ändrad ordalydelse den nuvarande begränsningen i 1 mom., vilken gäller möjligheterna att räkna tid med pension som pensionsgrundande. Enligt det nya momentet gäller att om den anställde har fått invalidpension utan grund skall tiden med invalidpension dock inte räknas såsom till pension berättigande tid vid beräkningen av ny pension. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 68 § 4 mom. i ArPL.

68 §. Inkomster som skall beaktas i pensionen. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. preciseras så att resultatpremie fogas till de pensionsgrundande inkomsterna. Sådan resultatlön utgör t.ex. bonusar, produktionspremier och produktionsstillägg som betalas kollektivt. Det premiebelopp som betalas som resultatpremie är inte direkt beroende av det arbete individen utfört, utan premien kan bestämmas utifrån det som grupper av anställda eller arbetsenheter har presterat. Resultatpremien är dock tydligt ett vederlag för det arbete som den anställde har utfört, eftersom han eller hon kan påverka resultatpremiens storlek genom sin arbetsinsats. Resultatpremie ingår också i den definition av arbetsinkomster som berättigar till pension som ingår i 70 § 1 mom. i ArPL. Till 1 mom. överförs dessutom de bestämmelser i den nuvarande 41 § som gäller pensionstillväxt på grundval av förtroendeuppdrag. Därmed finns bestämmelserna om alla arbetsinkomster som skall beaktas i pensionen i samma paragraf. Som arbetsinkomst för en förtroendevald skall betraktas ersättningar för inkomstbortfall och separata arvoden för viss tid.

Det föreslås att 2 mom. 1 punkten preciseras. Enligt den precisering som tas in skall avgifter och lösen från allmänheten beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte någon annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras. Efter preciseringen motsvarar bestämmelsen 70 § 2 mom. 1 punkten i ArPL.

I 3 mom. nämns de betalningar som inte beaktas när den pensionsgrundande arbetsinkomsten bestäms. Det föreslås att förteckningen kompletteras med en 11 punkt, enligt vilken en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft inte skall beaktas i pensionen. Den anställdes arbetsinsats kan inte anses ha någon direkt inverkan på erhållandet av arvoden eller på dess belopp. En motsvarande bestämmelse finns i 70 § 3 mom. 11 punkten i ArPL.

Det föreslås att ett nytt 6 mom. fogas till paragrafen. I det nya momentet föreskrivs om bestämmandet av den pensionsgrundande arbetsinkomsten för en kommunalveterinär. Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för en kommunalveterinär skall bestämmas så som hittills, men en bestämmelse om detta tas in i lagen. I momentet bestäms om hur veterinärens pension tillväxer förutom av den lön som medlemsamfundet betalar också av de arvoden som veterinären bär upp hos djurägaren eller djurinnehavaren. I momentet hänvisas till veterinärvårdsförordningen (1039/1990), enligt vilken såsom pensionsgrundande lön för en kommunalveterinär beaktas utöver de avlöningsförmåner som kommunen betalar för tjänsteåligganden även det belopp som det kommunala organ som ansvarar för verkställigheten och övervakningen av veterinärvården årligen fastställer såsom de arvoden som veterinären bär upp hos djurägaren eller djurinnehavaren.

69 §. Avdrag för löntagarens pensionsavgift. Det föreslås att bestämmelsen i 2 mom. om att 7 a § i APL skall iakttas i tillämpliga delar när löntagarnas pensionsavgift dras av skall slopas som obehövlig. I fråga om veterinärer hänvisas dessutom till det nya 68 § 6 mom. beträffande arvoden som tagits ut för behandling av djur.

70 §. Pensionstillväxt för året för pensionsfallet. Det föreslås att till 2 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken pensionen tillväxer för året för pensionsfallet på grundval av inkomster som omfattas av denna lag och som betalats före pensionsfallet, om den anställde har fått förmåner enligt 52 § under året för pensionsfallet för ålderspension. Bestämmelsen är nödvändig, eftersom det föreslås att 52 § skall ändras så att när ålderspension räknas ut tillväxer pensionen på grund-

val av oavlönad tid fram till ålderspensionsfallet. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att förhindra överlappande tillväxt för året för pensionsfallet i enlighet med 1 mom. på grundval av inkomsterna under det föregående året och av inkomster eller arbetsinkomster som ligger till grund för förmåner som i enlighet med 52 § betalas på grundval av oavlönad tid.

71 §. Lönekoeficient. Med anledning av stiftandet av ArPL föreslås att hänvisningen till 7 b § i APL ändras så att det hänvisas till 96, 97 och 100 § i ArPL, vilka har ett motsvarande innehåll.

72 §. Åldersförhöjning. I paragrafen bestäms om höjning av unga personers invalidpension, delinvalidpension eller rehabiliteringsstöd med en särskild koeficient. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. preciseras så att åldersförhöjningen skall göras från ingången av det kalenderår fram till vilket det har gått fem kalenderår sedan pensionen eller rehabiliteringsstödet började. För förhöjningen förutsätts således inte längre att invalidpension betalas ut fem år innan pensionen höjs. I de situationer där det tidvis förekommer avbrott i pensionsbetalningen, men pensionen beviljas på nytt på tidigare grunder, avbryter avbrotten inte den tid på fem kalenderår som avses i paragrafen.

Dessutom preciseras ordalydelsen i momentet så att det konstateras att en engångsförhöjning inte läggs till rehabiliteringstillägget. Den preciserade paragrafen motsvarar 81 § i ArPL.

73 §. Livslängdskoefficient. Med anledning av stiftandet av ArPL föreslås att hänvisningen i 3 mom. till 7 h § i APL ändras så att det hänvisas till 83 § i ArPL.

76 §. Primära förmåner som dras av från pension. Det föreslås att ordalydelsen ändras så att den motsvarar terminologin i 92 och 93 § i ArPL. På så vis garanteras en enhetlig praxis vid avdrag av primära förmåner inom olika pensionssystem. Samordningen ändrades redan genom den lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2005 så, att pensioner inte längre samordnas med andra pensioner. Samordningen kvarstod bara tillsammans med primära förmåner, och också då dras en anställds primära förmån i praktiken av från arbetspensionen. För tydlighetens skull före-

slås att termen 'samordning' slopas, och att det bestäms om avdrag av primära förmåner från pension i stället för om samordning. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar innehållet i paragrafen.

Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så att begreppet 'samordning' stryks. I 2 mom. bestäms om samordning av uppskjuten ålderspension som beviljas efter uppnådd 68 års ålder. Det föreslås att bestämmelsen upphävs. Att anställningen fortsätter utgör inte längre något hinder för ansökan om ålderspension vid 68 års ålder.

Det föreslås att ordalydelsen i 3 mom. ändras så att hänvisningen till den grundpension som definieras i 4 mom. ersätts med ordet 'arbetspension'. Arbetspension definieras i 4 § 6 punkten.

I 4 mom. fastställs som grundpensioner de pensioner som nämns i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Det föreslås att 4 mom. upphävs som obehövlig med anledning av den föreslagna ändringen av 3 mom.

Enligt 5 mom. gäller att vid samordning skall av på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning som en anställd fått under minst tre års tid omedelbart före pensionsfallet beaktas bara den del av ersättningen som överstiger en ersättning som motsvarar ersättningsnivån före pensionsfallet. Det föreslås att bestämmelsen upphävs, eftersom den sällan har tillämpats. Någon motsvarande bestämmelse finns inte heller i lagen om pension för arbetstagare.

I 6 mom. bestäms om avdrag av en förmån från en främmande stat som motsvarar en förmån enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst. I bestämmelsen föreskrivs dessutom om förhindrande av att pension för återstående tid som beviljas från två eller flera stater överlappar varandra. Ordalydelsen ändras så att den motsvarar 93 § i ArPL. Pension för återstående tid som beviljats från en främmande stat skall beaktas, om den har beviljats från en stat som tillämpar EG:s förordning om social trygghet eller en stat med vilken Finland har ingått en överenskommelse om social trygghet. Hänvisningen till 4 mom., som föreslås bli upphävt, stryks.

77 §. *Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån.* I paragrafen bestäms om ny samordning av pensioner. För tydlighetens skull föreslås att också termen 'ny samordning' slopas i enlighet med den föreslagna ändringen av 76 §. I stället föreslås bli bestämt om justering av pensionen. Paragrafens rubrik, det inledande stycket i 1 mom., 1 mom. 3 punkten samt 2, 3 och 4 mom. ändras så att de motsvarar den föreslagna ändringen.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att 'samordning', i enlighet med den föreslagna ändringen av 76 §, ersätts med begreppet 'avdrag'. Enligt 3 mom. skall pensionen inte justeras, om en primär förmån beviljas eller ändras för en kortare tid än fyra månader. Det föreslås att ordalydelsen ändras så att pensionen inte skall justeras, om ändringen omfattar högst fyra månader. Efter ändringen motsvarar terminologin den terminologi som används i 94 § i ArPL.

78 §. *Indexjustering.* Med anledning av stiftandet av ArPL föreslås att hänvisningen till 9 § i APL ändras så att det hänvisas till 98 § i ArPL.

83 §. *Barn.* Enligt 2 mom. har barns rätt till fler än två familjepensioner begränsats så att barnpension alltid i första hand betalas efter barnets egen förälder. För att lagen skall bli tydligare föreslås att till 2 mom. fogas en motsvarande bestämmelse som i 56 § 2 mom. i ArPL om när barnpension efter någon annan än den egna föräldern upphör. Om ett barn som får barnpension efter två förmåns-låtare beviljas barnpension efter sin egen förälder, upphör den familjepension som först beviljats efter en annan förmånslåtare från den tidpunkt då den familjepension som beviljas efter den egna föräldern börjar.

84 §. *Grund för familjepension.* Det föreslås att ordalydelsen i 2 mom. ändras så att den motsvarar ordalydelsen i 84 § 2 mom. i ArPL. Enligt den nuvarande bestämmelsen kan som grund för familjepension fastställas också en sådan invalidpension som förmåns-låtare skulle ha beviljats, om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen tidigare än på dödsdagen, förutsatt att förmånstagaren lägger fram en utredning över den tidigare tidpunkten när arbetsoförmågan började. Den nuvarande bestämmelsen har tryggt att för-

månslåtarens pension har ökat med pension för återstående tid också i sådana fall då förmånslåtare vid sin död på grund av sjukdom inte längre arbetade. Beräkningen av pension för återstående tid har på grund av den lag-ändring som trädde i kraft vid ingången av 2005 ändrats så att pensionen för återstående tid beaktas i familjepensionen på grundval av inkomsterna under de fem kalenderår som föregick förmånslåtarens död. Pensionsrätten för återstående tid kvarstår således betydligt längre än tidigare, och bestämmelsen om förmånslåtarens utredning över tidigare tidpunkt för arbetsoförmågans inträde behövs inte längre.

Det föreslås att ordalydelsen i 3 mom. görs tydligare genom att uttrycket 'som beror på samordning' stryks som obehövligt.

86 §. *Barnpensionens belopp.* Det föreslås att 3 mom. upphävs. Enligt de bestämmelser som trädde i kraft vid ingången av 2005 får föräldralösa barn familjepension efter båda sina föräldrar till fullt belopp utan samordning. Det finns därmed inte längre något behov av tillägg för föräldralösa barn. Motsvarande bestämmelse slopades också när ArPL stiftades.

87 §. *Förmåner som dras av från familjepension.* Ordalydelsen i paragrafen ändras så att den motsvarar de föreslagna ändringarna av 76 §. I stället för bestämmelser om samordning av familjepension föreslås bestämmelser om förmåner som skall dras av från familjepension. Från familjepension skall dras av familjepension eller en ersättning som motsvarar förmånerna enligt 76 §. Familjepensionens belopp skall justeras, om pensionstagaren beviljas familjepension som motsvarar en primär förmån eller om han eller hon beviljas en ny familjepension enligt arbetspensionslagarna och från familjepension enligt denna lag har avdragits en primär förmån. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak den nuvarande bestämmelsen. Efter ändringen motsvarar paragrafen det inledande stycket i 92 § 1 mom. samt 94 § 2 mom. i ArPL.

88 §. *Minskning av efterlevandepension.* I den gällande lagen har beaktandet av den efterlevande makens inkomster när efterlevandepensionen fastställs benämnts pensions-jämkning. Det föreslås att ordet 'pensions-

jämkning' slopas, eftersom det inte tydligt vittnar om att det handlar om att minska efterlevandepensionen på grundval av den efterlevande makens egna arbetspensioner. I paragrafen föreslås bestämmelser om minskning av efterlevandepension, och efter ändringen motsvarar ordalydelsen i paragrafen terminologi i 88 och 89 § i ArPL.

Till 1 mom. överförs en bestämmelse som för närvarande finns i 89 § 3 mom. och enligt vilken den efterlevande makens arbetspensioner skall beaktas före avdraget av de primära förmånerna enligt 76 §. Momentet preciseras dessutom när det gäller att beakta förmåner från utlandet. När efterlevandepensionen fastställs skall beaktas en förmån som betalas eller skulle betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av en anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller en internationell organisation. Att i pensionsavdraget beakta förmåner som erhålls från utlandet är enligt den gällande lagen villkorligt, dvs. en sådan förmån kan beaktas. Förmåner som betalas på grundval av anställning vid en EG-institution nämns inte alls. Dessa förmåner bör alltid beaktas för att det ursprungliga syftet med pensionsavdraget skall uppnås. Om en sådan förmån beviljas som engångsersättning, skall förmånen beaktas på det sätt som avses i 3 mom. Det ändrade 1 mom. motsvarar 88 § 1 mom. i ArPL.

I 2 mom. föreslås ändringar som föranleds av att ordet 'pensionsjämkning' stryks.

I 3 mom. bestäms om situationer där en efterlevande make ännu inte får egen arbetspension. Det föreslås att ordalydelsen i momentet preciseras. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens pension sådan pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på de ovan nämnda anställningarna hade omfattats av denna lag. Den ändrade bestämmelsen motsvarar 88 § 2 mom. i ArPL.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. Enligt de gällande bestämmelserna har den efterlevande maken inte möjlighet att söka ändring

i beloppet av den kalkylerade pensionen enligt denna lag. I syfte att rätta till detta missförhållande föreslås en ny bestämmelse enligt vilken den efterlevande maken på begäran skall ha rätt att få ett beslut om beloppet av den kalkylerade pension som pensionsanstalten meddelar en annan pensionsanstalt för fastställande av efterlevandepension enligt någon annan pensionslag. Det att den efterlevande maken söker ändring i beloppet av den familjepension som beviljats enligt andra pensionslagar anses också vara en begäran om att få ett beslut om den kalkylerade pensionen. Den efterlevande maken skall få söka ändring i beslutet om den kalkylerade pensionens belopp på det sätt som föreskrivs i 12 kap. En motsvarande bestämmelse finns i 88 § 3 mom. i ArPL.

89 §. *Grund för minskning av efterlevandepension samt pensionens belopp.* Ordalydelsen i 1 och 2 mom. ändras i enlighet med de föreslagna ändringarna av 88 § så att det bestäms om minskning av efterlevandepension i stället för om pensionsjämkning. I stället för pensionsjämningsgrund används termen 'grunden för minskning av efterlevandepension'. Efter ändringen motsvarar ordalydelsen i paragrafen den terminologi som används i 90 § i ArPL.

Det föreslås att hela 3 mom. revideras. I momentet bestäms om hur andra ersättningar än arbetspensioner påverkar beloppet av efterlevandepension. Det föreslås att bestämmelsen slopas som obehövlig, eftersom det i 88 § 1 mom. föreslås bli bestämt om hur primära förmåner påverkar pensionsbeloppet. När grunden för minskningen av pensionen fastställs skall enligt 3 mom. beaktas en förmån som motsvarar de nämnda pensionerna och som betalas på basis av en anställning utomlands eller vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller i en internationell organisation. Om det inte fås tillräcklig information om pensionsskyddet från utlandet, skall pensionsskyddet fastställas på samma sätt som i fråga om den efterlevande makens kalkylerade arbetspension. En motsvarande bestämmelse finns i 90 § 2 mom. i ArPL.

90 §. *Minskning av efterlevandepension i särskilda fall.* I paragrafen bestäms om pensionsjämkning i sådana fall då den efterle-

vande maken inte har rätt till arbetspension eller får delinvalidpension och de villkor för pensionsjämkning i undantagsfall som anges i paragrafen uppfylls. Pensionsjämkning kan då på ansökan av den efterlevande maken göras utifrån den efterlevande makens inkomster i stället för utifrån pensionerna. I enlighet med de föreslagna ändringarna av 88 § föreslås i paragrafen bestämmelser om minskning av efterlevandepension i särskilda fall i stället för bestämmelserna om pensionsjämkning i undantagsfall. Paragrafens rubrik ändras i motsvarighet till detta.

Det föreslås att de situationer då efterlevandepensionen minskas utifrån den efterlevande makens inkomster sammanförs i 1 mom., som indelas i punkter. Enligt förslaget skall bestämmelserna i det nuvarande 1 mom. tas in i 1 och 3 punkten. Enligt 2 punkten skall det förutsättas att den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmanlåtarens död. Enligt det gällande 2 mom. kan efterlevandepensionens belopp justeras på ansökan, om den efterlevandes förhållanden förändrats inom fem år efter förmanlåtarens död på ett sådant sätt att villkoren för pensionsjämkning i undantagsfall uppfylls. Den tid inom vilken ansökan om minskning av efterlevandepensionen skall göras efter förmanlåtarens död förkortas således jämfört med den gällande bestämmelsen. I 91 § 1 mom. i ArPL har föreslagits en bestämmelse som motsvarar 1 mom.

Det föreslås att den bestämmelse om den fastställda tiden för pensionsjämkning i undantagsfall som finns i 2 mom. ändras och överförs till 1 mom. I 2 mom. kvarstår en bestämmelse om hur den genomsnittliga förvärvsinkomsten skall räknas ut. Bestämmelsen ändras så att den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomst alltid skall beräknas på hans eller hennes inkomster för sex månader innan ansökan gjorts. En minskning av pensionen görs tidigast i början av denna sexmånadersperiod. I 91 § 2 mom. i ArPL har föreslagits en bestämmelse som motsvarar 2 mom.

Enligt 3 mom. skall pension som justerats genom pensionsjämkning i undantagsfall justeras med två års intervaller. Efterlevandepension som minskats på det sätt som nu föreslås kommer att betalas tills vidare, och

därför föreslås 3 mom. bli upphävt. När den efterlevande makens förhållanden förändras på ett sådant sätt att villkoren enligt paragrafen inte längre uppfylls, skall beloppet av efterlevandepensionen justeras i enlighet med den föreslagna 91 §.

91 §. Justering av efterlevandepension. I paragrafen bestäms om en ny pensionsjämkning som gäller när den efterlevande maken beviljas pension i någon annan form än som deltidspension. I paragrafen föreslås bestämmelser om justering av efterlevandepension, eftersom det föreslås att begreppet 'pensionsjämkning' skall slopas. Dessutom föreslås att beloppet av efterlevandepension skall justeras också när den efterlevande makens förhållanden förändras så, att villkoren för pensionsjämkning i undantagsfall inte längre uppfylls. Tillägget är nödvändigt, eftersom det föreslås att 90 § 3 mom., där det bestäms om justering av pensionen med två års mellanrum, skall upphävas. Efterlevandepension som minskats i enlighet med 90 § kommer därmed inte längre att justeras regelbundet. När efterlevandepensionen justeras skall samma grund för minskningen av pensionen användas som då efterlevandepensionen minskades första gången. I 91 § 3 och 4 mom. i ArPL har föreslagits bestämmelser som motsvarar 4 mom.

94 §. Beviljande av familjepension för viss tid. Det föreslås att bestämmelserna om beviljande av familjepension för viss tid preciseras. När pensionsanstalten beviljar pension utifrån paragrafen skall den uppskatta när förmanlåtarens död har inträffat. Den uppskattade dödsdagen iakttas vid tillämpningen av denna lag, även om en domstol fastställer en senare dödsdag. I enlighet med 11 § i lagen om dödförklaring (127/2005) skall domstolen som dödsdag fastställa den dag då det är mest sannolikt att den försvunna personen har avlidit. Om en sådan dag inte kan slås fast, skall den dag då personen sannolikt senast har avlidit fastställas som dödsdag. Den sista dag som kan fastställas som dödsdag är dock den dag då det gått fem år sedan den försvunna personen veterligen senast var vid liv. I sådana situationer där familjeförsörjaren är försvunnen och antas ha avlidit, behöver familjen familjepension genast från den antagna dödsdagen. Det kan hända att familj-

jen måste klara sig utan familjepension i fem år, om pensionsanstalten inte skulle kunna uppskatta dödsdagen. Under dessa fem år kan antalet förmånstagare minska, om ett barn fyller 18 år. Dessutom kan en väntetid på fem år leda till att familjepensionen blir betydligt lägre, eftersom pensionen för återstående tid bestäms på grundval av den anställdes inkomster under de fem sista kalenderåren. Om familjepensionen fastställs först efter det att förmånsåtagaren har varit försvunnen i fem år, ingår ingen pension för återstående tid i den invalidpension som familjepensionen grundar sig på. Beroende på förmånsåtagarens ålder kan detta ha en betydande inverkan på familjepensionens belopp. Efter preciseringen motsvarar 1 mom. 61 § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet skall förmånsåtagarens arbetspension dras in den dag då familjepensionen börjar i de situationer där familjepensionen har beviljats på grundval av en uppskattad dödsdag. Det är inte motiverat att betala familjepension och förmånsåtagarens egen pension för samma tid. Inte heller den tidpunkt när förmånsåtagarens egen pension dras in senare ändras, även om en domstol fastställer en senare dödsdag än den dag som pensionsanstalten har använt när den beviljade familjepension för viss tid. En motsvarande bestämmelse finns i 61 § 2 mom. i ArPL.

95 §. När rätten till familjepension upphör. Det föreslås att 1 mom. ändras så att den obehövlige bestämmelsen stryks enligt vilken efterlevandepensionen har kunnat börja löpa på nytt, om den har dragits in på grund av att den efterlevande maken har ingått ett nytt äktenskap, som dock har upplösts inom fem år. Bestämmelsen har tillämpats mycket sällan, och någon motsvarande bestämmelse har inte heller tagits in i ArPL.

96 §. Engångsbetalning av efterlevandepension. Det föreslås att bestämmelsen om avdraget från efterlevandepension i samband med att en indragen efterlevandepension börjar löpa på nytt stryks, eftersom det i samband med 95 § föreslås att bestämmelsen om när efterlevandepensionen börjar löpa på nytt skall strykas.

97 §. Ny uträkning av familjepension. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så

att hänvisningen till 86 § 3 mom., som gäller barnpension för föräldralösa barn och som föreslås bli upphävt, stryks.

Det föreslås att det nuvarande 2 mom. blir ett nytt 3 mom. och att i 2 mom. tas in en bestämmelse som motsvarar 87 § 2 mom. i ArPL. När en engångsförhöjning enligt 72 § läggs till förmånsåtagarens pension som ligger till grund för familjepensionen, skall familjepensionens belopp justeras från samma tidpunkt som engångsförhöjningen läggs till.

98 §. Ansökan om pension. Det föreslås att ordalydelsen i 2 mom. preciseras i motsvarighet till 104 § i ArPL så att en ansökan anses vara gjord den dag den anlänt till ett ombud som pensionsanstalten eller Pensionsskyddscentralen har bemyndigat. Som av Pensionskyddscentralen bemyndigat ombud verkar för närvarande Folkpensionsanstalten. Också ett skadeförsäkringsbolag får verka som ett av pensionsanstalten bemyndigat ombud.

Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet skall närmare bestämmelser om blanketter och intyg som behövs för ansökan om pension utfärdas genom förordning av inrikesministeriet vid behov.

99 §. Utredning om hälsotillståndet. Enligt 2 mom. är den som ansöker om eller får pension skyldig att på uppmaning av pensionsanstalten för utredande av arbetsförmågan besöka en av pensionsanstalten namngiven läkare eller någon annan i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) avsedd yrkesutbildad person eller en av pensionsanstalten anvisad i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) angiven verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att skyldigheten gäller den som ansöker om invalidpension. Denne skall för utredning av nedgången i arbetsförmågan låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Pensionsansökan skall få avgöras med stöd av en sådan utredning som pensionsanstalten har tillgång till, om sökanden utan godtagbart skäl låter bli att följa den i bestämmelsen avsedda uppmaningen av

pensionsanstalten att låta utreda nedgången i arbetsförmågan. Efter de föreslagna preciseringarna motsvarar ordalydelsen i bestämmelsen ordalydelsen i 102 § 2 mom. i ArPL. I 27 § föreslås bli bestämt om pensionstagarens skyldighet att låta undersöka sig för utredning av om arbetsoförmågan fortgår, om han eller hon åläggs därtill av pensionsanstalten.

100 §. Beslutande och delgivning av beslut. Det föreslås att ordföljden i 2 mom. görs tydligare. Dessutom föreslås att paragrafen kompletteras med bestämmelser om maskinell underskrift beslutet och maskinell delgivning av beslut. I fråga om maskinell underskrift och maskinell delgivning av beslut skall lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas.

104 §. Arbete som omfattas av arbetspensionslagar för den offentliga sektorn och arbetspensionslagar för den privata sektorn. Det föreslås att 1 mom. preciseras så att det motsvarar 107 § 3 mom. i ArPL för att bestämmelserna om sista pensionsanstalt skall vara så enhetliga som möjligt inom olika pensionssystem. Pensionsärenden i fråga om återstående tid skall behandlas och avgöras av den pensionsanstalt där den anställdes pensionskydd hade ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan.

Det föreslås att 2 mom. ändras. Enligt de gällande bestämmelserna skall på behandling av en pensionsansökan inte tillämpas arrangemanget med sista pensionsanstalt, om den återstående tiden eller motsvarande förtjänst skall beaktas i familjepensioner både enligt pensionslagarna för den privata sektorn och enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn när pensionsbeloppet räknas ut.

Efter ändringarna av bestämmelserna om ansvarsfördelningen inom den privata sektorn gäller att systemet med sista pensionsanstalt inte skall iakttas i de situationer där en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn är sista pensionsanstalt och beloppet av arbetstagarens arbetsinkomster inom den privata sektorn under de två sista kalenderåren före året för pensionsfallet uppgår till minst 12 556,70 euro enligt indexnivån för 2004. Därför skall endast dessa situationer falla

utanför arrangemanget med sista pensionsanstalt. I övriga fall iakttas arrangemanget med sista pensionsanstalt även om den återstående tiden hänförs till fler än ett pensionssystem. Bestämmelsen motsvarar 107 § 4 mom. i ArPL. Vad som i 1 mom. och 103 § bestäms om sista pensionsanstalt tillämpas inte heller på invalidpension, om för den anställda har inletts en fortlöpande kommunal anställning under året för pensionsfallet och hans eller hennes pensionskydd hade ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan i en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller i en pensionsanstalt inom någon annan offentlig sektor. Bestämmelsen innebär att också de ovan nämnda situationer där invalidpensionsärenden enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn skall avgöras med tillämpning av definitionen på yrkesbaserad arbetsoförmåga faller utanför systemet med sista pensionsanstalt. Yrkesbaserad arbetsoförmåga definieras inte i pensionslagarna för den privata sektorn.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Till det nya momentet överförs en bestämmelse som för närvarande finns i 2 mom. och enligt vilken principen för sista pensionsanstalt inte skall tillämpas om deltidspension beviljas enligt flera olika pensionssystem. Bestämmelsen motsvarar 107 § 5 mom. i ArPL.

105 §. Förhandlingsskyldighet. Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen till ett belopp som är tre gånger det penningbelopp som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten i APL ersätts så att beloppet skrivs in i lagen. Beloppets storlek ändras inte. Förhandlingar skall föras, om pensionen från den privata sektorn är större än 688,02 euro i månaden, enligt indexnivån för 2004.

106 §. Utbetalande pensionsanstalt såsom sista pensionsanstalt. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen preciseras så att den motsvarar innehållet i 109 § 1 mom. i ArPL. När en anställd som får ålders-, invalid- eller deltidspension beviljas ålderspension, skall den pensionsanstalt som utbetalar den tidigare pensionen vara den sista pensionsanstalt som beviljar pension. Om en anställd som redan får invalidpension eller arbetslöshetspension ansöker om invalidpension, skall den utbeta-

lande pensionsanstalten vara sista pensionsanstalt också i fråga om invalidpensionen. När invalidpension söks skall den pensionsanstalt där deltidsarbetet för den som får deltidspension har försäkrats fastställas som sista pensionsanstalt på samma grunder som den anstalt där det senaste arbetet har försäkrats också annars bestäms. Ett invalidpensionsärende för den som får deltidspension skall då alltid behandlas och avgöras av den pensionsanstalt där deltidsarbetet har försäkrats.

107 §. Närmare bestämmelser om sista pensionsanstalt. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen ändras så att den motsvarar innehållet i 110 § i ArPL. Pensionsanstalter inom arrangemanget med sista pensionsanstalt skall kunna komma överens om att arrangemanget med sista pensionsanstalt skall iaktas även i de fall då arrangemanget enligt lagen inte skall iaktas. Dessutom ändras hänvisningsbestämmelsen så att den kompletteras med en hänvisning till det nya 3 mom. som föreslås i 104 §.

108 §. Utbetalning av pension. Det föreslås att bestämmelsen om utbetalning av pension när en pensionstagare har en intressebevakare stryks som obehövlig. Lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) tillämpas också utan någon särskild bestämmelse.

Det föreslås att till 2 mom. fogas ett omnämmande av möjligheten att betala pensionen även till pensionstagarens konto utomlands. Efter ändringen motsvarar bestämmelsen 112 § 2 mom. i ArPL.

110 §. Retroaktiv betalning och preskription av pensionsfordran. Det föreslås att 1 mom. ändras så att familjepension skall kunna betalas retroaktivt för sex månader. Enligt de nuvarande bestämmelserna kan familjepension betalas retroaktivt för ett år innan ansökan om pension gjordes. Efter ändringen motsvarar den fastställda tiden motsvarande fastställda tid enligt 58 § 2 mom. i ArPL. Av giltigt skäl skall familjepension och arbetslöshetspension även kunna betalas retroaktivt för en längre tid än sex månader. Deltidspension skall inte längre betalas retroaktivt för en längre tid än sex månader.

Det föreslås att 3 mom. ändras. Enligt den gällande bestämmelsen preskriberas erhållandet av en förmån enligt denna lag tio år efter den dag då förmånen borde ha utbeta-

lats. Enligt den föreslagna ändringen skall en sådan fordran preskriberas fem år efter den dag då den borde ha utbetalats, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen avbryts enligt 10 § i lagen om preskription av skulder (728/2003) om förmånstagaren kräver betalning eller på något annat sätt påminner pensionsanstalten om fordringen, eller om pensionsanstalten betalar av fordringen eller på något annat sätt erkänner den eller om parterna t.ex. kommer överens om betalningsarrangemang. Preskriptionen av en fordran avbryts också genom rättsliga åtgärder enligt 11 § i preskriptionslagen. Efter att preskriptionen har avbrutits börjar en ny fem år lång preskriptionstid från och med avbrytandet. Bestämmelsen hindrar inte i enlighet med nuvarande rättspraxis pensionsanstalten från att betala pension retroaktivt också för en längre tid än så. Bestämmelsen föreslås träda i kraft stegvis på så sätt att under 2007 och 2008 är preskriptionstiden fortfarande tio år och därefter förkortas den årligen med ett år så att preskriptionstiden 2013 är fem år. Bestämmelsen motsvarar 125 § i ArPL.

112 §. När utbetalningen av full invalidpension börjar. Det föreslås att hänvisningsbestämmelsen i 1 mom. ändras tekniskt så att det hänvisas till bestämmelserna om primärtid i den nya sjukförsäkringslagen. Dessutom föreslås att bestämmelsen om att pension som räknats som invalidpension beviljas som ålderspension skall strykas, eftersom det föreslås att situationer av detta slag skall regleras i 32 § 2 mom.

Det föreslås att 3 mom. upphävs och att bestämmelserna i de nuvarande 2 och 3 mom. med ändrad ordalydelse sammanförs till ett nytt 2 mom. Avsikten är inte att ändra nuvarande praxis. Det föreslagna 2 mom. motsvarar 41 § 2 mom. i ArPL.

114 §. Retroaktivt beviljad invalidpension. Det föreslås att 1 mom. ändras. Enligt den gällande bestämmelsen beviljas inte invalidpension utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än ett år före den månad som följer efter ansökan om pension. Enligt den föreslagna ändringen skall invalidpension inte utan grundad anledning betalas retroaktivt för längre tid än sex månader före månden för ansökan om pension. I praktiken får den anställde dagpenning enligt SFL under

cirka ett års tid innan han eller hon har rätt till invalidpension, och det är inte heller vanligt att pension beviljas retroaktivt för en lång tid. Om pensionen beviljas retroaktivt, betalas den vanligen till en myndighet som under samma tid har betalat en annan förmån eller ersättning till den anställde. Efter ändringen motsvarar bestämmelsen 43 § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att ordalydelsen i 2 mom. ändras genom preciseringar av namnen på de lagar i fråga om vilka förmåner enligt lagarna hindrar att invalidpension betalas retroaktivt. Efter ändringen motsvarar momentet 43 § 2 mom. i ArPL.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Till momentet överförs 125 § 2 mom. i den nuvarande lagen, ändrat med anledning av ändringarna av bestämmelserna om partiell sjukdagpenning i sjukförsäkringslagen.

115 §. Engångsbetalning. I paragrafen bestäms om utbetalning av pension som ett engångsbelopp. Det föreslås att innehållet i paragrafen ändras så att det motsvarar 114 § i ArPL, för att bestämmelserna om utbetalning av pension som ett engångsbelopp skall vara så enhetliga som möjligt inom olika pensionssystem.

Det föreslås att innehållet i 1 mom. ändras delvist. Det föreslås att gränsvärdet för pensionens engångsbelopp skall höjas från nuvarande 12,72 euro. Ålderspension, familjepension och full invalidpension skall kunna betalas som ett engångsbelopp, om pensionsbeloppet före avdraget för en primär förmån understiger 20 euro per månad. Det föreslås att den bestämmelse stryks enligt vilken pensionsanstalten som ett engångsbelopp under 12,72 euro kan betala ut en familjepension som med stöd av förordningen om social trygghet betalas från Finland till ett barn i form av skillnaden mellan de förmåner som barnet skulle ha rätt till från Finland och de förmåner som barnets bosättningsland har beviljat. I syfte att göra bestämmelsen tydligare föreslås att termen 'samordning' ersätts med termen 'avdrag' i enlighet med den föreslagna 76 §. Dessutom ersätts hänvisningen till APL med en hänvisning till ArPL.

I 2 mom. bestäms om verkningarna av engångsbetalningen. Det föreslås att innehållet i

paragrafen totalrevideras. Enligt förslaget skall pensionen kunna betalas ut som ett engångsbelopp också när beloppet före avdraget av en primär förmån är minst 20 euro men högst 50 euro per månad. För engångsbetalningen förutsätts då att pensionstagaren t.ex. i samband med pensionsbeslutet har underrättats om att pensionen betalas som ett engångsbelopp och att pensionstagaren inte har motsatt sig detta. Det gäller alltså att den som fått engångsbetalning därefter inte med anledning av samma pensionsfall är berättigad till pension på grundval av de anställningar som engångsbetalningen grundade sig på. Om rehabiliteringsstöd har betalats som ett engångsbelopp, skall pensionstagaren fortfarande kunna beviljas pension för den tid under vilken hans eller hennes arbetsförmåga fortgår efter den fastställda tiden.

Det föreslås att 3 mom. revideras. Det föreslås att bestämmelsen om att primärtiden för invalidpension inte skall iakttas när pensionen betalas som ett engångsbelopp stryks. Till skillnad från nuläget skall pensionen i fortsättningen inte betalas som ett engångsbelopp heller för den retroaktiva tid under vilken den anställde har fått rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller enligt lagen om rehabiliteringspenning eller ersättning för inkomstbortfall enligt rehabiliteringsbestämmelserna inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen. På så vis förenhetligas betalningstidpunkten för pension som betalas som ett engångsbelopp med betalningstiden för pension som betalas varje månad. Som 3 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken pension som betalats som ett engångsbelopp inte skall betalas till sjukförsäkringsfonden till den del dagpenning enligt SFL har betalats för samma tid.

117 §. Indragning av ålderspension. I paragrafen föreslås nya bestämmelser om indragning av ålderspension. Invalidpension ändras till ålderspension när den anställde fyller 63 år. Om en anställd som blir tidsbegränsat arbetsförmögen när han eller hon närmar sig 63 års ålder vill fortsätta arbeta efter att arbetsförmågan upphör, kan han eller hon ansöka om indragning av ålderspensionen. En förutsättning är att den anställde har beviljats rehabiliteringsstöd på grund av en sådan tidsbegränsad arbetsförmåga som

när rehabiliteringsstödet beviljades har beräknats fortgå efter det att den anställde fyller 63 år. Den anställde skall ansöka om indragning av ålderspensionen inom en månad från det att arbetsoförmågan upphör. Om villkoren för indragningen uppfylls, tjänar den anställde årligen in 4,5 procent i pension av arbetsinkomsterna i sitt arbete efter indragningen. Den anställde beviljas ny ålderspension på ansökan. För att ålderspension skall beviljas före 68 års ålder förutsätts att anställningsförhållandet avslutas. Paragrafen motsvarar 14 § i ArPL.

118 §. Inställelse av pensionsutbetalning. I paragrafen bestäms om inställelse av pension, om pensionstagaren avtjänar fängelsestraff eller förvandlingsstraff för böter eller är internerad i tvångsinrättning som en farlig återfallsförbrytare. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom den har tillämpats sällan. Någon motsvarande bestämmelse finns inte heller i ArPL.

119 §. När utbetalningen av pension upphör. Det föreslås att nya 2 och 3 mom. fogas till paragrafen. I 2 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken utbetalningen av pension skall kunna avbrytas om pensionsanstalten har skäl att misstänka att pensionstagaren inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pension. En förutsättning för avbrytandet skall vara att pensionstagaren inte inom en skälig tid som pensionsanstalten anger har företett en av pensionsanstalten begärd utredning över att han eller hon fortfarande uppfyller villkoren för utbetalning av pension. Avsikten med bestämmelsen är att förhindra sådana situationer där pension obefogat utbetalas under en lång tid, t.ex. på grund av att uppgiften om att pensionstagaren dött inte har förmedlats till pensionsanstalten från utlandet. Bestämmelsen motsvarar 113 § 2 mom. i ArPL.

I 3 mom. föreslås bli bestämt att pensionen kan dras av från den dag då pensionstagaren försvunnit, om någon utredning om pensionsstagarens död inte kan läggas fram men det är sannolikt att han eller hon har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak. När en person dödförklaras, fastställs som dödsdag senast den dag, då det har förflutit fem år från den dag då personen senast bevisligen

befann sig i livet. För att arbetspension inte i sådana fall betalas obefogat för dessa fem år, skall pensionsanstalten kunna dra in pensionen från den dag då det är sannolikt att pensionstagaren har dött. Bestämmelsen motsvarar 113 § 3 mom. i ArPL.

120 §. Återkrav av pension som betalats till för stort belopp. Det föreslås att ordalydelsen i 2 mom. görs tydligare utan att innehållet ändras i sak. Den ändrade paragrafen motsvarar 126 § 2 mom. i ArPL.

Med anledning av ändringarna av lagen om beskattning av begränsat skattskyldiga för inkomst och förmögenhet (627/1978) ändras 3 mom. så att omnämmandet av källskatt stryks.

I 5 mom. föreslås motsvarande ändringar som i 110 § 3 mom. Pension som betalats utan grund skall återkrävas inom fem år räknat från utbetalningsdagen i stället för som för närvarande inom tio år. Efter att beslutet om återkrav fattats skall fordran återkrävas inom fem år efter det att beslutet fattades, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid. Bestämmelsen träder i kraft stegvis på så sätt att pension som 2007 och 2008 betalats utan grund kan återkrävas för tio år. Därefter förkortas tiden årligen med ett år så att pension som 2013 betalats utan grund kan återkrävas för fem år. Den ändrade bestämmelsen motsvarar 126 § 4 mom. i ArPL.

124 §. Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till arbetsgivaren eller sjukkassan. Enligt paragrafen har en pensionstagare i regel inte rätt att få både lön och pension för samma tid. Det föreslås att innehållet i paragrafen för tydlighetens skull indelas i fem moment och att rubriken ändras så att den motsvarar innehållet. I 117 § i ArPL finns bestämmelser som motsvarar den föreslagna paragrafen.

I 1 mom. bestäms om betalning av pensionen eller rehabiliteringsförmånen till arbetsgivaren när invalidpension eller rehabiliteringspenning beviljas retroaktivt för den tid för vilken arbetsgivaren har betalat den anställde lön för sjukdomstiden. Bestämmelsen preciseras i jämförelse med den nuvarande så att pension som beviljas retroaktivt skall betalas till en sjukkassa som avses i lagen om

försäkringskassor till den del lön för sjukdomstiden har betalats till den anställde i form av i lagen om försäkringskassor avsedd kompletteringsdagpenning från sjukkassa.

I 2 mom. föreslås en ny bestämmelse om betalning av retroaktivt beviljad ålderspension till arbetsgivaren till den del arbetsgivaren har betalat den anställde lön för sjukdomstid för samma tid. Med arbetsgivare avses här arbetsgivaren för det anställningsförhållande på basis av vilket den anställde beviljas ålderspension. Om en anställd som har ålderspension fortsätter att arbeta skall pensionen således inte betalas till arbetsgivaren för ett sådant anställningsförhållande. För att ålderspension skall beviljas förutsätts i regel att det arbete på grundval av vilket ålderspension söks har avslutats. Den situation som avses i det föreslagna 2 mom. blir således verklighet bara då en anställd som ansökt om invalidpension beviljas ålderspension i stället för invalidpension på grund av att den anställde har fyllt 63 år före utgången av den primärtid som avses i SFL eller om det inte fastställs någon primärtid för den anställde eftersom han eller hon har fyllt 63 år. Då beviljas ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnåddes, även om anställningsförhållandet då fortfarande gällde.

I 3 mom. föreslås en ny bestämmelse om betalning av retroaktivt beviljad invalidpension eller, i de fall som avses i det föreslagna 2 mom., ålderspension till arbetsgivaren till den del arbetsgivaren för samma tid har betalat den anställde lön för uppsägningstid. Bestämmelsen tillämpas i sådana fall då den anställde har blivit arbetsoförmögen under uppsägningstiden, men lönen betalas som lön för sjukdomstid i stället för som lön för uppsägningstid.

Till 4 mom. överförs en bestämmelse som för närvarande finns i 1 mom. och som gäller betalning av retroaktivt beviljad invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg till arbetsgivaren, om arbetsgivaren betalar den anställde lön för samma tid. I momentet föreslås också bli bestämt att rehabiliteringspenning skall betalas till arbetsgivaren i motsvarande situationer.

Till 5 mom. överförs i ändrad form en bestämmelse som för närvarande finns i 1

mom. och som gäller situationer då pension inte skall betalas till arbetsgivaren. Pensionen, rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget skall inte utbetalas till arbetsgivaren eller sjukkassan till den del betalning har erlagts till sjukförsäkringsfonden och inte heller om arbetsgivaren eller sjukkassan med stöd av någon annan lag har fått ersättning för lön som de betalat.

125 §. *Betalning av pension och rehabiliteringsförmåner till sjukförsäkringsfonden.* Det föreslås att 1 mom. ändras med anledning av ändringarna av bestämmelserna om partiell sjukdagpenning i sjukförsäkringslagen.

Det föreslås att innehållet i det nuvarande 2 mom. överförs till 114 § 3 mom. I det nya 2 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg som beviljas retroaktivt skall betalas till sjukförsäkringsfonden till den del beloppen motsvarar för samma tid utbetald dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt SFL. Den föreslagna nya bestämmelsen ändrar inte nuvarande praxis. Paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt. En motsvarande bestämmelse finns i 118 § 3 mom. i ArPL.

Det föreslås att innehållet i 126 § 4 mom., ändrat med anledning av ändringarna av bestämmelserna om partiell sjukdagpenning i sjukförsäkringslagen, tas in som ett nytt 3 mom.

126 §. *Betalning av pension till Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan.* Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så att 'förtjänststöd' ersätts med termen 'utbildningsdagpenning'.

I 2 mom. bestäms om Folkpensionsanstaltens regressrätt i sådana situationer då en anställd som tillfälligt har fått folkpension beviljas pension enligt denna lag retroaktivt. Det föreslås att Folkpensionsanstaltens regressrätt i fråga om retroaktivt beviljad arbetspension skall breddas. Det föreslås att momentet ändras så att om en pensionstagare tillfälligt har fått folkpension och bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) för samma tid för vilken han eller hon beviljas pension enligt denna lag retroaktivt, skall pensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten också till den del den motsva-

rar det bostadsbidrag som betalats till för stort belopp för samma tid. Pension skall dock inte betalas till Folkpensionsanstalten för att ersätta bostadsbidrag som betalats till ett för stort belopp, om samtidigt inte betalas retroaktiv pension för ersättande av den pension som Folkpensionsanstalten betalat till ett för stort belopp. Syftet med utvidgningen är att underlätta återkrav även med tanke på pensionstagaren. Folkpensionsanstalten behöver i dessa fall inte kräva överbetalningen av pensionstagaren själv. Efter ändringen motsvarar momentet 126 § 1 och 2 mom. i ArPL.

Det föreslås att 3 mom. blir 4 mom. och som 3 mom. intas en bestämmelse enligt vilken pension inte skall betalas till Folkpensionsanstalten för att ersätta bostadsbidrag som betalats till ett för stort belopp, om samtidigt inte betalas retroaktiv pension för ersättande av den pension som Folkpensionsanstalten betalat till ett för stort belopp. En motsvarande bestämmelse finns i 120 § 3 mom. i ArPL.

Det föreslås att 4 mom. blir 125 § 4 mom., och i dess ställe intas det nuvarande 3 mom. utan att innehållet ändras.

127 §. Betalning av pension till organ inom socialvården. Det föreslås att laghänvisningen i 1 mom. preciseras.

128 a §. Utbetalningsordning för pension. Paragrafen är ny. I arbetspensionslagarna finns för närvarande inte någon bestämmelse om i vilken ordning pension skall betalas då flera olika instanser enligt lagen samtidigt har rätt till den. Det finns inte heller någon tydlig bestämmelse om vilken del av pensionen som kan utsökas för betalning av pensionstagarens övriga skulder i de fall då pensionen enligt en bestämmelse i lagen skall betalas till någon annan än pensionstagaren själv. I paragrafen föreslås en bestämmelse om betalningsordningen för retroaktiv pension i sådana fall då flera olika instanser enligt lagen har rätt till den retroaktiva pensionen. Bestämmelsen baserar sig på nuvarande praxis som man har kommit fram till genom tolkning av regressbestämmelserna i olika lagar. Eftersom pension enligt lagens bestämmelser i form av regressfordringar skall betalas till andra organ som sköter socialförsäkringen på den grunden att dessa organ har

betalat socialförsäkringsförmån samtidigt med pensionen, har det ansetts att dessa organ har rätt till pensionen innan den utsöks. Utsökningsmyndigheterna och därigenom de övriga borgenärerna kan inte ha en större rätt till pensionen än vad pensionstagaren själv har. En motsvarande bestämmelse finns i 123 § i ArPL.

129 §. Överföring eller pantsättning av pension. Det föreslås att paragrafen ändras så att det bestäms att en förmån enligt denna lag inte får överföras på någon annan. Den gällande bestämmelsen tillåter överföring av pensionen på någon annan, om pensionsanstalten samtycker till detta. I praktiken har inga sådana överföringar av pension på någon annan gjorts, och därför föreslås att förbudet skall vara ovillkorligt. Det preciserade 1 mom. motsvarar 124 § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att ett 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet skall kostnadsersättning som betalas enligt denna lag inte få mätas ut. Med kostnadsersättning avses t.ex. sådana kostnadsersättningar som pensionsanstalten betalar till den som söker eller får invalidpension på grund av att pensionsanstalten har ålagt honom eller henne att låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisats av pensionsanstalten. En motsvarande bestämmelse finns i 124 § 2 mom. i ArPL.

131 §. Medlemssamfundens betalningsandelar. I 1 mom. finns bestämmelser om hur betalningsandelarna för den kommunala pensionsanstaltens medlemssamfund bestäms. Pensionsanstaltens delegation beslutar hur pensionsanstaltens utgifter skall fördelas så att medlemssamfunden svarar för dem. Den kommunala pensionsavgiften består av en lönebaserad avgift, en pensionsutgiftsbaserad avgift och en självriskavgift för förtidspension.

Det föreslås att begreppet inkomster som ligger till grund för de lönebaserade avgifterna preciseras. Enligt den nuvarande ordalydelsen i momentet skall den del av kostnaderna som pensionsanstaltens delegation slagit fast fördelas i förhållande till de sammanlagda beloppen av de löner, arvoden och ersättningar för inkomstbortfall som medlems-

samfunden betalat till personer som omfattas av denna lag samt andra inkomster som pensionsanstaltens delegation jämställer med de ovan nämnda. I syfte att göra momentet tydligare föreslås att det i fråga om inkomsterna hänvisas till de arbetsinkomster som avses i 68 §. Ändringen påverkar inte den inkomstbas som ligger till grund för avgifterna.

Betalningsandelarna kan fördelas på flera olika grunder. I dagens läge genomförs fördelningen tekniskt genom ett s.k. koefficientsförfarande med hjälp av vilket inkomsterna och de övriga faktorer som påverkar pensionsansvaren har kombinerats till en graderingsgrund för kostnaderna. I momentet nämns dessutom särskilt möjligheten att fördela en del av kostnaderna på basis av pensionsutgifterna under finansåret.

Införandet av koefficientsförfarandet hänförde sig till en situation där målet var att vid fördelningen av kostnaderna på ett bättre sätt beakta de skillnader i löntagarnas pensionsförmåner som hänförde sig såväl till bättre pensionstillväxt än grundpensionsskyddet som till systemet med särskild yrkesbaserad pensionsålder. Efter det att systemet med särskild yrkesbaserad pensionsålder upphävdes användes koefficientsförfarandet fortfarande vid fastställandet av avgiften för löntagare födda före 1940 vilkas pensionsförmåner skyddades mot ändringarna 1995. När hela denna grupp hade nått ålderspensionsåldern beslöt delegationen att från 2003 skulle siffran 1 användas som viktcoefficient för alla anställningsförhållanden som omfattas av lagen om kommunala pensioner. Koefficientsförfarandet har därmed förlorat sin ursprungliga betydelse. Det föreslås därför att bestämmelsen om förfarandet stryks.

Inom det kommunala pensionssystemet används från ingången av 2006 två betalningsandelar som baserar sig på pensionsutgifterna: en avgift som baserar sig på pensionsutgifterna och en avgift som baserar sig på utgifterna för förtidspensioner. Av dessa baserar sig den förstnämnda på pensionsutgifter som betalats under finansåret, men i den sistnämnda avgiften beaktas från och med 2007 även pensionsutgifterna före finansåret.

Enligt den nuvarande ordalydelsen i momentet förutsätts att den betalningsandel som baserar sig på pensionsutgifterna skall förde-

las i förhållande till de sammanlagda beloppen av de pensioner eller delar av pensioner som betalats under finansåret. Eftersom det i samband med fastställandet av den avgift som baserar sig på utgifterna för förtidspensioner också tas hänsyn till pensionsutgifterna under andra än det aktuella finansåret, föreslås att omnämmandet av finansåret stryks i momentet. I enlighet med beslutet av den kommunala pensionsanstaltens delegation fördelas det totala beloppet av den avgift som baserar sig på utgifterna för förtidspensioner på medlemsamfunden på basis av de sammanlagda pensionsutgifterna för de invalidpensioner, rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner och individuella förtidspensioner som börjat under finansåret och de två åren före det. När avgifterna bestäms 2006 skall dock endast pensionsutgifterna för 2006 beaktas, och år 2007 skall pensionsutgifterna för 2006 och 2007 beaktas.

132 §. *Tillsynsavgift, justitieförvaltningsavgift och betalningsandelar för tilläggspensionsskydd.* Det har föreslagits att kommunernas pensionsnämnd skall gå samman med besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Det föreslås att paragrafens rubrik och 1 mom. ändras med anledning av detta. Den avgift som pensionsanstalterna skall betala till besvärsnämnden för arbetspensionsärenden benämns justitieförvaltningsavgift. Bestämmelser om avgiften finns i 16 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005).

133 §. *Löntagarnas pensionsavgift.* Med anledning av stiftandet av ArPL föreslås att hänvisningen i 2 mom. till 12 b § 1 mom. i APL ändras så att det hänvisas till 153 § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att den i 3 mom. föreskrivna skyldigheten för medlemsamfunden att innehålla löntagarnas pensionsavgift preciseras så att det sägs att avgiften skall innehållas i samband med en löneutbetalning.

Det föreslås att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen. I momentet bestäms om innehållning av löntagarens pensionsavgift i efterhand i de fall då pensionsavgiften på grund av ett uppenbart fel inte har innehållits i samband med löneutbetalningen. Det kan hända t.ex. att pensionsavgiften inte innehålls i samband med löneutbetalningen på grund

av ett fel i lönebetalningssystemet. Medlemsamfundet skall då i samband med högst de två därpå följande löneutbetalningarna kunna innehålla pensionsavgift för löner som betalats ut vid den förra löneutbetalningen. Bestämmelsen motsvarar 154 § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att en ny bestämmelse tas in som 6 mom. I momentet bestäms om sådana situationer då löntagarens pensionsavgift inte kan innehållas därför att det inte betalas tillräcklig penninglön för innehållning av avgiften. Medlemsamfundet skall då kunna innehålla löntagarens pensionsavgift i samband med senare löneutbetalningar. Den tid för vilken pensionsavgifter kan innehållas retroaktivt föreslås vara ett år. Bestämmelsen motsvarar 154 § 2 mom. i ArPL.

Som ett nytt 7 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken medlemsamfundet på den anställdes yrkande till den anställda skall återbetala en löntagarens pensionsavgift som har innehållits utan grund eller till för högt belopp. Som exempel kan nämnas avgift som tagits ut för kostnadsersättning som har betalats den anställda, för en post som har karaktären av skadestånd eller för någon annan post som inte beaktas när pensionen bestäms. I den gällande lagen finns ingen bestämmelse som förpliktar ett medlemsamfund att till den anställda återbetala en pensionsavgift som har innehållits utan grund. Därför har besvärinstanserna inte kunnat ålägga sina medlemsamfund att till den anställda återbetala en löntagarens pensionsavgift som innehållits utan grund, även om de i sina beslut har påpekat att avgiften har innehållits utan grund. Med stöd av bestämmelsen kan den anställda av en besvärinstans som avses i denna lag få ett verkställbart beslut om återbetalning av pensionsavgiften, och återbetalning behöver inte sökas hos allmän underrätt. En motsvarande bestämmelse finns i 161 § 1 mom. i ArPL.

134 §. Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran. Det föreslås att paragrafen ändras så att preskriptionstiden på tio år enligt 1 och 2 mom. ändras till fem år. Ändringen överensstämmer med de föreslagna ändringarna av 110 § 3 mom. och 120 § 5 mom. Enligt ikraftträdandebestämmelserna skall den föreslagna preskriptionstiden på fem år införas stegvis på så sätt att försäk-

ringsavgiften under 2007 och 2008 fortfarande kan påföras retroaktivt för tio år. Därefter förkortas tiden med ett år i taget, så att en preskriptionstid på fem år tillämpas från och med 2013. Med anledning av de bestämmelser om återbetalning av löntagarens avgift som föreslås i 133 § föreslås i 2 mom., så som i 162 § i ArPL, dessutom bli bestämt att preskriptionstiden fem år skall gälla även återbetalning av detta slag.

144 §. Pensionsanstaltens rätt att få uppgifter. I paragrafen föreslås motsvarande ändringar som i 198 § i ArPL. Det föreslås att uttrycket 'en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt om social trygghet' i 1 mom. 1 punkten ersätts med 'EG:s förordning om social trygghet eller dess tillämpningsförordning eller enligt en överenskommelse om social trygghet'. Det föreslås att 2 punkten kompletteras så att pensionsanstalten och besvärinstansen skall ha rätt att på begäran få av de i momentet nämnda instanserna uppgjorda utlåtanden för fullgörandet av de skyldigheter som nämns i 1 punkten, dvs. för avgörandet av pensionsärenden.

Enligt 2 mom. har pensionsanstalten och besvärinstansen rätt att få uppgifterna enligt 1 mom. avgiftsfritt. En yrkesutbildad person som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har likväl rätt att få ett skäligt arvode för de utlåtanden som han eller hon ger. I det föregående föreslås att rätten att få utlåtanden skall gälla tidigare utlåtanden i samma ärende. Ett sådant utlåtande skall tillhandahållas pensionsanstalten och besvärorganet avgiftsfritt. Om det behövs ett nytt utlåtande i ärendet, skall pensionsanstalten hänvisa arbetstagaren till en legitimerad läkare för undersökningar. I 99 § 2 mom. bestäms om dessa arvoden. Om pensionsanstalten förutsätter att uppgifterna skall lämnas i en viss form och om detta medför merkostnader för den som lämnar ut uppgifterna, skall kostnaderna däremot ersättas. Den ändrade bestämmelsen motsvarar innehållet i 202 § i ArPL.

145 §. Pensionssökandens och pensionstagarens skyldighet att lämna uppgifter. Det föreslås att bestämmelserna i 4 mom. om deltidspensionstagarens skyldighet att lämna uppgifter preciseras. Det föreslås att 4 punk-

ten preciseras så att den som får deltidspension skall vara skyldig att underrätta pensionsanstalten om han eller hon är frånvarande från arbetet mera än sex veckor utan avbrott, om frånvaron inte beror på semester eller sådan sjukdom på basis av vilken deltidspensionstagaren får förmåner som föreslås bli fogade till 14 § 1 mom. 5 punkten och i fråga om vilka gäller att mottagarens deltidspension inte längre avbryts. Det föreslås att 6 punkten kompletteras så att skyldigheten att lämna uppgifter gäller även pension som beviljats i ett EU- eller EES-land. Dessutom föreslås en ny 7 punkt, enligt vilken pensionstagaren skall lämna uppgifter om att en primär förmån börjar eller förändras, eftersom detta innebär att deltidspensionen skall justeras i enlighet med 44 § 2 mom.

I det gällande 6 mom. sägs att om pensionstagaren inte inom en av pensionsanstalten utsatt skälig tid har lämnat in de utredningar som pensionsanstalten krävt, kan ärendet avgöras på basis av tillgängliga uppgifter. Det föreslås att denna bestämmelse skall utgå. Någon motsvarande bestämmelse finns inte längre i ArPL.

148 §. Pensionsanstaltens rätt att lämna uppgifter. I 1 mom. föreslås motsvarande ändringar som i 144 § 1 mom. Det föreslås att hänvisningarna till APL i 2, 3 och 7 punkten ändras till motsvarande hänvisningar till ArPL.

149 §. Teknisk anslutning. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten kompletteras med ett omnämnande av att pensionsanstalten skall ha rätt att öppna en teknisk anslutning också för en besvärinstans till sådana uppgifter i sina personregister som besvärinstansen har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter. Med anledning av besvär över pensionsbeslut kan besvärinstansen behöva kontrollera t.ex. de uppgifter om anställningsförhållanden eller inkomster som lämnats in till pensionsanstalten. Bestämmelsen i 2 punkten är ny, och enligt den skall en teknisk anslutning öppnas för myndigheter som nämns i 148 § 1 mom. 1 punkten. Den nuvarande 2 punkten blir 3 punkt och preciseras med anledning av den ändrade 148 § 1 punkten. Enligt den nuvarande 3 punkten skall en teknisk anslutning öppnas för försäkringsbolag som idkar frivillig pensionsförsäkring till sådana uppgifter

som är nödvändiga för att utreda avdrag i beskattningen på basis av frivillig pensionsförsäkringspremie. Bestämmelsen föreslås bli struken. Beskattningen av frivilliga pensionsförsäkringar har ändrats, och därför behövs bestämmelsen inte längre.

Det föreslås att den sista meningen i 4 mom. stryks med anledning av att den nuvarande bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten föreslås bli struken.

151 §. De anställdas och pensions sökandenas rätt att få uppgifter. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i motsvarighet till rubriken för 193 § i ArPL så att det bestäms om de anställdas och pensions sökandenas rätt att få uppgifter i stället för om pensionsanstaltens skyldighet att informera pensions sökanden om utlämnandet av uppgifter.

I det nya 1 mom. föreslås bestämmelser om den anställdes rätt att av pensionsanstalten få uppgifter om sig själv. Den anställde skall ha rätt att få sådana uppgifter om sin rätt till pension som pensionsanstalten förfogar över. I fråga om rätten att få information skall lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas.

Det föreslås att det nuvarande 1 mom. skall bli ett nytt 2 mom., där det bestäms om pensionsanstaltens skyldighet att genom en pensionsansökningsblankett eller på något annat motsvarande sätt informera pensions sökanden om var uppgifter om honom eller henne finns att få och vart uppgifterna kan lämnas ut.

153 §. Sökande av ändring. Det har föreslagits att sökande av ändring i arbetspensionsärenden skall sammanföras till besvärnämnden för arbetspensionsärenden också när det gäller pensioner som omfattas av lagen om kommunala pensioner. I 1 och 2 mom. föreslås ändringar som föranleds av detta. I stället för kommunernas pensionsnämnd skall besvärnämnden för arbetspensionsärenden vara första besvärinstans i fråga om beslut i pensionsärenden, och nämndens beslut skall få överklagas hos försäkringsdomstolen. När det gäller besvärnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens sammansättning föreslås i 1 mom. en hänvisning till lagen om besvärnämnden för arbetspensionsärenden. För tydlighetens skull

kompletteras 2 mom. med en hänvisning till lagen om försäkringsdomstolen (132/2003).

Det föreslås att det nuvarande 3 mom. blir ett nytt 4 mom. Ordalydelsen ändras med anledning av att nämnderna sammanförs. Det föreslås att den bestämmelse om sökande av ändring i andra än pensionsrättsärenden som för närvarande finns i 156 § 2 mom. med ändrad ordalydelse överförs till 3 mom. Bestämmelsen ändras så att de instanser som kan meddela beslut i andra än pensionsrättsärenden specificeras.

154 §. Besvärsmått. Det föreslås att de nuvarande bestämmelserna om kommunernas pensionsnämnd och dess sammansättning stryks och att till paragrafen överförs de bestämmelser om besvärsmått som för närvarande finns i 156 §. I lagen om besvärsmått för arbetspensionsärenden finns bestämmelser om besvärsmått för arbetspensionsärenden och dess sammansättning.

Bestämmelsen i det nuvarande 156 § 1 mom. om besvärsmått i pensionsanstaltens beslut i pensionsärenden föreslås bli 1 mom. i den aktuella paragrafen. Enligt den nuvarande bestämmelsen har pensionssökanden eller pensionstagaren och pensionsombudet besvärsmått. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att parterna har besvärsmått i ärenden som gäller pensionsbeslut. Dessutom preciseras bestämmelsen så att den kompletteras med möjligheten att anföra besvär också över pensionsanstaltens förhandsbeslut. Bestämmelser om förhandsbeslut finns i 101 och 102 §. Exempelvis ett medlemsamfund skall ha besvärsmått när det i enlighet med 101 § 3 mom. har begärt pensionsanstaltens beslut i fråga om huruvida lön eller annat vederlag som betalas till en anställd är sådan arbetsinkomst enligt 68 § som ökar pensionen och som omfattas av denna lag.

Den bestämmelse om besvärsmått i andra än pensionsärenden som för närvarande finns i 156 § 2 mom. föreslås i ändrad form bli 2 mom. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att de instanser som kan meddela andra pensionsbeslut specificeras. I fråga om beslut av pensionsanstaltens delegation och styrelse i andra än pensionsrättsärenden söks ändring hos förvaltningsdomstolen på pensionsanstaltens hemort. Parterna och medlemssamfunden har besvärsmått. Också den kommunala

pensionsanstalten kan vara part. Det föreslås därför att det separata omnämmandet av pensionsanstaltens styrelses rätt att söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut slopas som obehövt.

Den nuvarande bestämmelsen i 156 § 3 mom. föreslås bli 3 mom. i paragrafen. Det föreslås att hänvisningen ändras, eftersom det i 153 § 3 mom. föreslås bli bestämt om sökande av ändring i andra än pensionsärenden.

155 §. Sökande av ändring i det sammanfattande meddelandet om EU-besluten. Det föreslås att paragrafens nuvarande bestämmelser om kommunernas pensionsnämnds budget, bokslut, organisationsform, föredragande samt behandling av ärenden upphävs som obehövt då kommunernas pensionsnämnd går samman med besvärsmått för arbetspensionsärenden. I paragrafen föreslås en ny bestämmelse om sökande av ändring i det sammanfattande meddelandet om EU-besluten. I den bestäms om sökande av ändring i sådana situationer då en part har varit försäkrad i två eller flera EU-länder. Beloppet av arbetstagarens invalidpension är då beroende av de övriga EU-ländernas försäkringsperioder. Enligt rådets förordning gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet (EEG) nr 574/72 skall det över de beslut som pensionsanstalter i EU-länder fattat ges ett sammanfattande meddelande med uppgift om möjligheten att överklaga. Enligt den nämnda bestämmelsen räknas tiden för överklagande från det att sökanden fick det sammanfattande meddelandet.

Eftersom behandlingen av pensionsansökningar ofta tar över ett år, rent av flera år, är det nödvändigt med tanke på pensionssökandenas rättsskydd att ändring som gäller rätten till invalidpension får sökas redan innan det sammanfattande meddelandet har sammanställts. Detta är nödvändigt då rätt till pension har förvägrats eller när pensionen har beviljats som delinvalidpension trots att den sökande har ansökt om full invalidpension, eller när pensionen har beviljats som rehabiliteringsstöd för viss tid, trots att det har ansökts om att den skall betalas ut tills vidare. Det finns inte några bestämmelser om bedömning av arbetsförmågan i EG:s förordning om social trygghet, utan sådana ingår

enbart i den nationella lagstiftningen. Således kan man utan hinder av EG:s förordning om social trygghet föreskriva om möjligheten att ge beslut om rätten till invalidpension och om rätten att söka ändring i ett sådant beslut. Bestämmelsen är nödvändig med tanke på säkerställandet av en enhetlig rättspraxis. En motsvarande bestämmelse finns i 129 § 2 mom. i ArPL.

156 §. Besvärsmålsrätt. Det föreslås att paragrafen upphävs och att innehållet i 1 mom. i ändrad form tas in i 154 § 1 mom. och att innehållet i 2 mom. i ändrad form tas in i 153 § 3 mom. och 154 § 2 mom. Det föreslås att det nuvarande innehållet i 3 mom. i ändrad form tas in i 154 § 3 mom.

157 §. Besvärstid. I 1 mom. föreslås en ändring som föranleds av att besvärsmålsnämnden ändras till besvärsmålsnämnden för arbetspensionsärenden.

158 §. Besvärsmålsförbud i fråga om rehabiliteringens innehåll. Det föreslås att paragrafen upphävs. Ändring i innehållet i beslut som gäller yrkesinriktad rehabilitering skall i fortsättningen få sökas genom besvär.

159 §. Pensionsanstaltens självriktelse. I 3 mom. föreslås en ändring som föranleds av att besvärsmålsnämnden ändras.

160 §. Sökande av ändring i beslutssammanställning. I 3 och 4 mom. föreslås ändringar med anledning av att besvärsmålsnämnden ändras. I 3 mom. föreslås att det hänvisas till bestämmelserna om ändringssökande i 9 kap. i ArPL i stället för till APL.

161 §. Verkställighet av beslut. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom., som gäller verkställighet av beslut, ändras så att den motsvarar ordalydelsen i 136 § 1 mom. i ArPL. Enligt den nuvarande ordalydelsen får pensionsanstaltens beslut verkställas även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Enligt förslaget skall ett beslut, trots att ändring har sökts, iakttagas till dess besvärsmålsnämnden har meddelat sitt beslut. Det föreslås att 2 mom. ändras med anledning av att besvärsmålsnämnden ändras. Dessutom föreslås att den begränsning enligt vilken verkställigheten gäller enbart beslut om återkrav skall utgå. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 136 § 2 mom. i ArPL.

Det föreslås att 3 mom. upphävs, eftersom det enligt ändringen av 153 § 3 mom. före-

slås bli bestämt att bestämmelserna om pensionsanstaltens beslut skall tillämpas på beslutssammanställningar. Preciseringsdelen i 3 mom. är således onödig.

162 §. Ändring av ett lagakraftvunnet beslut. I paragrafen föreslås motsvarande ändringar som i 140 § i ArPL. Undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut av den kommunala pensionsanstalten skall få sökas hos besvärsmålsnämnden för arbetspensionsärenden. I dagens läge skall ansökan göras hos försäkringsdomstolen. Ansökan om undanröjande skall kunna göras av den kommunala pensionsanstalten eller den som ärendet berör. Ansökan om undanröjande skall göras inom fem år och av särskilt vägande skäl efter en längre tid än fem år. Om pensionsanstalten ansöker om undanröjande av beslutet skall parten beredas tillfälle att bli hörd. Så som i allmänhet i fråga om besvärsmålsnämndens beslut får ändring i besvärsmålsnämndens beslut om undanröjande sökas hos försäkringsdomstolen.

Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen i 2 mom. blir ett nytt 4 mom., och i 2 mom. föreslås bli bestämt om undanröjande av besvärsmålsnämndens och försäkringsdomstolens beslut. Ansökan om undanröjande skall göras hos försäkringsdomstolen och i fråga om ansökan tillämpas motsvarande bestämmelser som vid ansökan om undanröjande av beslut hos besvärsmålsnämnden.

Det föreslås att innehållet i det nuvarande 3 mom. tas in i ett nytt 5 mom. Som 3 mom. föreslås den bestämmelse i det nuvarande 1 mom. enligt vilken pensionsanstalten tillfälligt kan inställa utbetalningen av pensionen för att den skall stämma överens med kravet om undanröjande av beslutet. Om pensionsanstalten inställer utbetalningen av pensionen när den ansöker om undanröjande av beslutet hos besvärsmålsnämnden, som undanröjer beslutet och försäkringsdomstolen senare upphäver nämndens beslut, skall pensionsanstalten betala pensionstagaren en dröjsmålsförhöjning enligt 121 § på den inställda pensionen.

I det nya 4 mom. intas bestämmelsen från det nuvarande 2 mom. och i det nya 5 mom. bestämmelsen från det nuvarande 3 mom. Samtidigt föreslås ändringar som föranleds av att besvärsmålsnämnden ändras.

167 a §. Beslut om beloppet av den teoretiska pensionen. Paragrafen är ny. När folk-

pensionen beräknas för en anställd som har arbetat i ett EU- eller EES-land beaktas arbetspension från Finland som teoretisk pension som minskar folkpensionens belopp. Denna teoretiska pension beräknas på basis av alla de tider som den anställde har arbetat i EU- och EES-länder. På så sätt leder också arbete i ett EU- eller EES-land till minskad folkpension, precis som pension som tjänats in genom arbete i Finland gör. Arbetspensionsanstalten räknar ut beloppet av den anställdes teoretiska pension och meddelar det till Folkpensionsanstalten. Även om beloppet av den teoretiska pensionen minskar beloppet av folkpensionen, ger de gällande bestämmelserna inte den anställde rätt till ett separat beslut om den teoretiska pensionen. Inte heller vid sökande av ändring av folkpensionen granskas beloppet av den teoretiska pensionen, eftersom det inte är Folkpensionsanstalten som beräknar den. I syfte att rätta till detta missförhållande föreslås en bestämmelse enligt vilken en anställd har rätt att på begäran få ett överklagbart beslut av pensionsanstalten om det belopp av den teoretiska pensionen som pensionsanstalten meddelar Folkpensionsanstalten för beräkning av hans eller hennes folkpension. En motsvarande bestämmelse finns i 214 § i ArPL.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

I 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreslås en precisering enligt vilken arbetsinkomsterna för de fem kalenderåren före ansökan om rehabilitering skall beaktas i fråga om uppfyllandet av inkomstvillkoret på 25 133,40 euro enligt 17 § 1 mom. 2 punkten.

I 3 mom. bestäms om tillämpningen av 40 § 5 mom. Om en anställd arbetar i något annat EU- eller EES-land än i Finland efter fyllda 53 år, skall till den teoretiska pensionen läggas ett särskilt tillägg som beräknas på basis av tillväxtprocenten enligt 40 §. Om en anställd inte har arbetat i Finland efter den 31 december 2004, räknas det särskilda tillägget ut på grundval av lönen i den anställning på basis av vilken den återstående tiden eller motsvarande inkomst bör beaktas

vid bestämmandet av pension som beviljas före den 1 januari 2005, utgående från lagen om kommunala pensioner i dess lydelse vid tiden för anställningen.

Enligt 76 § 5 mom., som skall upphävas, skall det nämnda momentet beaktas vid samordning av pensioner inte sådan på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning som en anställd åtnjutit under minst tre års tid före pensionsfallet, till den del ersättningen inte överstiger en ersättning som motsvarar ersättningsnivån före pensionsfallet och inte heller på sådan ersättning grundad familjepension. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen skall 76 § 5 mom. dock tillämpas även på en sådan pension som beviljas efter lagens ikraftträdande och i fråga om vilken pensionsfallet har inträffat före ikraftträdandet. På grundval av bestämmelsen skall en sådan förmån inte heller beaktas som en primär förmån när beloppet av en pension av detta slag justeras efter lagens ikraftträdande. Enligt 4 mom. skall som en förmån som minskar pension enligt lagen om kommunala pensioner inte heller beaktas en sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst som grundar sig på en skada som uppkommit under kriget åren 1939–1945.

I samband med ikraftträdandet slopas möjligheten att till barnpensionen få tillägg för föräldralösa barn. Om ett sådant tillägg redan har beviljats och ingår i barnpensionen, skall rätten till tillägget i enlighet med de bestämmelser som gäller vid denna lags ikraftträdande kvarstå också när barnpensionens belopp justeras efter lagens ikraftträdande. En bestämmelse om detta föreslås i 5 mom.

Genom lagen upphävs bestämmelsen om att en efterlevandepension som indragits på grund av att den efterlevande maken har ingått ett nytt äktenskap kan börja utbetalas på nytt, om det nya äktenskapet upplöses inom fem år. I 6 mom. föreskrivs därför att efterlevandepension kan börja betalas ut på nytt enligt de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet, om det nya äktenskapet har upplösts före ikraftträdandet. Det förutsätts dock att den efterlevande maken lämnar en ansökan om ny utbetalning av efterlevandepen-

sion till pensionsanstalten inom sex månader från det att lagen har trätt i kraft.

Enligt 110 § 3 mom. skall rätten till pension preskriberas fem år efter den dag då pensionen borde ha utbetalats, om inte preskriptionen har avbrutits innan dess. På motsvarande sätt skall enligt 120 § 5 mom. också en pension som utbetalats utan grund återkrävas inom fem år räknat från utbetalningsdagen. Vidare skall enligt 134 § den kommunala pensionsanstalten fastställa en avgift som baserar sig på lagen om kommunala pensioner inom fem år från det att fordran uppkom. Genom dessa bestämmelser förkortas preskriptionstiderna enligt den gällande lagen från tio till fem år i fråga om de nämnda fordringarna. Tidsfristen fem år införs stegvis så att under 2007 och 2008 är preskriptionstiden tio år. Därefter förkortas den med ett år i sänder så att den preskriptionstid på fem år som föreslås i lagen tillämpas från och med ingången av 2013. När preskriptionstiden för sådana fordringar räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. En bestämmelse om detta föreslås i 7 mom.

I 162 § föreslås en ny bestämmelse enligt vilken ärenden som gäller upphävande av pensionsanstaltens lagakraftvunna beslut skall överföras från försäkringsdomstolen till besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Bestämmelsen skall tillämpas på sådana ärenden om upphävande som blir anhängiga

efter lagens ikraftträdande. De ansökningar om undanröjande av beslut som är anhängiga vid försäkringsdomstolen den 31 december 2006 skall behandlas vid försäkringsdomstolen. En bestämmelse om detta föreslås i 8 mom.

Lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) och lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) gällde fram till 1995. Pension eller ersättning enligt dessa lagar kan dock utbetalas fram till 2010, då en sådan ersättning eller pension ändras till ålderspension. I 9 mom. föreslås därför en bestämmelse om de fall då ersättningarna eller pensionerna skall beaktas vid tillämpningen av lagen om kommunala pensioner. Grundbeloppet enligt de nämnda lagarna skall beaktas som en pension som förhindrar deltidspension, som pension som skall beaktas när efterlevandepensionen beräknas samt som pension enligt 76 § 3 mom. som skall beaktas när det sammanlagda beloppet av arbetspensionerna räknas ut. Dessutom skall Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt vara sista pensionsanstalt enligt 106 §, om Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt betalar avträdelsetöd till den som går i pension.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om kommunala pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 13 juni 2003 om kommunala pensioner (549/2003) 28 § 3 och 4 mom., 41 §, 76 § 2, 4 och 5 mom., 86 § 3 mom., 112 § 3 mom. samt 118, 156 och 158 §,

av dem 28 § 3 och 4 mom., 41 § och 76 § 2, 4 och 5 mom. sådana de lyder i lag 713/2004, och 158 § sådan den lyder i lag 921/2003,

ändras 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 § 3—5, 8 och 10 punkten, 11 § 1 och 2 mom., 13 § 1 mom., 14 § 1 mom. 1 och 5 punkten samt 2 mom., 15 och 16 §, 17 § 1—3 mom., 21 och 22 §, den finska språkdräkten i 23 §, den finska språkdräkten i 24 § 1 mom. 2 punkten, 24 § 2 mom., den finska språkdräkten i 24 § 3 mom., den finska språkdräkten i 26 §, 27 §, 28 § 2 mom., 29 och 30 §, 40 § 4 mom., 43 § 4 mom., 44—49 §, i 52 § 1 mom. det inledande stycket samt 3, 7 och 8 punkten, 52 § 3 och 4 mom., 53 § 3, 4 och 6 mom., 54 § 2 mom., 55 och 59 §, 68 § 1 och 2 mom. samt 3 mom. 9 och 10 punkten, 69 § 2 mom., 70 § 2 mom., 71 §, 72 § 1 mom., 73 § 3 mom., rubriken för 76 §, i 76 § 1 mom. det inledande stycket, 76 § 3 och 6 mom., rubriken för 77 §, i 77 § 1 mom. det inledande stycket och 3 punkten, 77 § 2—4 mom., 78 §, 83 § 2 mom., 84 § 2 och 3 mom., 87—91 och 94 §, 95 § 1 mom., 96 och 97 §, 98 § 2 mom., 99 § 2 mom., 100 § 2 mom., 104—106 §, 107 § 3 mom., 108 § 1 och 2 mom., 110 § 1 och 3 mom., 112 § 1 och 2 mom., 114 §, 115 § 1—3 mom., 120 § 2, 3 och 5 mom., 124—126 §, 127 § 1 mom., 129 §, 131 § 1 mom., rubriken för 132 § och 132 § 1 mom., 133 § 2 och 3 mom., 134 och 144 §, 145 § 4 mom. 4—6 punkten samt 6 mom., 148 § 1 mom. 1—3 och 7 punkten, 149 § 1 mom. 1—3 punkten samt 4 mom., 151 och 153—155 §, 157 § 1 mom., 159 § 3 mom., 160 § 3 och 4 mom. samt 161 och 162 §,

av dem 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 § 8 och 10 punkten, 11 § 1 och 2 mom., 13 § 1 mom., 14 § 2 mom., 16 §, den finska språkdräkten i 23 §, 24 § 2 mom. och den finska språkdräkten i 3 mom., den finska språkdräkten i 26 §, 27 §, 28 § 2 mom., 29 och 30 §, 40 § 4 mom., 43 § 4 mom., 45—49 §, i 52 § 1 mom. det inledande stycket samt 3, 7 och 8 punkten, 3 och 4 mom., 53 § 3, 4 och 6 mom., 54 § 2 mom., 55 och 59 §, 68 § 1 och 2 mom. samt 3 mom. 9 och 10 punkten, 69 § 2 mom., 70 § 2 mom., 71 §, 72 § 1 mom., 73 § 3 mom., rubriken för 76 §, i 76 § 1 mom. det inledande stycket, 76 § 3 och 6 mom., rubriken för 77 §, i 77 § 1 mom. det inledande stycket och 3 punkten, 77 § 2—4 mom., 78 §, 83 § 2 mom., 87 och 105 §, 110 § 1 mom., 112 § 1 mom., 115 § 1 mom., 133 § 2 mom. och 148 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i nämnda lag 713/2004, 4 § 4 och 5 punkten, 104 och 106 § samt 107 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1188/2003, 17 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lagar 921/2003 och 713/2004, 17 § 2 och 3 mom., 21 och 22 § samt rubriken för 132 § och 132 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 921/2003, 88, 89, 125 och 126 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 713/2004, 100 § 2 mom., 110 § 3 mom., 120 § 5 mom. och 134 § sådana de lyder i lag 1216/2004, 153 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 921/2003 och 1188/2003, 154 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 921/2003 och 713/2004 samt 155 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 921/2003, samt

fogas till 13 §, sådan den lyder i nämnda lag 713/2004, ett nytt 4 mom., till 14 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, ett nytt 4 mom., till 32 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., till 40 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 5 mom., till 68 § 3 mom., sådant det lyder i sistnämnda lag, en ny 11 punkt och till paragrafen, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 6 mom., till 98 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 117 § i stället för den 117 § som upphävts genom sistnämnda lag, till 119 § nya 2 och 3 mom., till lagen en ny 128 a §, till 133 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, nya 5—7 mom., till 145 § 4 mom. en ny 7 punkt och till lagen en ny 167 a § som följer:

3 §

Lagens tillämpningsområde

Pensionsskyddet omfattar också

2) närståendevårdare enligt 2 § i lagen om stöd för närståendevård (937/2005),
-----

4 §

Allmänna definitioner

I denna lag avses med

3) arbetspensionslag lagar och pensionsstadgor som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) samt andra med dem jämförbara författningar där pension som baserar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet fastställs,

4) pensionslagar för den offentliga sektorn denna pensionslag och lagar som nämns i 3 § 2 mom. 2, 3 och 5 punkten i lagen om pension för arbetstagare,

5) pensionslagar för den privata sektorn lagen om pension för arbetstagare och lagar som nämns i 3 § 1 mom. i den nämnda lagen,
-----

8) återstående tid tiden mellan ingången av det år under vilket arbetsförmågan börjar och den sista dagen i den månad under vilken personen fyller 63 år,
-----

10) penningbelopp summor som 2004 motsvarar värdet ett (1,000) på den lönekoeficient som avses i 96, 97 och 100 § i lagen om pension för arbetstagare,
-----

11 §

Ålderspension

Anställda har rätt att gå i ålderspension under tiden mellan uppnådd 63 och uppnådd 68 års ålder. En förutsättning är att den anställdes kommunala anställning inte fortsätter.

Ålderspension beviljas tidigast från ingången av kalendermånaden efter uppnådd 63 års ålder och anställningens upphörande. Ålderspension beviljas dock inte utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än tre månader före ansökan om pension.
-----

13 §

Förtida och uppskjuten ålderspension

På ansökan beviljas ålderspension i förtid minskad med förtidsminskning enligt 42 § tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken 62 års ålder uppnåtts, eller såsom uppskjuten efter att 68 års ålder uppnåtts ökad med uppskovsförhöjning enligt nämnda paragraf. En förutsättning för erhållande av förtida ålderspension är att den anställdes kommunala anställning inte fortsätter.

Om en anställd fortsätter att arbeta sedan han eller hon fyllt 68 år, beviljas ålderspension tidigast från ingången av den månad som följer på ansökan om pension.

14 §

Deltidspension

Berättigad till deltidspension är en anställd i åldern 58—67 år, förutsatt att

1) han eller hon inte får någon annan arbetspension på grundval av eget arbete eller någon motsvarande utländsk pension eller pension på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna,
-----

5) han eller hon inte uteblir från arbetet en längre tid än sex veckor i följd, i dessa sex veckor inräknas inte semester eller annan därmed jämförbar tid, och inte heller tid för vilken han eller hon får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), lön för sjukdomstid, ersättning för inkomstbortfall beviljad med stöd av lagen om trafikförsäkring (279/1959) eller dagpenning som grundar sig på bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) till den del som den anställde har fått dessa förmåner i sammanlagt högst tolv månader.

För familjedagvårdare och familjevårdare uppfylls kravet på inkomster under tre kalenderår enligt 1 mom. 2 punkten dock om de årliga inkomsterna uppgår till minst 10 500 euro. Såsom anställning på heltid betraktas då sådant arbete i vilket arbetsinkomsterna uppgår till minst 875 euro per månad. Det förutsätts inte att arbetstiden minskas.

Om den nedgång i den anställdes förvärvsinkomster som avses i 1 mom. 4 punkten avviker från förkortningen i arbetstiden av den anledningen att i förvärvsinkomsten för förvärvsarbete på heltid har ingått övertid ersättning, tillägg för söndags-, natt- eller skiftarbete eller andra särskilda tillägg eller ersättningar som hänfört sig till lönen men som inte ingår i förvärvsinkomsten för deltidsarbetet, beaktas sådana tillägg och ersättningar inte vid prövningen av om arbetstagaren uppfyller villkoren i 1 mom. 4 punkten.

15 §

När deltidspension avbryts, upphör och börjar på nytt

Om den anställdes inkomst av deltidsarbete eller frånvaron från arbetet tillfälligt förändras så, att villkoren i 14 § 1 mom. 4 och 5 punkten för deltidsarbete inte uppfylls, avbryts utbetalningen av deltidspensionen på grundval av pensionstagarens anmälan eller på pensionsanstaltens initiativ. Utbetalningen avbryts från ingången av följande möjliga betalningsperiod, förutsatt att orsaken till betalningsavbrottet fortfarande föreligger. Utbetald deltidspension återkrävs enligt 120 § för den tid under vilken villkoren för erhållande

av deltidspension inte uppfyllts.

Avbruten deltidspension börjar på grundval av pensionstagarens anmälan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då villkoren för erhållande av deltidspension uppfylls. Har begäran om förnyad utbetalning av avbruten deltidspension inte lämnats inom sex månader sedan deltidspensionen avbröts, dras pensionen in från tidpunkten för avbrottet.

Uppfyller den anställde inte längre villkoren för att få deltidspension och inte något annat följer av 1 mom., dras deltidspensionen in. Om den dag från och med vilken villkoren för att få deltidspension inte uppfylls är kalendermånadens första dag, skall deltidspensionen dock utan hinder av 119 § 1 mom. dras in från denna dag. Deltidspension kan också dras in retroaktivt.

Om deltidspensionen har dragits in i enlighet med 3 mom., har den anställde rätt att på nytt få deltidspension när han eller hon uppfyller villkoren för pensionen. Har deltidspensionen varit indragen i högst sex månader beviljas pensionen enligt tidigare grunder, om inte något annat följer av 44 §.

Om en deltidspensionstagare beviljas ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension för samma tid för vilken deltidspension har betalats, betraktas deltidspensionen som en delbetalning av ålders-, invalid- eller arbetslöshetspensionen.

16 §

Ändring av deltidspension till ålderspension

Förutsättningen för att en anställd som får deltidspension skall få ålderspension är att deltidsarbetet har upphört och att han eller hon innan deltidspensionen upphör och deltidsarbetet slutar har uppnått den ålder då han eller hon har rätt att gå i ålderspension. Om den anställde efter att ha fyllt 68 år fortsätter i deltidsarbete, omvandlas deltidspensionen utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i denna lag till en lika stor ålderspension. När den anställde upphör med deltidsarbetet beräknas ålderspensionen på ansökan på nytt.

17 §

Yrkesinriktad rehabilitering

En anställd har före 63 års ålder rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan

1) om en sjukdom, ett lyte eller en kroppsskada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsförmåga enligt 24 § 1—3 mom., eller den anställde måste betraktas som arbetsförmögen på det sätt som avses i nämnda moment, och

2) om de pensionsgrundande arbetsinkomsterna för den återstående tiden enligt 53 § 2 mom. är minst 25 133,40 euro, om den anställde hade blivit arbetsförmögen vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering eller, om den anställde redan får invalidpension, inkomsterna för den återstående tiden uppgår till minst det belopp som nämns ovan eller den återstående tiden har beaktats i pensionen enligt 53—58 § i deras lydelse den 31 december 2004.

Med risk för arbetsförmåga avses i 1 mom. en situation där det är sannolikt att den anställde under de närmaste åren, trots att möjligheterna till vård och medicinsk rehabilitering beaktas, utan yrkesinriktade rehabiliteringsåtgärder skulle bli beviljad invalidpension, antingen till fullt belopp eller i form av delinvalidpension. När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas sökandens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning och etablering i arbetslivet samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att sökanden fortsätter i ett arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter sökandens pensionering.

Såsom yrkesinriktad rehabilitering kan en anställd tillhandahållas utbildning som leder till arbete eller yrke, arbetsprövning, arbetsutbildning och näringsunderstöd. Den anställde kan få ersättning för de nödvändiga och behövliga kostnader som rehabiliteringen har medfört. Innan den yrkesinriktade rehabiliteringen inleds skall den anställde ha en plan

för den yrkesinriktade rehabiliteringen (*rehabiliteringsplan*). Pensionsanstalten kan stödja utarbetandet av planen.

21 §

Rätt till invalidpension under tid för vilken betalas rehabiliteringspenning

Rätt till invalidpension enligt 24 § 1—3 mom. föreligger inte utan giltigt skäl förrän rätten till rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) har upphört.

22 §

Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan den kommunala pensionsanstalten fattar beslut om en invalidpension skall den vid behov se till att sökandens möjligheter till rehabilitering har klarlagts. Avslås en ansökan om pension eller arbetspensionsrehabilitering, skall pensionsanstalten se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och att sökanden hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Pensionsanstalten skall vidare iaktta lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

24 §

Invalidpension

Vid bedömningen av sådan nedgång i arbetsförmågan som avses i 1 mom. 2 punkten beaktas den anställdes återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant till buds stående arbete som han eller hon skäligen kan förutsättas utföra. Härvid beaktas också den anställdes utbildning, tidigare verksamhet, ålder, boningsort och andra

därmed jämförbara omständigheter. Vid varierande arbetsförmåga beaktas de årliga inkomsterna.

27 §

Utredning av om arbetsoförmågan fortgår

Om den kommunala pensionsanstalten har grundad anledning att anta att pensionstagaren åter är arbetsförmögen, är pensionstagaren, om han eller hon åläggs därtill av pensionsanstalten, skyldig att för utredning av om arbetsoförmågan fortgår låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten angiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Pensionsanstalten skall då ersätta skäliga kostnader för undersökningen och eventuella resor.

28 §

Effekter av förändrad arbetsförmåga

När förändringar i arbetsförmågan eller återfående av arbetsförmågan bedöms eller avbrytande av invalidpension övervägs skall förändringarna i pensionstagarens arbetsinkomster beaktas. En anställd har inte rätt till full invalidpension under en tid då arbetsinkomsterna utgör mer än 40 procent av den stabiliserade medelinkomsten innan arbetsförmågan börjar, eller till delinvalidpension under en tid då arbetsinkomsterna utgör mer än 60 procent av nämnda medelinkomst.

29 §

Indragning av invalidpension

Har pensionstagaren återfått sin arbetsförmåga i sådan grad att han eller hon inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pension, dras invalidpensionen in från ingången av den kalendermånad som följer efter det att pensionstagaren återfått arbetsförmågan. Rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak har vägrat delta i yrkesinriktad rehabilitering eller utan giltig orsak har avbrutit en

sådan rehabilitering.

Om invalidpensionen dras in eller rehabiliteringsstödet upphör, kan pensionen för att stödja återgången till arbete fortgå i form av rehabiliteringsstöd till samma belopp som delinvalidpension även för en kortare tid än ett år. Delinvalidpension kan betalas som full pension under den tid som rehabilitering enligt 17 § pågår och förhöjd på det sätt som bestäms i 46 §.

30 §

Avbrott i utbetalningen av invalidpension

Utbetalningen av invalidpension kan avbrytas, om pensionstagaren

1) förvärvsarbetar och inkomsten av detta arbete tillfälligt överstiger de inkomstgränser som avses i 28 § 2 mom.,

2) inte samtycker till undersökning som i enlighet med 27 § har föreskrivits av pensionsanstalten, förutom om det finns ett godtagbart skäl till detta,

3) inte lämnar resultaten av den undersökning som avses i 27 § till pensionsanstalten inom en skälig tid som pensionsanstalten sätter ut, eller

4) utan giltigt skäl vägrar delta i rehabilitering eller utbildning som pensionsanstalten ordnar.

Invalidpensionen justeras, avbryts eller dras in på ansökan av pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ på de villkor som anges i 1 mom. eller i 28 eller 29 §. Pensionen justeras, avbryts eller indras dock inte för en längre tid än ett år före den närmast följande kalendermånaden efter pensionstagarens ansökan om justering eller pensionsanstaltens justeringsåtgärder. Om en invalidpension vars utbetalning avbrutits dras in, skall pensionen dras in från och med tidpunkten för avbrytandet.

32 §

Ändring av invalidpension till ålderspension och rätt till ny pension som intjänats under tiden för pension

Pensionen beräknas i form av invalidpension men beviljas i form av ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnås, om

1) den anställde har fyllt 63 år före utgången av den primärtid som avses i 12 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen, eller

2) någon primärtid inte enligt 12 kap. 3 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen fastställs för den anställde eftersom han eller hon har fyllt 63 år.

40 §

Tillväxtprocent

När pensionstillväxten per månad beräknas används som tillväxtprocent 1/12 av den tillväxtprocent som nämns i 1—3 och 5 mom. Tillväxer pensionen på basis av 1 mom. enligt olika tillväxtprocent för arbetsinkomster som betalats under ett kalenderår, fås tillväxtprocenten för året genom att medeltalet av tillväxtprocenten per månad räknas ut för månaderna från ingången av året eller från upphörandet av den tidigare pensionen till utgången av året, dock högst till dess pensionen börjar löpa, och genom att detta tal multipliceras med 12.

Om en anställd vid uppnådd 53 års ålder arbetar i ett land utanför Finland i vilket tillämpas rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, nedan *EG:s förordning om social trygghet*, skall till den kalkylerade pensionen, i fråga om vilken gäller att när den fastställs betraktas sådan tid i arbete i ett annat EU- och EES-land som omfattas av arbetspensionslagarna som tid i arbete enligt denna lag (*den teoretiska pensionen*) fogas ett särskilt tillägg som räknas ut på basis av skillnaden mellan den tillväxtprocent som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten och den tillväxtprocent som avses i 1 mom. 1 punkten. Det särskilda tillägget räknas ut på basis av arbetsinkomsterna i Finland.

43 §

Deltidspensionens belopp

Deltidspensionens maximibelopp är 75 procent av de arbetspensioner som den anställde har tjänat in innan deltidspensionen börjar och som har minskats i enlighet med 76 § samt av pension som den anställde tjänat in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller tiden för studier (644/2003) före nämnda tidpunkt. Med sådan pension jämförs en motsvarande förmån som intjänats i ett land som tillämpar EG:s förordning om social trygghet och som ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland. Om uppgifter inte fås om en sådan förmån, kan som pension som skall beaktas vid beräkningen av maximibeloppet användas en sådan teoretisk pension som arbetstagaren skulle ha tjänat in om hans eller hennes på arbetet i en främmande stat baserade försäkringstid skulle ha varit tjänstgöring som omfattats av denna lag. Från deltidspension avdras dock inte sådan dagpenning eller ersättning för inkomstbortfall som avses i 76 §, om den har beviljats på grundval av arbete som utförts under tiden med deltidspension. Om den anställde har rätt till deltidspension också enligt någon annan arbetspensionslag och den här avsedda gränsdragningen minskar deltidspensionen, görs minskningen med beaktande av dessa lagar i förhållande till de arbetsinkomster som beaktats i den förvärvsinkomst som stabiliserats enligt dem.

44 §

Omräkning av deltidspensionens belopp

Deltidspensionens belopp omräknas, om det har inträffat en sådan förändring i deltidspensionstagarens förvärvsinkomster under tiden för deltidsarbete som på ett betydande sätt avviker från den allmänna löneutvecklingen eller om deltidspensionstagaren beviljas ny deltidspension enligt någon annan arbetspensionslag.

Deltidspensionens maximibelopp omräk-

nas, om deltidspensionstagaren beviljas en i 76 § avsedd primär förmån eller om beloppet av en sådan förmån ändras.

Deltidspensionens belopp omräknas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken förändringen skett, om förändringen sker kalendermånadens första dag, från denna dag.

När deltidspensionen omräknas anses den förvärvsinkomst som deltidspensionen första gången fastställdes på som stabiliserad förvärvsinkomst.

45 §

Rehabiliteringspenningens belopp

Om en anställd är helt och hållet förhindrad att utföra förvärvsarbete på grund av yrkesinriktad rehabilitering, är rehabiliteringspenningen lika stor som det sammanräknade belopp av pensioner enligt arbetspensionslagarna, förhöjt med 33 procent, som den anställde skulle ha rätt till om han eller hon vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering hade blivit arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension.

Om en anställds sjukledighet har börjat medan hans eller hennes anställning pågick och rehabiliteringsbehovet fanns redan när sjukledigheten började, är rehabiliteringspenningen dock lika stor som det sammanräknade belopp av arbetspensioner, förhöjt med 33 procent, som den anställde skulle ha rätt till om han eller hon när sjukledigheten började hade blivit arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension.

Om en anställd under den tid yrkesinriktad rehabilitering pågår tjänar mer än hälften av den stabiliserade inkomst på vilken pensionsdelen för återstående tid räknas ut för pension som avses i 1 mom., utgör rehabiliteringspenningen hälften av beloppet av full rehabiliteringspenning enligt 1 mom.

46 §

Rehabiliteringstilläggets belopp

Rehabiliteringstillägget utgör 33 procent av

beloppet av rehabiliteringsstöd och invalidpension.

47 §

Beloppet av rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Rehabiliteringsunderstödet enligt prövning är lika stort som invalidpensionen, och utöver understödet betalas inte rehabiliteringstillägg.

48 §

Invalidpensionens och delinvalidpensionens belopp

Beloppet av full invalidpension är det sammanlagda beloppet av den pension som bestäms enligt 40 § och pensionsdelen för återstående tid enligt 53 och 54 §. Delinvalidpensionen utgör hälften av full pension.

49 §

Arbetslöshetspensionens belopp

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den invalidpension enligt denna lag som skulle ha beviljats den anställde, om han eller hon vid tidpunkten för pensionsfallet hade varit berättigad till invalidpension. När pension för återstående tid beräknas tillämpas dock 53—58 och 68—72 § i deras lydelse den 31 december 2004, och så att den 31 december 2006 betraktas som pensionsfallet för arbetslöshetspension. Till arbetslöshetspensionen läggs dock inte pension för återstående tid.

52 §

Förmåner som berättigar till pension

Till pension berättigar också de förmåner som nämns i 1—9 punkten och som den anställde har fått från ingången av kalendermånaden efter den då han eller hon fyllde 18 år fram till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. När ålderspension räknas ut beaktas dock inkomst som ligger till grund för en förmån som den anställde erhållit fram till

utgången av månaden för ålderspensionsfallet. Oavlönad tid berättigar till pension om den anställde före ingången av året för pensionsfallet har minst 12 566,70 euro i arbetsinkomster enligt en arbetspensionslag. Förmånerna berättigar dock inte till pension för tid under vilken den anställde har fått annan pension än deltids- eller familjepension enligt en arbetspensionslag. De inkomster som ligger till grund för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. Sådan pensionsrätt som avses i denna paragraf bestäms enligt de arbets- och förvärvsinkomster som förmånerna grundar sig på som följer:

3) inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del som dagpenningen har erhållits till utgången av den månad under vilken 63 års ålder uppnåtts,

7) arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningens förmåner, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vilken förmånen har utbetalats till den anställde, dock inte om rehabiliteringspenningen har utbetalats som ett tillägg till pension,

8) sådan arbetsinkomst, som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken dagpenningen har utbetalats till den anställde,

Grund för pensionen är 75 procent av de inkomster som ligger till grund för den förmån som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten och 65 procent av den inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för den förmån som avses i 4—9 punkten. Den arbetsinkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning enligt 8 punkten utgör dock hälften av den arbetsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenningen.

Om en pensionstagare är berättigad till pension enligt två eller flera arbetspensionslagar behandlas och avgörs den del av pensionen som intjänats på basis av de inkomster som nämns i 1—3 mom. av den sista pensionsanstalt som avses i 7 kap. eller, om bestämmelserna gällande sista pensionsanstalt inte tillämpas, den pensionsanstalt som avses i 106 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare eller, om förmånstagaren inte har arbetsinkomster som är försäkrade enligt pensionslagar för den privata sektorn, den pensionsanstalt där pensionsskyddet har ordnats på basis av det sista förvärvsarbetet. Ansvar för den pension som intjänats på basis av dessa förmåner delas mellan pensionsanstalterna på det sätt som föreskrivs i 178 § i lagen om pension för arbetstagare.

53 §

Återstående tid

När inkomsten för den återstående tiden bestäms medräknas också en under granskningstiden erhållen inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för en sådan förmån som nämns i 52 §, dock så att inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning beaktas till ett belopp som nämns i paragrafens 2 mom.

Om den anställde under granskningstiden har fått grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som grundstöd, beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms såsom arbetsinkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken nämnda förmån har erlagts. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den har beviljats till ett belopp motsvarande grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om den anställdes arbetsinkomster under granskningstiden är mindre än den stabiliserade inkomstnivån på grund av vård av ett

barn under tre år och pensionsskyddet till följd av detta skulle ha sjunkit med minst 20 procent, används, utan hinder av vad som bestäms ovan i denna paragraf, på ansökan av den anställde såsom inkomst enligt 1 mom. den arbetsinkomst som barnvårdstiden inte har minskat. Härvid beaktas dock arbetsinkomster som erhållits under de högst tio senaste åren.

54 §

Inkomst för den återstående tiden i särskilda fall

Om den anställde har blivit arbetsoförmögen före utgången av det kalenderår under vilket han eller hon fyller 23 år, är granskningstiden, utan hinder av vad som bestäms i 53 § 2 mom., tiden mellan ingången av månaden efter den under vilken den anställde fyllde 18 år och utgången av den månad under vilken den anställde blev arbetsoförmögen. Härvid är inkomsten för den återstående tiden summan av de enligt 71 § justerade arbetsinkomster som erhållits under granskningstiden dividerad med det antal månader som ingår i samma period, dock med högst 60.

55 §

Fördelning av inkomst för den återstående tiden

Inkomst för den återstående tiden som omfattas av denna lag utgör samma relativa andel av summan av inkomster för återstående tid som de arbetsinkomster som omfattas av denna lag utgör av summan av inkomster enligt alla arbetspensionslagar under den granskningstid som avses i 53 och 54 §.

59 §

Tid med pension som räknas som pensionsgrundande

Skall till en anställd som har invalidpension senare betalas pension på nya grunder

på grund av ålder eller arbetsoförmåga, räknas såsom till pension berättigande tid även den tid under vilken den anställde fick invalidpension. När pension enligt denna lag bestäms för tiden med invalidpension, används såsom grund den relativa andel av inkomsterna för den återstående tiden som motsvarar den andel som beloppet av arbetsinkomster enligt denna lag utgör av summan av inkomster enligt alla arbetspensionslagar.

Om den anställde har fått invalidpension utan grund, räknas vid beräkningen av ny pension inte denna tid med pension såsom till pension berättigande tid.

68 §

Inkomster som skall beaktas i pensionen

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten bestäms skall lön, resultatpremie eller annat vederlag som har betalats eller enligt överenskommelse skall betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag anses höra till den pensionsgrundande arbetsinkomsten också när det i stället för arbetsgivaren är ett konkursbo, en sådan myndighet enligt lönegarantilagen (866/1998) som sörjer för lönegarantin eller någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) som betalar ut det till den anställde. Som arbetsinkomst för en förtroendevald betraktas ersättningar för inkomstbortfall och separata arvoden för viss tid.

Har vederlag för arbete avtalats att helt eller delvis gottgöras med

1) avgifter eller lösen från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte någon annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras, eller

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som den anställde får i stället för lön som föreskrivits i lag eller i ett kollektivavtal eller annat avtal, räknas också denna inkomst med i den pensionsgrundande arbetsinkomsten.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. anses bland annat inte

9) sådana vinstpremieandelar enligt personalfondslagen (814/1989) som har överförts till en personalfond eller lyfts i kontanter eller en fondandel som lyfts ur personalfonden.

10) andelar som enligt ett beslut av bolagsstämman betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller kontant vinstpremie under förutsättning att kontanta vinstpremier betalas till hela personalen och syftet inte är att genom dem ersätta det lönesystem som förutsätts i kollektivavtalet eller arbetsavtalet och att grunderna för bestämmandet av kontanta premier överensstämmer med 2 § 2 mom. i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än summan av den kontanta vinstpremie som fastställs vid bolagsstämman och av de dividender som betalas till aktieägarna, eller

11) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft.

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten för en kommunalveterinär bestäms, beaktas utöver de avlöningsförmåner som kommunen betalar för tjänsteåligganden även det penningbelopp som det kommunala organ som avses i 7 § i veterinärvårdslagen (685/1990) årligen fastställer såsom de arvoden enligt 14 § 1 mom. i lagen som veterinären tar ut hos djurägaren eller djurinnehavaren, enligt vad som föreskrivs med stöd av veterinärvårdslagen.

69 §

Avdrag för löntagarnas pensionsavgift

Motsvarande avdrag görs också från sådana arvoden som veterinärer får av andra än medlemsamfund och som enligt 68 § 6 mom. skall beaktas i pensionslönen.

70 §

Pensionstillväxt för året för pensionsfallet

Om inkomsterna under året före året för pensionsfallet likväl avviker mer än 10 pro-

cent från de genomsnittliga inkomsterna under de två föregående åren eller om den anställda har pensionsberättigande förmåner enligt 52 § under året för pensionsfallet, tillämpas inte vad som föreskrivs i 1 mom. utan pensionen för året för pensionsfallet tillväxer på grundval av inkomster som omfattas av denna lag och som betalats före pensionsfallet.

71 §

Lönekoeficient

De inkomstgränser och penningbelopp som anges i denna lag samt inkomsten för vart och ett av de år för vilket pensionen räknas ut justeras med en koeficient om vilken föreskrivs i 96, 97 och 100 § i lagen om pension för arbetstagare (*lönekoeficient*).

72 §

Åldersförhöjning

Invalidpension, delinvalidpension eller rehabiliteringsstöd höjs med den nedan nämnda koeficienten från ingången av det kalenderår fram till vilket det har gått fem kalenderår sedan pensionen eller rehabiliteringsstödet började. Förhöjningen bestäms enligt den anställdes ålder vid ingången av året för förhöjningen så att förhöjningsprocenten är 21 när den anställda är i åldern 24—26 år. Förhöjningsprocenten sjunker för varje levnadsår med 0,7 procentenheter. När den anställdes ålder är över 55 år, görs ingen förhöjning. Engångsförhöjningen läggs inte till rehabiliteringstillägget.

73 §

Livslängdskoeficient

Som livslängdskoeficient används den koeficient som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer med stöd av 83 § i lagen om pension för arbetstagare.

76 §

Primära förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag avdras följande primära förmåner:

Om en anställd har rätt till en i 1 mom. nämnd förmån betalas i pension enligt denna lag av skillnaden mellan det sammanlagda beloppet av alla arbetspensioner och de förmåner som nämns i 1 mom. en lika stor del som pensionen enligt denna lag utgör av samtliga arbetspensioner.

Som primär förmån betraktas även en sådan förmån från en annan stat som motsvarar en förmån som avses i 1 mom. Om när den anställdes pension bestäms återstående tid skall beaktas enligt pensionslagstiftningen i två eller flera stater som tillämpar EG:s förordning om social trygghet eller i en stat med vilken Finland har ingått en överenskommelse om social trygghet, förhindras överlappande återstående tid genom att återstående tid beviljas enligt denna lag i samma förhållande som förhållandet mellan arbetstagarens försäkringstid enligt arbetspensionslagarna och försäkringstiden i alla länder som beviljar återstående tid.

77 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån

Pensionsbeloppet justeras, om

3) pensionstagaren beviljas i 76 § 6 mom. avsedd förmån eller

Dagpenning som avses i 1 mom. 2 punkten avdras dock inte om dagpenningen har beviljats en person som erhåller delinvalidpension och den grundar sig på olycksfall som inträffat medan delinvalidpensionen utbetalades.

Pensionsbeloppet justeras inte, om en förmån som avses i 1 mom. beviljas eller ändras för högst fyra månader räknat från att förmånen börjar betalas eller dess belopp förändras.

Pensionen justeras räknat från den tidpunkt då en förmån som avses i 1 mom. 1 eller 2

punkten beviljas eller dess belopp förändras eller från den tidpunkt då pensionsanstalten får kännedom om att en förmån som avses i 1 mom. 3 punkten beviljas eller förändras.

78 §

Indexjustering

Pensionen justeras kalenderårsvis så som föreskrivs i 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

83 §

Barn

Rätt till barnpension kan inte uppkomma efter flera än två förmånsåtagare samtidigt. Barnpension skall alltid betalas till ett barn efter barnets egen förälder. Om ett barn som får barnpension efter två förmånsåtagare senare beviljas barnpension efter sin egen förälder, upphör den barnpension som först beviljats efter annan förmånsåtagare från den tidpunkt då den barnpension som beviljas efter den egna föräldern börjar.

84 §

Grund för familjepension

Fick förmånsåtagaren inte sådan pension som nämns i 1 mom., uträknas beloppet av förmånsåtagarens pension som om sådan arbetsoförmåga som hade medfört rätt till full invalidpension hade inträtt på dödsdagen.

I grunden för familjepensionen beaktas inte avdrag enligt 76 § av förmånsåtagarens pension.

87 §

Förmåner som dras av från familjepension

Från familjepension avdras en familjepension eller ersättning som motsvarar förmånerna enligt 76 §. Familjepensionens belopp räknas ut på nytt, om förmånstagaren beviljas familjepension som motsvarar en primär

förmån eller familjepension enligt arbetspensionslagarna och från familjepension enligt denna lag har avdragits en primär förmån. I övrigt iaktas i tillämpliga delar 76 och 77 §.

88 §

Minskning av efterlevandepension

När efterlevandepension fastställs, beaktas den efterlevande makens arbetspensioner. Den efterlevande makens pensioner beaktas utan att från dem dras av de primära förmåner som avses i 76 §, och den efterlevande makens delinvalidpension beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. Dessutom beaktas en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskapen eller en internationell organisation.

Har den efterlevande maken vid förmånslåtarens död fyllt 65 år eller får den efterlevande maken pension som nämns i 1 mom., minskas efterlevandepensionen räknat från ingången av kalendermånaden efter förmånslåtarens död. I annat fall minskas efterlevandepensionen räknat från ingången av den sjunde kalendermånaden efter förmånslåtarens död. Om likväl barn, som har rätt till barnpension efter förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän barnet eller, om det finns flera barn som har rätt till barnpension, det yngsta barnet fyller 18 år.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension den pension som hade beviljats om den efterlevande maken den dag då förmånslåtarens avled eller den dag då ett i 2 mom. nämnt barn fyller 18 år hade blivit så arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension (*efterlevande makes kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension

den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller i en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

Ger pensionsanstalten beloppet av den efterlevande makens kalkylerade pension till någon annan pensionsanstalt för fastställande av efterlevandepensionen enligt någon annan pensionslag, har den efterlevande maken på begäran rätt att av pensionsanstalten få ett beslut om beloppet av den kalkylerade pensionen.

89 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt pensionens belopp

Efterlevandepensionen minskas, om den efterlevande makens i 88 § avsedda pensioner överstiger grunden för minskningen av pensionen. Grunden för minskningen av pensionen är 649,69 euro per månad, om förmånslåtarens enligt 84 § beräknade pension och pensionerna enligt arbetspensionslagarna tillsammans överstiger nämnda penningbelopp. Grunden för minskningen utgörs av det sammanlagda beloppet av de nämnda pensionerna, om detta belopp överstiger 324,77 euro men inte 649,69 euro. I övriga fall är grunden för minskningen 324,77 euro.

Minskningen av pensionen är 50 procent av skillnaden mellan den efterlevande makens i 88 § avsedda pensioner och grunden för minskningen av pensionen. Har den efterlevande maken rätt också till någon annan familjepension än den som avses i denna lag och som motsvarar pension enligt arbetspensionslagarna, avdras från efterlevandepensionen enligt denna lag ett belopp som utgör en lika stor del av det nämnda avdraget som efterlevandepensionen enligt denna lag utgör av alla de ovan nämnda familjepensionerna.

När grunden för minskningen av pensionen fastställs beaktas en förmån som motsvarar de i 1 mom. nämnda arbetspensionerna och som betalas på basis av en anställning utomlands eller vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller i en internationell orga-

nisation på det sätt som föreskrivs i 88 § 1 och 3 mom.

90 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på grundval av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller då efterlevandepensionen minskas för första gången, och

3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som har fastställts för den efterlevande maken i enlighet med 88 §.

Den genomsnittliga förvärvsinkomst som avses i 1 mom. räknas ut på grundval av den efterlevande makens inkomster sex månader före ansökan, och minskningen av pensionen på det sätt som avses i 1 mom. görs tidigast från ingången av denna retroaktiva period.

91 §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen justeras om det i den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 90 § inte längre uppfylls. Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension. När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskningen av pensionen som då efterlevandepensionen minskades för första gången.

94 §

Beviljande av familjepension för viss tid

Kan någon utredning om förmånslåtarens död inte läggas fram, men det är sannolikt att förmånslåtaren har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, kan familjepension beviljas för viss tid.

När familjepension beviljas för viss tid i enlighet med 1 mom. dras förmånslåtarens arbetspension in den dag familjepensionen börjar.

95 §

När rätten till familjepension upphör

Rätten till efterlevandepension upphör om den efterlevande maken ingår nytt äktenskap före fyllda 50 år.

96 §

Engångsbetalning av efterlevandepension

Till en efterlevande make vars efterlevandepension enligt 95 § 1 mom. upphör, betalas i ett för allt ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre år hade varit. Grund för beloppet är den månadspension som senast har utbetalats eller, om pensionsanstalten är sista pensionsanstalt enligt 7 kap., det sammanlagda beloppet av de pensioner pensionsanstalten betalat per månad.

97 §

Ny uträkning av familjepension

Familjepensionens belopp räknas ut på nytt då en efterlevande make eller ett barn upphör att vara förmånstagare eller då antalet förmånstagare ändras. Familjepensionens belopp och dess fördelning mellan förmånstagarna justeras vid ingången av den kalendermånad som följer på förändringen.

Familjepensionens belopp justeras också då en engångsförhöjning i enlighet med 72 § 2 mom. läggs till den invalidpension som lig-

ger till grund för familjepensionen. Härvid justeras familjepensionen vid samma tidpunkt som den, då engångsersättningen läggs till.

Har utbetalningen av en förmånstagares familjepension avbrutits eller har en förmånstagares familjepension minskats, gäller avbrytandet eller minskningen denna förmånstagares andel av familjepensionen.

98 §

Ansökan om pension

En pensionsansökan anses vara gjord den dag den anlänt till den kommunala pensionsanstalten, någon sådan myndighet eller pensionsanstalt som handhar pensionsskydd och som nämns i en arbetspensionslag eller till Pensionsskyddscentralen eller till ett ombud som pensionsanstalten eller Pensionsskyddscentralen har bemyndigat för ändamålet.

Närmare bestämmelser om de blanketter och intyg som behövs för ansökan om pension utfärdas vid behov genom förordning av inrikesministeriet.

99 §

Utredning om hälsotillståndet

Den som ansöker om invalidpension är skyldig att på uppmaning av pensionsanstalten för utredning av nedgången i arbetsförmågan låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Pensionsanstalten är skyldig att ersätta sökanden för skäligena kostnader för undersökningen och eventuella resor. Om sökanden utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får pensionsansökan avgöras med stöd av sådan utredning som pensionsanstalten har tillgång till.

100 §

Beslutsfattande och delgivning av beslut

Den kommunala pensionsanstaltens beslut delges genom att beslutet sänds per post till mottagaren under den adress han eller hon har uppgett eller beslutet delges maskinellt så som bestäms i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). I fråga om maskinell underskrift av beslutet gäller vad som bestäms i den nämnda lagen.

104 §

Arbete som omfattas av arbetspensionslagar för den offentliga sektorn och arbetspensionslagar för den privata sektorn

Om den återstående tiden beaktas när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 103 § den pensionsanstalt inom den offentliga sektorn eller inom den privata sektorn där pensionsskydd för den anställda ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan.

Vad som i 1 mom. och 103 § bestäms om sista pensionsanstalt tillämpas inte på invalidpension, om pensionsskydd för den anställda ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan i en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn och den anställda har inkomster enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om sjömanspensioner (72/1956) till ett belopp av sammanlagt minst 12 566,70 euro under de två sista kalenderåren före året för pensionsfallet. Vad som i 1 mom. och 103 § bestäms om sista pensionsanstalt tillämpas inte heller på invalidpension, om för den anställda har inletts en fortlöpande kommunal anställning under året för pensionsfallet och hans eller hennes pensionsskydd hade ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan i en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller i en pensionsanstalt

inom någon annan offentlig sektor.

Om deltidspension beviljas samtidigt i enlighet med såväl denna lag som någon annan pensionslag för den offentliga sektorn eller pensionslag för den privata sektorn, tillämpas inte vid behandlingen av pensionen vad som i 103 § föreskrivs om sista pensionsanstalt.

105 §

Förhandlingsskyldighet

Om den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i detta kapitel avgör rätten till invalidpension med stöd av 24 § 1 mom. 1 punkten och om den månatliga pensionen från en pensionsanstalt inom den privata sektorn är större än 688,02 euro, skall den kommunala pensionsanstalten före beslutet begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av pensionsökandens arbetsförmåga. Om den kommunala pensionsanstalten och pensionsanstalten inom den privata sektorn då är av olika åsikt om pensionsökandens arbetsförmåga, tillämpas inte på pensionsskydd enligt pensionslagarna för den privata sektorn vad som i 103 § 1 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

106 §

Utbetalande pensionsanstalt såsom sista pensionsanstalt

En pensionsanstalt inom den privata eller den offentliga sektorn som betalar ut ålders-, invalid- eller deltidspension till pensionstagaren betraktas som sista pensionsanstalt när pensionstagaren beviljas ålderspension. En pensionsanstalt som betalar invalid- eller arbetslöshetspension betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas invalidpension, om inte något annat följer av 104 § 2 mom. Vid behandling av ett ärende som gäller invalidpension som beviljas efter deltidspension bestäms den sista pensionsanstalten dock i enlighet med 103 och 104 §.

107 §

Närmare bestämmelser om sista pensionsanstalt

Pensionsanstalter inom arrangemanget med sista pensionsanstalt kan komma överens om att arrangemanget med sista pensionsanstalt skall iaktas även i de situationer som avses i 104 § 2 och 3 mom. eller i andra situationer där det inte enligt en bestämmelse i lag skall iaktas. Pensionssökanden skall underrättas om vilken pensionsanstalt som sköter hans eller hennes pensionsärendet.

108 §

Utbetalning av pension

En pension enligt denna lag betalas till den pensionstagare som har beviljats pensionen, om inte något annat bestäms i lag.

Pensionen utbetalas månatligen på av den kommunala pensionsanstalten utsatt tid genom det penninginstitut som pensionstagaren uppgivit och som är verksamt i Finland. Pension kan även betalas till pensionstagarens konto utomlands.

110 §

Retroaktiv betalning och preskription av pensionsfordran

Familjepension, deltidspension och arbetslöshetspension kan betalas retroaktivt för sex månader innan ansökan gjordes. Av giltigt skäl kan familjepension och arbetslöshetspension även betalas retroaktivt för längre tid.

Rätten till en förmån enligt denna lag preskriberas fem år efter den dag då pensionen borde ha utbetalats, om inte preskriptionen har avbrutits innan dess. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Preskriptionen avbryts

på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Preskriptionstiden kan förlängas på det sätt som föreskrivs i 11 § 3 mom. i den nämnda lagen.

112 §

När utbetalningen av full invalidpension börjar

Full invalidpension betalas, om inte något annat bestäms i denna paragraf, tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den i 12 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen avsedda primärtiden för dagpenningen utgår.

Full invalidpension betalas från ingången av den kalendermånad som följer efter att arbetsoförmågan inträtt, om

1) pensionsansökan har gjorts innan Folkpensionsanstalten har fastställt primärtiden för sjukdagpenningen och det före utgången av den andra kalendermånad som följer på pensionsansökan inte har beviljats sådan dagpenning som skall betalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter att arbetsoförmågan inträtt, eller

2) dagpenningsansökan som hänför sig till tiden efter att arbetsoförmågan inträtt har avslagits och den anställde inte har beviljats sådan dagpenning som skall betalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter avslaget.

114 §

Retroaktivt beviljad invalidpension

Invalidpension betalas inte utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än sex månader före ansökan.

Om invalidpension beviljas retroaktivt, betalas pension inte för tid under vilken pensionstagaren har fått rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller lagen om

rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen.

Beviljas invalidpension retroaktivt i enlighet med 112 mom. 2 mom. eller såsom delinvalidpension och har för samma tid betalats dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, skall pensionen utbetalas endast till den del dess belopp överstiger beloppet av dagpenning som betalats för samma tid.

115 §

Engångsbetalning

Den kommunala pensionsanstalten kan betala ut ålderspension, familjepension och full invalidpension som ett engångsbelopp, om pensionsbeloppet före avdraget för en primär förmån enligt 76 och 77 § understiger 20 euro i månaden. Om pensionsanstalten betalar invalidpension som beviljats tills vidare som ett engångsbelopp, betalar den samtidigt också ålderspension som beviljas efter invalidpensionen som ett engångsbelopp. Engångsbeloppet beräknas enligt grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet och som avses i 114 § 6 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Om beloppet av den pension som avses i 1 mom. är minst 20 euro, men högst 50 euro per månad, kan den kommunala pensionsanstalten betala ut pensionen som ett engångsbelopp, om pensionstagaren har underrättats om att pensionen betalas ut som ett engångsbelopp och om pensionstagaren inte har motsatt sig detta inom en skälig tid som pensionsanstalten anger.

När invalidpension betalas som ett engångsbelopp, betalas den retroaktiva pensionen inte till sjukförsäkringsfonden.

117 §

Indragning av ålderspension

En anställd kan ansöka om indragning av sin ålderspension, om han eller hon har beviljats rehabiliteringsstöd på basis av en sådan arbetsoförmåga på viss tid som när rehabiliteringsstödet beviljades har beräknats fortgå

efter det att den anställde har fyllt 63 år. Indragning av ålderspensionen skall sökas inom en månad sedan den beräknade arbetsoförmågan upphört och ålderspensionen dras in när arbetsoförmågan upphör.

119 §

När utbetalningen av pension upphör

Om pensionsanstalten har skäl att misstänka att pensionstagaren inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pension, kan pensionsanstalten avbryta utbetalningen av pensionen. En förutsättning är att pensionsanstalten har begärt en utredning av pensionstagaren om omständigheter i anslutning till pensionens belopp eller pensionsrätten, men pensionstagaren inte företer någon sådan utredning inom en skälig tid som pensionsanstalten anger.

Kan någon utredning om pensionstagarens död inte läggas fram, men är det sannolikt att han eller hon har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, kan pensionsanstalten dra in pensionen från den dag då pensionstagaren försvunnit.

120 §

Återkrav av pension som betalats till för stort belopp

Det är möjligt att helt eller delvis avstå från att återkräva en pension som betalats utan grund, om detta anses skäligt och betalningen av pensionen inte skall anses ha berott på pensionstagarens eller dennes företrädares svikliga förfarande. Pensionsanstalten kan avstå från att återkräva en pension också i sådana fall då det belopp som skall återkrävas är ringa.

En pension som betalats utan grund får återkrävas också genom att den kvittas mot kommande pensionsposter. Från den pensionspost som i varje enskilt fall skall utbetalas får dock inte utan pensionstagarens medgivande dras av mera än en sjättedel av den del av pensionsposten som återstår efter det

att förskott enligt lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) innehållits på pensionsposten.

Beslut om återkrav av en pension som betalats utan grund skall fattas inom fem år räknat från pensionsutbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Preskriptionstiden på fem år kan förlängas på det sätt som föreskrivs i 11 § 3 mom. i den nämnda lagen.

124 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till arbetsgivaren eller sjukkassan

Har den kommunala pensionsanstalten beviljat en anställd invalidpension eller rehabiliteringspenning retroaktivt och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för sjukdomstiden, betalas pensionen eller rehabiliteringspenningen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren, likväl högst till det belopp som utbetalats i lön för samma tid. Den kompletteringsdagpenning som betalas av en sjukkassa som avses i lagen om försäkringskassor motsvarar lön som arbetsgivaren betalar, och pensionen betalas på ansökan till sjukkassan på samma sätt som till arbetsgivaren.

Har en anställd i stället för invalidpension beviljats ålderspension retroaktivt på det sätt som avses i 32 § 2 mom. från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnåddes och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för sjukdomstiden, betalas pensionen för denna tid med arbetsoförmåga på ansökan till arbetsgivaren högst till det belopp som betalats i lön för samma tid.

Har pensionsanstalten beviljat en anställd invalidpension retroaktivt eller ålderspension i de fall som avses i 2 mom. och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för uppsägningstid i stället för lön

för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som betalats i lön för samma tid.

Betalas en arbetsgivare lön till en anställd för samma tid som den för vilken den anställda får rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg, betalas rehabiliteringspenningen och invalidpensionen och därtill anslutet rehabiliteringstillägg för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som betalats i lön för samma tid.

Pensionen, rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget betalas inte till arbetsgivaren eller sjukkassan till den del betalning med stöd av 125 § 1, 3 eller 4 mom. skall ske till sjukförsäkringsfonden och inte heller när arbetsgivaren eller sjukkassan med stöd av någon annan lag har fått ersättning för lön som de betalat.

125 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmåner till sjukförsäkringsfonden

Beviljas full invalidpension retroaktivt enligt 112 § 1 mom. för samma tid för vilken dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen har betalats, betalas pensionen till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen som betalats för samma tid.

Beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg retroaktivt för samma tid för vilken dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen har betalats till den anställda, betalas rehabiliteringspenningen och rehabiliteringstillägget till sjukförsäkringsfonden till den del deras belopp motsvarar dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen som betalats för samma tid.

Beviljas en person ålderspension retroaktivt för samma tid för vilken han eller hon har fått dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, betalas pensionen till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar beloppet av dagpenning eller partiell sjukdagpenning som betalats för samma tid.

126 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten och en arbetslöshetskassa

Har en pensionstagare fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice för den tid för vilken han eller hon beviljas pension retroaktivt, skall den kommunala pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, utbildningsstöd eller utbildningsdagpenning som har betalats för samma tid.

Har en pensionstagare tillfälligt fått av Folkpensionsanstalten utbetald pension enligt 45 § 2 mom. i folkpensionslagen eller ovan nämnda pension och bostadsbidrag enligt 1 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) för den tid, för vilken han eller hon på grund av besvär som avses i 153 § beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten till den del pensionen motsvarar beloppet av pension eller pension och bostadsbidrag som Folkpensionsanstalten utbetalat till ett för stort belopp för samma tid. Förfarandet kan vara detsamma, om pensionsanstalten på grund av besvär som avses i 153 § fortsätter utbetalningen av det beviljade rehabiliteringsstödet retroaktivt eller om pensionstagaren har fått pension enligt folkpensionslagen eller pension och bostadsbidrag för den tid, för vilken den kommunala pensionsanstalten i enlighet med 162 § rättar ett tidigare beslut eller annars justerar beloppet av beviljad pension eller efter ett beslut om rättelse beviljar förlängning av rehabiliteringsstödet retroaktivt eller beviljar förmånstagaren familjepension enligt denna lag.

Pension betalas dock inte till Folkpensionsanstalten för att ersätta bostadsbidrag som betalats till ett för stort belopp, om samtidigt inte betalas retroaktiv pension för ersättande av den pension som Folkpensionsan-

stalten betalat till ett för stort belopp.

Har en pensionstagare fått studiepenning, vuxenstudiepenning eller bostadstillägg enligt lagen om studiestöd (65/1994) för den tid för vilken han eller hon retroaktivt beviljas annan pension än delinvalidpension, skall pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten till den del pensionen motsvarar beloppet av studiestöd som har betalats för samma tid.

127 §

Betalning av pension till organ inom socialvården

Har en pensionstagare fått förskott enligt 23 § i lagen om utkomststöd (1412/1997), betalas pension eller en del därav som beviljas retroaktivt på anhållan av det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982) till organet för att ersätta redan lämnat utkomststöd.

128 a §

Utbetalningsordning för pension

Om pension skall betalas till någon annan än pensionstagaren själv på basis av denna eller någon annan lag, och två eller flera myndigheter, kommuner, anstalter eller organ eller andra instanser har rätt till den, betalas pensionen i följande ordning:

- 1) till sjukförsäkringsfonden enligt 125 §,
- 2) som obetalda försäkringspremier till pensionsanstalten enligt 12 § 6 mom. i lagen om pension för företagare eller till lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt 12 § 5 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare,
- 3) till pensionsanstalten som återkrav av pension som betalats utan grund enligt 120 §,
- 4) till arbetsgivaren eller sjukkassan enligt 124 §,
- 5) till en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten enligt 126 § 1 mom.,
- 6) till Folkpensionsanstalten enligt 126 § 2 mom.,

7) till ett organ som avses i socialvårdslagen enligt 127 § 1 mom.,

8) till en kommun eller en samkommun enligt 127 § 2 mom.,

9) till Folkpensionsanstalten enligt 126 § 4 mom.,

10) till Patientförsäkringscentralen enligt 9 § i patientskadlagen (585/1986),

11) en betalning utan grund till en anstalt i ett EU- eller EES-land och till Schweiz enligt artikel 111.1 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet,

12) till en utökningsmyndighet enligt 4 kap. 7 § i utökningslagen (37/1895),

13) en betalning utan grund av annan förmån än pension till en anstalt i ett EU- eller EES-land och till Schweiz enligt artikel 111.2 och 111.3 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet,

14) en betalning utan grund av pension och annan förmån till en anstalt i ett land som ingått en överenskommelse om social trygghet enligt bestämmelserna i överenskommelsen om social trygghet, samt

15) till ett organ som avses i socialvårdslagen enligt 127 § 3 mom.

129 §

Överföring och pantsättning av pension

En pension enligt denna lag får inte överföras på någon annan. Ett avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt.

Kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

131 §

Medlemssamfundens betalningsandelar

Den kommunala pensionsanstaltens utgifter fördelas för varje finansår på medlemsamfundet. Den del av kostnaderna som pensionsanstaltens delegation slagit fast fördelas i förhållande till de sammanlagda beloppen av de i 68 § avsedda arbetsinkomsterna för personer som omfattas av denna lag. Delegationen kan även besluta att fördela en del av

kostnaderna i förhållande till de sammanlagda beloppen av sådana pensioner eller delar av pensioner enligt denna lag som betalats på basis av anställningar hos respektive medlemssamfund.

132 §

Tillsynsavgift, justitieförvaltningsavgift och betalningsandelar för tilläggs pensionskydd

Till de utgifter som avses i 131 § 1 mom. räknas även den tillsynsavgift som fastställs med stöd av 1 § 1 mom. i lagen om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/1944) samt justitieförvaltningsavgiften enligt 16 § i lagen om besvärnsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005).

133 §

Löntagarnas pensionsavgift

Pensionsavgiften utgör en sådan andel av de inkomster som enligt 68 § skall beaktas i pensionen som motsvarar pensionsavgiftsprocentsatsen enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Medlemssamfunden är skyldiga att i samband med en löneutbetalning innehålla den avgift som avses i 1 och 2 mom. och redovisa den till den kommunala pensionsanstalten. Avgiften är en del av medlemssamfundets förskottsbetalning.

Om löntagarens pensionsavgift på grund av ett uppenbart fel inte har innehållits i samband med en löneutbetalning, kan medlemssamfundet innehålla avgiften i samband med högst de två därpå följande löneutbetalningarna.

Har till en anställd i samband med löneutbetalningen inte betalats tillräcklig penninglön för innehållning av löntagarens pensionsavgift och intjänar den anställda dock pensionsskydd, kan medlemssamfundet innehålla

la löntagarens pensionsavgift inom ett år i samband med följande löneutbetalningar.

Medlemssamfundet skall på den anställdes yrkande till den anställda återbetala en löntagarens pensionsavgift som har innehållits utan grund eller den del av avgiften som överstiger löntagarens lagstadgade pensionsavgift.

134 §

Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran

Den kommunala pensionsanstalten skall fastställa en avgift som baserar sig på denna lag inom fem år från det att fordran uppkom. Avgiftsfordran anses uppstå på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag. En avgift som fastställts med stöd av denna lag samt en på avgiften för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen får utsökas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

Återbetalningen av en avgift eller löntagarens pensionsavgift som betalats utan grund preskriberas när fem år förflutit från den dag då avgiften betalades eller löntagarens pensionsavgift innehölls, om preskriptionen inte har avbrutits innan dess. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Preskriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder. Preskriptionstiden på fem år kan förlängas på det sätt som föreskrivs i 11 § 3 mom. i den nämnda lagen.

144 §

Pensionsanstaltens rätt att få uppgifter

Den kommunala pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av försäkrings- och pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring, myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och av privata arbetsgivare få de uppgifter som är nödvändiga för ordnandet av pensionsskydd och avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller som i övrigt är nödvändiga för fullgörandet av åligganden enligt denna lag, EG:s förordning om social trygghet eller dess tillämpningsförfordning eller enligt en överenskommelse om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för social- och hälsovården samt av den som producerar socialservice och av vårdinrättningar på begäran få av dessa avgivna utlåtanden och övriga för fullgörandet av de åligganden som avses i 1 punkten nödvändiga uppgifter ur pensionsökandens journalhandlingar samt om hans eller hennes rehabilitering, hälsotillstånd, vård samt arbetsförmåga, om inte sökanden själv lämnar uppgifterna i fråga.

Pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att få uppgifterna enligt 1 mom. avgiftsfritt. Om uppgifterna behövs i en viss form och detta förorsakar den som lämnar ut uppgifterna betydande merkostnader, skall kostnaderna dock ersättas.

145 §

Pensionsökandens och pensionstagarens skyldighet att lämna uppgifter

Den som får deltidspension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om

4) han eller hon är frånvarande från arbetet mera än sex veckor utan avbrott, om frånvaron inte beror på semester eller sådan sjukdom på basis av vilken deltidspensionstagaren får dagpenning enligt sjukförsäkringsla-

gen, lön för sjukdomstid, dagpenning som grundar sig på bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkring eller ersättning för inkomstbortfall beviljad med stöd av lagen om trafikförsäkring,

5) ändringar i företagsverksamheten,

6) att en ny arbetspension eller en motsvarande förmån som beviljats i ett EU- eller EES-land börjar, samt

7) att en primär förmån börjar eller förändras.

Oberoende av pensionstagarens skyldighet att lämna upplysningar enligt 2—5 mom. kan pensionsanstalten av pensionstagaren kräva en utredning om de omständigheter som nämns i 2—5 mom. samt om andra motsvarande omständigheter som påverkar pensionsbeloppet och pensionsrätten, om det finns anledning att misstänka att det har inträffat förändringar i dessa omständigheter.

148 §

Pensionsanstaltens rätt att lämna uppgifter

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har den kommunala pensionsanstalten rätt att, utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till en behörig myndighet och ett behörigt organ får utlämnas de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av uppgifter enligt EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) till Pensionsskyddscentralen och de pensionsanstalter som sköter verkställigheten av i 3 § 1 mom. och 2 mom. 2—7 punkten i lagen om pension för arbetstagare nämnda lagar och pensionsstadgor och som med stöd av lag har rätt att få dessa uppgifter av arbetsgivaren, av en instans som nämns i 144 § eller av Pensionskyddscentralen får utlämnas uppgifter som den kommunala pensionsanstalten fått med stöd av 144 och 146 §,

3) sådana uppgifter om pension, pensionsrätt eller försäkring som erhållits från Pensionskyddscentralen eller en pensionsanstalt

som sköter verkställigheten av i 3 § 1 mom. och 2 mom. 2—7 punkten i lagen om pension för arbetstagare nämnda lagar och pensionsstadgor får utlämnas till Folkpensionsanstalten eller en annan sådan mottagare som har rätt att få dessa uppgifter med stöd av lag,

7) till ett livförsäkringsbolag, en pensionskassa eller en pensionsstiftelse som sköter tilläggs pensionsskyddet får, för den löpande skötseln av en icke formbunden pensionsförsäkring som avses i 9 § och som ett medlemssamfund ordnar eller frivilligt grupptilläggs pensionsskydd som en privat arbetsgivare ordnar och som hänför sig till pensionskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare, i fråga om anställda utlämnas namn- och adressuppgifter, personbeteckningar, uppgifter om pensionernas belopp och de faktorer som påverkar pensionens belopp samt övriga nödvändiga uppgifter för ändamål som nämns i denna punkt,

149 §

Teknisk anslutning

Den kommunala pensionsanstalten har, utöver det som bestäms i 29 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, rätt att öppna en teknisk anslutning

1) för en sammanslutning eller inrättning som verkställer lagstadgad socialförsäkring och för en besvärinstans som avses i denna lag till sådana uppgifter i sina personregister som sammanslutningen, inrättningen eller instansen med stöd av denna eller någon annan lag har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter,

2) för en myndighet som har hand om verkställigheten av uppgifter enligt EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet till sådana uppgifter som myndigheten har rätt att få enligt 148 § 1 mom. 1 punkten,

3) för myndigheter eller organ som nämns i 148 § 1 mom. 2, 3 och 6 punkten för utläm-

nande av uppgifter som avses i nämnda punkter,

Med hjälp av teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också hämtas sekretessbelagda uppgifter utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

151 §

De anställdas och de pensionssökandes rätt att få uppgifter

Den kommunala pensionsanstalten skall på den anställdes begäran till honom eller henne lämna ut de uppgifter som pensionsanstalten har om den anställdes rätt till pension. Angående en parts rätt att få information, rätt att ta del av en handling som gäller parten själv samt rätt att kontrollera sådana uppgifter om sig själv som införts i ett register gäller i övrigt det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i personuppgiftslagen (523/1999).

Den kommunala pensionsanstalten skall på förhand genom en pensionsansökningsblankett eller på något annat motsvarande sätt informera en pensionssökande om varifrån uppgifter om honom eller henne kommer att inhämtas.

153 §

Sökande av ändring

Ändring i den kommunala pensionsanstaltens beslut i pensionsärenden söks genom besvär hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Bestämmelser om nämnden och dess medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden.

Ändring i beslut av besvärsnämnden för arbetspensionsärenden söks genom besvär hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär. Bestämmelser om försäkringsdomstolen finns i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003).

Ändring i beslut av den kommunala pensionsanstaltens delegation eller styrelse i andra ärenden än pensionsrättsärenden får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets pensionsanstalten har sin hemort.

På en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 7 kap. tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om beslut. När den kommunala pensionsanstaltens beslut ingår i en beslutssammanställning som en annan pensionsanstalt givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 103 § 2 mom., söks ändring och behandlas besvärshandlingen enligt vad som föreskrivs i en annan pensionslag för den offentliga sektorn eller i en pensionslag för den privata sektorn. I sådana fall skall pensionsanstalten inom den offentliga sektorn eller pensionsanstalten inom den privata sektorn, till den del besvärerna gäller pensionskydd enligt denna lag, begära utlåtande om besvärerna av den kommunala pensionsanstalten. Utlåtande begärs inte om besvärerna enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.

154 §

Besvärsrätt

Parterna har besvärsrätt i ärenden som gäller pensionsbeslut och förhandsbeslut.

I fråga om beslut av den kommunala pensionsanstaltens delegation eller styrelse i andra ärenden än pensionsrättsärenden har parterna och medlemssamfundet besvärsrätt.

Den som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag kan yrka rättelse av den pensionsavgift som medlemssamfundet tar ut av honom eller henne med stöd av 133 §. Vid sökande av ändring i ett beslut som den kommunala pensionsanstalten meddelat till följd av ett rättelseyrkande iaktas i tillämpliga delar 153 § 3 mom.

155 §

Sökande av ändring i det sammanfattande meddelandet om EU-besluten

En part som har varit försäkrad i två eller flera EU-länder och som är missnöjd med en pensionsanstalts beslut enligt denna lag, får söka ändring i beslutet efter att ha fått det sammanfattande meddelande med alla EU-länders beslut som avses i artikel 48 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet. Ändring i pensionsanstaltens beslut om förutsättningarna för erhållande av invalidpension söks dock enligt vad som föreskrivs i denna lag.

157 §

Besvärstid

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Beslut av den kommunala pensionsanstalten och besvärsnämnden för arbetspensionsärenden får delges en part med posten. Om inte något annat visas i samband med besvärerna, anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han eller hon uppgivit. Pensionsombudets besvärstid räknas från tidpunkten för beslutet.

159 §

Pensionsanstaltens själv rättelse

Om pensionsanstalten inte kan rätta ett genom besvär överklagat beslut på det sätt som anges i 2 mom., skall den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillstålla besvärsnämnden för arbetspensionsärenden besvärsskriften och sitt utlåtande för behandling. Om besvärerna gäller nämndens beslut, skall besvärsskriften och utlåtandet inom samma tid tillställas försäkringsdomstolen för behandling. Pensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till

den del den godkänner yrkandet i besvären. Om ärendet redan tillställts besvärsmyndigheten, skall pensionsanstalten omedelbart underrätta myndigheten om det interimistiska beslutet. Ändring i interimistiska beslut får inte sökas. Pensionsombudets besvär skall alltid tillställas besvärsmyndigheten för behandling.

160 §

Sökande av ändring i beslutssammanställning

Gäller besvär över beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den besvärsskrift som tillställts den, skall den ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om den inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 159 § 3 och 4 mom. Är det fråga om en situation som avses i 105 § och godkänner pensionsanstalten inom den privata sektorn inte ändringssökandens yrkanden, skall den kommunala pensionsanstalten hänskjuta besvären till den del de gäller beslut av pensionsanstalten inom den privata sektorn till besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, och i fråga om besvären iakttas det förfarande som föreskrivs i 9 kap. i lagen om pension för arbetstagare.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i besvärsnämnden för arbetspensionsärenden eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för pensionstagaren undanröja eller rätta en beslutssammanställning som vunnit laga kraft eller när det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 163 § skall denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen.

161 §

Verkställighet av beslut

Den kommunala pensionsanstaltens beslut skall, trots att ändring har sökts, iakttas till dess ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

Ett lagakraftvunnet beslut av pensionsanstalten och besvärsnämnden för arbetspensionsärenden får verkställas såsom en lagakraftvunnen dom i tvistemål.

162 §

Ändring av ett lagakraftvunnet beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut om pension vilket den kommunala pensionsanstalten gett på basis av denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan besvärsnämnden för arbetspensionsärenden på framställning av den kommunala pensionsanstalten eller på ansökan av den som ärendet berör undanröja beslutet och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt. Ansökan om undanröjande av ett beslut skall göras inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Av särskilt vägande skäl kan ett beslut undanröjas på ansökan som gjorts även efter utgången av den föreskrivna tiden. Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden skall bereda parten tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs.

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden gett på basis av denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på framställning av den kommunala pensionsanstalten eller på ansökan av den som ärendet berör, efter att ha hört andra parter, undanröja beslutet och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt. Försäkringsdomstolen skall bereda parten tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs. På de grunder som nämns ovan kan försäkringsdomstolen också undanröja sitt eget beslut och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt.

Om den kommunala pensionsanstalten yr-

kar att ett beslut skall undanröjas, kan den, till dess ärendet avgjorts på nytt, tillfälligt inställa utbetalningen av pensionen eller utbetala pensionen i överensstämmelse med framställningen.

Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om ändring av vägande skäl inte sökts inom utsatt tid.

Pensionsanstalten kan utan hinder av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller bevilja förmånen till ett större belopp än tidigare. Även besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen kan förfara på motsvarande sätt vid behandlingen av ett besvärärende. Ändring i beslutet får sökas så som bestäms i 156 och 157 §.

167 a §

Beslut om beloppet av den teoretiska pensionen

Om en anställd har arbetat i ett eller flera EU- eller EES-länder och den anställde ansöker om folkpension, har han eller hon rätt att på begäran få ett beslut om det belopp av den teoretiska pensionen som pensionsanstalten meddelar Folkpensionsanstalten för beräkning av hans eller hennes folkpension.

Denna lag träder i kraft den 20.

Vid en bedömning av huruvida det inkomstvillkor som avses i 17 § 1 mom. 2 punkten har uppfyllts, beaktas arbetsinkomsterna för fem kalenderår före den tidpunkt då ansökan om rehabilitering anhängiggjordes.

Om en anställd inte har arbetat i en anställning som omfattas av lagen om kommunala pensioner efter den 31 december 2004, räknas det särskilda tillägg till den teoretiska pensionen som avses i 40 § 5 mom. ut på basis av lönen i den anställning för vilken den återstående tiden eller motsvarande inkomst bör beaktas utgående från lagen om kommunala pensioner i dess lydelse den 31 januari 2004 vid bestämmandet av pension som be-

viljas för tiden före den 1 december 2005.

På en pension i fråga om vilken pensionsfallet inträffat före denna lags ikraftträdande tillämpas 76 § 5 mom. i dess lydelse vid ikraftträdandet. Från pension enligt lagen om kommunala pensioner avdras inte en sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på en skada som uppkommit under krigen åren 1939–1945.

Den rätt en barnpensionstagare har till tillägg för föräldralösa barn enligt 86 § 3 mom. i dess lydelse vid ikraftträdandet skall bestämmas enligt det ovan nämnda lagrummet också när beloppet av familjepension skall justeras efter att denna lag har trätt i kraft.

En efterlevandepension som indragits på grund av att den efterlevande maken ingått ett nytt äktenskap börjar på ansökan av den efterlevande maken betalas ut på nytt enligt 95 § 1 mom., i dess lydelse vid denna lags ikraftträdande, om den efterlevande makens nya äktenskap upplöses före denna lags ikraftträdande och ansökan om att pensionen skall betalas ut på nytt sänds till pensionsanstalten inom sex månader från det att denna lag har trätt i kraft.

Den preskriptionstid om fem år som avses i 110 § 3 mom., 120 § 5 mom. och 134 § tillämpas från ingången av 2013. Åren 2007 och 2008 är den nämnda preskriptionstiden tio år, 2009 nio år, 2010 åtta år, 2011 sju år och år 2012 sex år. När preskriptionstiderna räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande.

I enlighet med 162 § 1 mom. i dess lydelse vid denna lags ikraftträdande skall ansökningar som blivit anhängiga vid försäkringsdomstolen behandlas i försäkringsdomstolen.

Pension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) samt grundbeloppet av avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) och av avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) beaktas

1) som pension som medför att pensionstagaren inte har rätt till deltidspension,

- 2) vid bestämmandet av efterlevandepension som pension som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete, 3) som pension som avses i 76 § 3 mom., och 4) som pension som avses i 106 §.

Nådendal den 29 juni 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Region- och kommunminister *Hannes Manninen*

Lag

om ändring av lagen om kommunala pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 13 juni 2003 om kommunala pensioner (549/2003) 28 § 3 och 4 mom., 41 §, 76 § 2, 4 och 5 mom., 86 § 3 mom., 112 § 3 mom. samt 118, 156 och 158 §, av dem 28 § 3 och 4 mom., 41 § och 76 § 2, 4 och 5 mom. sådana de lyder i lag 713/2004, och 158 § sådan den lyder i lag 921/2003,

ändras 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 § 3—5, 8 och 10 punkten, 11 § 1 och 2 mom., 13 § 1 mom., 14 § 1 mom. 1 och 5 punkten samt 2 mom., 15 och 16 §, 17 § 1—3 mom., 21 och 22 §, den finska språkdräkten i 23 §, den finska språkdräkten i 24 § 1 mom. 2 punkten, 24 § 2 mom., den finska språkdräkten i 24 § 3 mom., den finska språkdräkten i 26 §, 27 §, 28 § 2 mom., 29 och 30 §, 40 § 4 mom., 43 § 4 mom., 44—49 §, i 52 § 1 mom. det inledande stycket samt 3, 7 och 8 punkten, 52 § 3 och 4 mom., 53 § 3, 4 och 6 mom., 54 § 2 mom., 55 och 59 §, 68 § 1 och 2 mom. samt 3 mom. 9 och 10 punkten, 69 § 2 mom., 70 § 2 mom., 71 §, 72 § 1 mom., 73 § 3 mom., rubriken för 76 §, i 76 § 1 mom. det inledande stycket, 76 § 3 och 6 mom., rubriken för 77 §, i 77 § 1 mom. det inledande stycket och 3 punkten, 77 § 2—4 mom., 78 §, 83 § 2 mom., 84 § 2 och 3 mom., 87—91 och 94 §, 95 § 1 mom., 96 och 97 §, 98 § 2 mom., 99 § 2 mom., 100 § 2 mom., 104—106 §, 107 § 3 mom., 108 § 1 och 2 mom., 110 § 1 och 3 mom., 112 § 1 och 2 mom., 114 §, 115 § 1—3 mom., 120 § 2, 3 och 5 mom., 124—126 §, 127 § 1 mom., 129 §, 131 § 1 mom., rubriken för 132 § och 132 § 1 mom., 133 § 2 och 3 mom., 134 och 144 §, 145 § 4 mom. 4—6 punkten samt 6 mom., 148 § 1 mom. 1—3 och 7 punkten, 149 § 1 mom. 1—3 punkten samt 4 mom., 151 och 153—155 §, 157 § 1 mom., 159 § 3 mom., 160 § 3 och 4 mom. samt 161 och 162 §,

av dem 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 § 8 och 10 punkten, 11 § 1 och 2 mom., 13 § 1 mom., 14 § 2 mom., 16 §, den finska språkdräkten i 23 §, 24 § 2 mom. och den finska språkdräkten i 3 mom., den finska språkdräkten i 26 §, 27 §, 28 § 2 mom., 29 och 30 §, 40 § 4 mom., 43 § 4 mom., 45—49 §, i 52 § 1 mom. det inledande stycket samt 3, 7 och 8 punkten, 3 och 4 mom., 53 § 3, 4 och 6 mom., 54 § 2 mom., 55 och 59 §, 68 § 1 och 2 mom. samt 3 mom. 9 och 10 punkten, 69 § 2 mom., 70 § 2 mom., 71 §, 72 § 1 mom., 73 § 3 mom., rubriken för 76 §, i 76 § 1 mom. det inledande stycket, 76 § 3 och 6 mom., rubriken för 77 §, i 77 § 1 mom. det inledande stycket och 3 punkten, 77 § 2—4 mom., 78 §, 83 § 2 mom., 87 och 105 §, 110 § 1 mom., 112 § 1 mom., 115 § 1 mom., 133 § 2 mom. och 148 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i nämnda lag 713/2004, 4 § 4 och 5 punkten, 104 och 106 § samt 107 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1188/2003, 17 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lagar 921/2003 och 713/2004, 17 § 2 och 3 mom., 21 och 22 § samt rubriken för 132 § och 132 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 921/2003, 88, 89, 125 och 126 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 713/2004, 100 § 2 mom., 110 § 3 mom., 120 § 5 mom. och 134 § sådana de lyder i lag 1216/2004, 153 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 921/2003 och 1188/2003, 154 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 921/2003 och 713/2004 samt 155 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 921/2003, samt

fogas till 13 §, sådan den lyder i nämnda lag 713/2004, ett nytt 4 mom., till 14 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, ett nytt 4 mom., till 32 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., till 40 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 5 mom., till 68 § 3 mom., sådant det lyder i sistnämnda lag, en ny 11 punkt och till paragrafen, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 6 mom., till 98 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 117 § i stället för den

117 § som upphävts genom sistnämnda lag, till 119 § nya 2 och 3 mom., till lagen en ny 128 a §, till 133 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, nya 5—7 mom., till 145 § 4 mom. en ny 7 punkt och till lagen en ny 167 a § som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Lagens syfte och tillämpningsområde

3 §

Lagens tillämpningsområde

Pensionsskyddet omfattar också

-----
2) vårdare som med ett medlemssamfund har ingått avtal om stöd för närståendevård enligt 27 b § socialvårdslagen (710/1982) (*närståendevårdare*),
-----

4 §

Allmänna definitioner

I denna lag avses med

-----
3) arbetspensionslag lagar och pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) samt andra med dem jämförbara författningar där pension som baserar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet fastställs,

4) pensionslagar för den offentliga sektorn denna pensionslag och lagar som nämns i 8 § 4 mom. 4, 7 och 8 punkten lagen om pension för arbetstagare och *familjepensionslagar som motsvarar dessa lagar*,

5) pensionslagar för den privata sektorn lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1 och 2 samt 10—13 punkten lagen om pension för arbetstagare,

-----
8) återstående tid tiden mellan ingången av det år under vilket arbetsoförmågan bör-

Föreslagen lydelse

3 §

Lagens tillämpningsområde

Pensionsskyddet omfattar också

-----
2) *närståendevårdare enligt 2 § i lagen om stöd för närståendevård (937/2005)*,
-----

4 §

Allmänna definitioner

I denna lag avses med

-----
3) arbetspensionslag lagar och pensionsstadgor som nämns i 3 § i *lagen om pension för arbetstagare (395/2006)* samt andra med dem jämförbara författningar där pension som baserar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet fastställs,

4) pensionslagar för den offentliga sektorn denna pensionslag och lagar som nämns i 3 § 2 mom. 2, 3 och 5 punkten i *lagen om pension för arbetstagare*,

5) pensionslagar för den privata sektorn *lagen om pension för arbetstagare* och lagar som nämns i 3 § 1 mom. i *den nämnda lagen*,

-----
8) återstående tid tiden mellan ingången av det år under vilket arbetsoförmågan bör-

jar och uppnåendet av 63 års ålder,

10) penningbelopp summor som 2004 motsvarar värdet ett (1,000) på den lönekoeficient som avses i 7 b § lagen om pension för arbetstagare,

jar och *den sista dagen i den månad under vilken personen fyller 63 år,*

10) penningbelopp summor som 2004 motsvarar värdet ett (1,000) på den lönekoeficient som avses i *96, 97 och 100 §* i lagen om pension för arbetstagare,

3 kap

Pensionsrätt

11 §

Ålderspension

Anställda har rätt att gå i ålderspension under tiden mellan uppnådd 63 och uppnådd 68 års ålder. En förutsättning är att den anställda inte längre är kvar i den anställning från vilken han eller hon pensioneras.

Ålderspension beviljas tidigast från ingången av kalendermånaden efter uppnådd 63 års ålder, dock tidigast från ingången av den månad som följer efter ansökan om pension. Om pension sökts inom tre månader från att anställningen upphörde, beviljas pensionen likväl från ingången av den kalendermånad som närmast följer efter det anställningen eller ett sådant arbetsavtals- eller tjänsteförhållande som avses i någon annan arbetspensionslag eller företagarverksamheten upphörde.

13 §

Förtida och uppskjuten ålderspension

På ansökan beviljas ålderspension i förtid minskad med förtidsminskning enligt 42 § tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken 62 års ålder uppnåtts, eller såsom uppskjuten efter att 68 års ålder uppnåtts ökad med uppskovsförhöjning enligt nämnda paragraf. En förutsättning är att den anställdes kommunala anställning inte

11 §

Ålderspension

Anställda har rätt att gå i ålderspension under tiden mellan uppnådd 63 och uppnådd 68 års ålder. En förutsättning är *att den anställdes kommunala anställning inte fortsätter.*

Ålderspension beviljas tidigast från ingången av kalendermånaden efter uppnådd 63 års ålder och anställningens upphörande. *Ålderspension beviljas dock inte utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än tre månader före ansökan om pension.*

13 §

Förtida och uppskjuten ålderspension

På ansökan beviljas ålderspension i förtid minskad med förtidsminskning enligt 42 § tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken 62 års ålder uppnåtts, eller såsom uppskjuten efter att 68 års ålder uppnåtts ökad med uppskovsförhöjning enligt nämnda paragraf. En förutsättning *för erhållande av förtida ålderspension* är att

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fortsätter.

den anställdes kommunala anställning inte fortsätter.

Om en anställd fortsätter att arbeta sedan han eller hon fyllt 68 år, beviljas ålderspension tidigast från ingången av den månad som följer på ansökan om pension

14 §

14 §

*Deltidspension**Deltidspension*

Berättigad till deltidspension är en anställd i åldern 58—67 år, förutsatt att

Berättigad till deltidspension är en anställd i åldern 58—67 år, förutsatt att

1) han eller hon inte får arbetspension,

1) han eller hon inte får *någon annan arbetspension på grundval av eget arbete eller någon motsvarande utländsk pension eller pension på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna,*

5) han eller hon inte uteblir från arbetet en längre tid än sex veckor i följd, i dessa sex veckor inräknas inte semester eller annan därmed jämförbar tid, och inte heller tid för vilken han eller hon får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen,

5) han eller hon inte uteblir från arbetet en längre tid än sex veckor i följd, i dessa sex veckor inräknas inte semester eller annan därmed jämförbar tid, och inte heller tid för vilken han eller hon får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), lön för sjukdomstid, ersättning för inkomstbortfall beviljad med stöd av lagen om trafikförsäkring (279/1959) eller dagpenning som grundar sig på bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) till den del som den anställde har fått dessa förmåner i sammanlagt högst tolv månader.

För familjevårdare uppfylls kravet på inkomster under tre kalenderår enligt 1 mom. 2 punkten dock om de årliga inkomsterna uppgår till minst 10 500 euro. Såsom anställning på heltid betraktas då sådant arbete i vilket arbetsinkomsterna uppgår till minst 875 euro per månad. Det förutsätts inte att arbetstiden minskas.

För familjedagvårdare och familjevårdare uppfylls kravet på inkomster under tre kalenderår enligt 1 mom. 2 punkten dock om de årliga inkomsterna uppgår till minst 10 500 euro. Såsom anställning på heltid betraktas då sådant arbete i vilket arbetsinkomsterna uppgår till minst 875 euro per månad. Det förutsätts inte att arbetstiden minskas.

Om den nedgång i den anställdes förvärvsinkomster som avses i 1 mom. 4 punkten avviker från förkortningen i arbetstiden av den anledningen att i förvärvsinkomsten för förvärvsarbete på heltid har ingått övertidsersättning, tillägg för söndags-, natt- el-

ler skiftarbete eller andra särskilda tillägg eller ersättningar som hänfört sig till lönen men som inte ingår i förvärvsinkomsten för deltidsarbetet, beaktas sådana tillägg och ersättningar inte vid prövningen av om arbetstagaren uppfyller villkoren i 1 mom. 4 punkten.

15 §

När deltidspension upphör och börjar på nytt

Deltidspensionen dras in, om den anställde inte längre uppfyller villkoren för att få deltidspension. Om invalid- eller arbetslöshetspension beviljas för samma tid som deltidspension har betalats, betraktas deltidspensionen som en delbetalning av invalid- eller arbetslöshetspensionen.

Om deltidspensionen har dragits in i enlighet med 1 mom., har den anställde rätt att på nytt få deltidspension när han eller hon uppfyller villkoren för pensionen. Om deltidspensionen börjar på nytt inom sex månader efter att den tidigare deltidspensionen upphörde, beviljas pensionen enligt tidigare grunder, om inte något annat följer av 44 §.

15 §

När deltidspension **avbryts**, upphör och börjar på nytt

Om den anställdes inkomst av deltidsarbete eller frånvaron från arbetet tillfälligt förändras så, att villkoren i 14 § 1 mom. 4 och 5 punkten för deltidsarbete inte uppfylls, avbryts utbetalningen av deltidspensionen på grundval av pensionstagarens anmälan eller på pensionsanstaltens initiativ. Utbetalningen avbryts från ingången av följande möjliga betalningsperiod, förutsatt att orsaken till betalningsavbrottet fortfarande föreligger. Utbetalad deltidspension återkrävs enligt 120 § för den tid under vilken villkoren för erhållande av deltidspension inte uppfyllts.

Avbruten deltidspension börjar på grundval av pensionstagarens anmälan utbetalas på nytt räknat från den tidpunkt då villkoren för erhållande av deltidspension uppfylls. Har begäran om förnyad utbetalning av avbruten deltidspension inte lämnats inom sex månader sedan deltidspensionen avbröts, dras pensionen in från tidpunkten för avbrottet.

Uppfyller den anställde inte längre villkoren för att få deltidspension och inte något annat följer av 1 mom., dras deltidspensionen in. Om den dag från och med vilken villkoren för att få deltidspension inte uppfylls är kalendermånadens första dag, skall deltidspensionen dock utan hinder av 119 § 1 mom. dras in från denna dag. Deltidspension kan också dras in retroaktivt.

Om deltidspensionen har dragits in i enlighet med 3 mom., har den anställde rätt att på nytt få deltidspension när han eller hon uppfyller villkoren för pensionen. Har deltidspensionen varit indragen i högst sex

månader beviljas pensionen enligt tidigare grunder, om inte något annat följer av 44 §.

Om en deltidspensionstagare beviljas ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension för samma tid för vilken deltidspension har betalats, betraktas deltidspensionen som en delbetalning av ålders-, invalid- eller arbetslöshetspensionen.

16 §

Ändring av deltidspension till ålderspension

Förutsättningen för att en anställd som får deltidspension skall få ålderspension är att deltidsarbetet har upphört och att han eller hon innan deltidspensionen upphör och deltidsarbetet slutar har uppnått den ålder då han eller hon har rätt att gå i ålderspension. Om den anställde efter att ha fyllt 68 år fortsätter i deltidarbete, omvandlas deltidspensionen utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i denna lag till en lika stor ålderspension. När den anställde slutar att deltidsarbete betalas den uppskjutna delen av ålderspensionen förhöjd enligt 42 § 2 mom. och ökad med det belopp som avses i 51 § 3 mom.

17 §

Yrkesinriktad rehabilitering

En anställd har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan

1) om en sjukdom, ett lyte eller en kroppsskada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsoförmåga enligt 24 § 1—3 mom., eller den anställde måste betraktas som arbetsoförmögen på det sätt som avses i nämnda moment, och

2) om inkomsterna för den återstående tid som ingår i den anställdes pension är minst 25 133,40 euro, om den anställde hade blivit arbetsoförmögen vid den tidpunkt (dagen för rehabiliteringsfallet) då ansökan

16 §

Ändring av deltidspension till ålderspension

Förutsättningen för att en anställd som får deltidspension skall få ålderspension är att deltidsarbetet har upphört och att han eller hon innan deltidspensionen upphör och deltidsarbetet slutar har uppnått den ålder då han eller hon har rätt att gå i ålderspension. Om den anställde efter att ha fyllt 68 år fortsätter i deltidarbete, omvandlas deltidspensionen utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i denna lag till en lika stor ålderspension. När den anställde upphör med deltidsarbetet beräknas ålderspensionen på ansökan på nytt.

17 §

Yrkesinriktad rehabilitering

En anställd har före 63 års ålder rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan

1) om en sjukdom, ett lyte eller en kroppsskada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsoförmåga enligt 24 § 1—3 mom., eller den anställde måste betraktas som arbetsoförmögen på det sätt som avses i nämnda moment, och

2) om de pensionsgrundande arbetsinkomsterna för den återstående tiden enligt 53 § 2 mom. är minst 25 133,40 euro, om den anställde hade blivit arbetsoförmögen vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering

gjordes eller då sökandens rehabiliteringsbehov senast skall redas ut enligt 6 § lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/1991); om den anställde redan får invalidpension förutsätts att inkomsterna för den återstående tiden uppgår till minst det gränobelopp som nämns ovan eller att den återstående tiden har beaktats i pensionen enligt 53—58 §, sådana de lyder den 31 december 2004. Dagen för rehabiliteringsfallet är dock dagen före rehabiliteringsåtgärden, om ansökan om rehabilitering görs när rehabiliteringsåtgärden redan inletts, eller sjukledighetens första dag, om den sökandes sjukledighet har börjat medan anställningen pågick och rehabiliteringsbehovet fanns redan när sjukledigheten började.

Med risk för arbetsförmåga avses i 1 mom. en situation där det är sannolikt att den anställde under de närmaste åren, trots att möjligheterna till vård och medicinsk rehabilitering beaktas, utan yrkesinriktade rehabiliteringsåtgärder skulle bli beviljad invalidpension, antingen till fullt belopp eller i form av delinvalidpension. När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas sökandens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning och kontakter med arbetslivet samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att sökanden fortsätter i ett arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter sökandens pensionering.

Såsom yrkesinriktad rehabilitering kan en anställd tillhandahållas bland annat rehabiliteringsundersökningar, utbildning som leder till arbete eller yrke, arbetsträning, näringsunderstöd och sådan medicinsk rehabilitering som stöder yrkesinriktad rehabilitering. Den anställde kan få ersättning för de nödvändiga och behövliga kostnader som rehabiliteringen har medfört.

ing eller, om den anställde redan får invalidpension, inkomsterna för den återstående tiden uppgår till minst det belopp som nämns ovan eller den återstående tiden har beaktats i pensionen enligt 53—58 § i deras lydelse den 31 december 2004.

Med risk för arbetsförmåga avses i 1 mom. en situation där det är sannolikt att den anställde under de närmaste åren, trots att möjligheterna till vård och medicinsk rehabilitering beaktas, utan yrkesinriktade rehabiliteringsåtgärder skulle bli beviljad invalidpension, antingen till fullt belopp eller i form av delinvalidpension. När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas sökandens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning och etablering i arbetslivet samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att sökanden fortsätter i ett arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter sökandens pensionering.

Såsom yrkesinriktad rehabilitering kan en anställd tillhandahållas utbildning som leder till arbete eller yrke, arbetsprövning, arbetsträning och näringsunderstöd. Den anställde kan få ersättning för de nödvändiga och behövliga kostnader som rehabiliteringen har medfört. *Innan den yrkesinriktade rehabiliteringen inleds skall den anställde ha en plan för den yrkesinriktade rehabiliteringen (rehabiliteringsplan). Pensionsanstalten kan stödja utarbetandet av planen.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Rätt till invalidpension under tid för vilken betalas rehabiliteringspenning

Rätt till invalidpension enligt 24 § 1—3 mom. föreligger inte utan vägande skäl förrän rätten till rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om rehabiliteringspenning (611/1991) har upphört.

22 §

Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan den kommunala pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension skall den vid behov se till att sökandens möjligheter till rehabilitering har klarlagts. Avslås pensionsansökan, skall pensionsanstalten se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och att sökanden hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Pensionsanstalten skall vidare iaktta lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

23 §

Förmåner vid arbetsförmåga

Anställda har på grund av nedsatt arbetsförmåga rätt till invalidpension eller i 25 § avsett rehabiliteringsstöd tills de fyller 63 år, på det sätt som bestäms i denna lag. Invalidpension beviljas tills vidare och rehabiliteringsstöd för viss tid

21 §

Rätt till invalidpension under tid för vilken betalas rehabiliteringspenning

Rätt till invalidpension enligt 24 § 1—3 mom. föreligger inte utan giltigt skäl förrän rätten till rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om *Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner* (566/2005) har upphört.

22 §

Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan den kommunala pensionsanstalten fattar beslut om en invalidpension skall den vid behov se till att sökandens möjligheter till rehabilitering har klarlagts. *Avslås en ansökan om pension eller arbetspensionsrehabilitering*, skall pensionsanstalten se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och att sökanden hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Pensionsanstalten skall vidare iaktta lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

23 §

Förmåner vid arbetsförmåga

Anställda har på grund av nedsatt arbetsförmåga rätt till invalidpension eller i 25 § avsett rehabiliteringsstöd tills de fyller 63 år, på det sätt som bestäms i denna lag. Invalidpension beviljas tills vidare och rehabiliteringsstöd för viss tid.

24 §

Invalidpension

Vid bedömningen av sådan nedgång i arbetsförmågan som avses i 1 mom. 2 punkten beaktas den anställdes återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant till buds stående arbete som han eller hon skäligen kan förutsättas utföra med hänsyn till sin utbildning, tidigare verksamhet, ålder och boendeförhållanden samt andra därmed jämförbara omständigheter. Vid varierande arbetsförmåga beaktas de årliga inkomsterna.

26 §

Full invalidpension och delinvalidpension

Invalidpension beviljas antingen som full invalidpension eller som delinvalidpension. Full invalidpension beviljas till en anställd som har blivit oförmögen att sköta sin tjänst eller utföra sitt arbete eller vars arbetsförmåga är nedsatt på det sätt som avses i 24 § med minst tre femtedelar. I annat fall beviljas invalidpensionen i form av delinvalidpension

27 §

Förvägran eller minskning av invalidpension

Invalidpension skall förvägras eller minskas, om den anställda uppsåtligt förorsakat sin arbetsoförmåga.

Invalidpensionen kan också minskas, om den anställda har förorsakat sin arbetsoförmåga genom grov oaktsamhet eller ådragit sig sjukdom, lyte eller skada genom en brottslig handling eller om han eller hon utan godtagbart skäl inte har samtyckt till undersökning som har föreskrivits och bekostas av den kommunala pensionsanstalten eller vård som föreskrivits av läkare. Likaså

24 §

Invalidpension

Vid bedömningen av sådan nedgång i arbetsförmågan som avses i 1 mom. 2 punkten beaktas den anställdes återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant till buds stående arbete som han eller hon skäligen kan förutsättas utföra. Härvid beaktas också den anställdes utbildning, tidigare verksamhet, ålder, bopingsort och andra därmed jämförbara omständigheter. Vid varierande arbetsförmåga beaktas de årliga inkomsterna.

26 §

Full invalidpension och delinvalidpension

Invalidpension beviljas antingen som full invalidpension eller som delinvalidpension. Full invalidpension beviljas till en anställd som har blivit oförmögen att sköta sin tjänst eller utföra sitt arbete eller vars arbetsförmåga är nedsatt på det sätt som avses i 24 § med minst tre femtedelar. I annat fall beviljas invalidpensionen i form av delinvalidpension.

27 §

Utredning av om arbetsoförmågan fortgår

Om den kommunala pensionsanstalten har grundad anledning att anta att pensionstagaren åter är arbetsförmögen, är pensionstagaren, om han eller hon åläggs därtill av pensionsanstalten, skyldig att för utredning av om arbetsoförmågan fortgår låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten angiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Pensionsanstalten skall då ersätta skäligen kostnader för undersökningen och eventuella resor.

kan pensionen minskas, om arbetsförmågan förorsakas av missbruk av alkohol eller andra rusmedel och den anställde vägrar att söka vård som bekostas av pensionsanstalten.

28 §

Effekter av förändrad arbetsförmåga

När förändringar i arbetsförmågan eller återfående av arbetsförmågan bedöms eller avbrytande av invalidpension övervägs skall förändringarna i pensionstagarens arbetsinkomster beaktas. Rätt till delinvalidpension föreligger inte under en tid då arbetsinkomsterna utgör mer än 60 procent av den stabiliserade medelinkomsten innan arbetsförmågan börjar, eller till full invalidpension under en tid då arbetsinkomsterna utgör mer än 40 procent av nämnda medelinkomst och överskridningen av inkomstgränsen inte är tillfällig.

Utgör arbetsinkomsten minst 40 procent men högst 60 procent av den medelinkomst som avses i 2 mom. justeras pensionen till delinvalidpension. Utgör arbetsinkomsten över 60 procent av nämnda medelinkomst, dras invalidpensionen in eller avbryts utbetalningen av pensionen.

Om invalidpensionen dras in eller rehabiliteringsstödet upphör, kan utbetalningen av pensionen för att stödja en återgång till arbetet fortsättas i form av ett rehabiliteringsstöd motsvarande delinvalidpension även för kortare tid än ett år. Delinvalidpension kan betalas som full pension under den tid som rehabilitering enligt 17 § pågår.

29 §

Justering och indragning av invalidpension eller avbrytande av utbetalningen av pensionen

Har pensionstagaren återfått sin arbetsförmåga i sådan grad att han eller hon inte

28 §

Effekter av förändrad arbetsförmåga

När förändringar i arbetsförmågan eller återfående av arbetsförmågan bedöms eller avbrytande av invalidpension övervägs skall förändringarna i pensionstagarens arbetsinkomster beaktas. En anställd har inte rätt till full invalidpension under en tid då arbetsinkomsterna utgör mer än 40 procent av den stabiliserade medelinkomsten innan arbetsförmågan börjar, eller till delinvalidpension under en tid då arbetsinkomsterna utgör mer än 60 procent av nämnda medelinkomst.

(3 mom. upphävs)

(4 mom. upphävs)

29 §

Indragning av invalidpension

Har pensionstagaren återfått sin arbetsförmåga i sådan grad att han eller hon inte

längre uppfyller villkoren för erhållande av pension, dras invalidpensionen in från ingången av den kalendermånad som följer efter det att pensionstagaren återfått arbetsförmågan. Utbetalningen av invalidpension kan avbrytas eller dras in, om pensionstagaren förvärvsarbetar. Rehabiliteringspenning kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak har vägrat delta i yrkesinriktad rehabilitering eller utan giltig orsak har avbrutit en sådan rehabilitering.

Invalidpensionen justeras, avbryts eller dras in på ansökan av pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ på de villkor som anges ovan i 1 mom. och i 28 §. Pensionen justeras dock inte eller avbryts eller dras in för en längre tid än ett år före den närmast följande kalendermånaden efter pensionstagarens ansökan om justering eller pensionsanstaltens justeringsåtgärder. Om en invalidpension vars utbetalning avbrutits dras in, skall pensionen dras in från och med tidpunkten för avbrytandet.

30 §

Återgångspenning

En anställd vars rehabiliteringsstöd som innehåller pension för återstående tid har upphört, kan för en tid av högst tre månader för återgång till arbetslivet beviljas en återgångspenning som är lika stor som pensionen. Om han eller hon senare beviljas pension för samma tid, dras återgångspenningen av från pensionen.

längre uppfyller villkoren för erhållande av pension, dras invalidpensionen in från ingången av den kalendermånad som följer efter det att pensionstagaren återfått arbetsförmågan. Rehabiliteringspenning och *rehabiliteringstillägg* kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak har vägrat delta i yrkesinriktad rehabilitering eller utan giltig orsak har avbrutit en sådan rehabilitering.

Om invalidpensionen dras in eller rehabiliteringsstödet upphör, kan pensionen för att stödja återgången till arbete fortgå i form av rehabiliteringsstöd till samma belopp som delinvalidpension även för en kortare tid än ett år. Delinvalidpension kan betalas som full pension under den tid som rehabilitering enligt 17 § pågår och förhöjd på det sätt som bestäms i 46 §.

30 §

Avbrott i utbetalningen av invalidpension

Utbetalningen av invalidpension kan avbrytas, om pensionstagaren

1) förvärvsarbetar och inkomsten av detta arbete tillfälligt överstiger de inkomstgränser som avses i 28 § 2 mom.,

2) inte samtycker till undersökning som i enlighet med 27 § har föreskrivits av pensionsanstalten, förutom om det finns ett godtagbart skäl till detta,

3) inte lämnar resultaten av den undersökning som avses i 27 § till pensionsanstalten inom en skälig tid som pensionsanstalten sätter ut, eller

4) utan giltigt skäl vägrar delta i rehabilitering eller utbildning som pensionsanstalten ordnar.

Invalidpensionen justeras, avbryts eller dras in på ansökan av pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ på de villkor som anges i 1 mom. eller i 28 eller 29 §. Pensionen justeras, avbryts eller indras dock inte för en längre tid än ett år

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

Ändring av invalidpension till ålderspension och rätt till ny pension som intjänats under tiden för pension

Invalidpension ändras till ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnås. Härvid ändras delinvalidpensionen till en ålderspension som är lika stor som full invalidpension. Rätt till pension som intjänats under tiden för invalidpension föreligger på ansökan tidigast från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnås förutsatt att den anställde inte längre är kvar i den anställning från vilken han eller hon avgår med pension, eller från den tidpunkt då sådan ny pension på vilken bestämmelserna i 60 § inte är tillämpliga beviljas efter att invalidpensionen upphört

4 kap

Fastställande av pensioner och andra förmåner

40 §

Tillväxtprocent

När pensionstillväxten per månad beräknas används som tillväxtprocent 1/12 av den tillväxtprocent som nämns i 1—3 mom. Tillväxer pensionen på basis av 1 mom. enligt olika tillväxtprocent för arbetsinkomster som betalats under ett kalenderår, fås tillväxtprocenten för året genom att medeltalet av tillväxtprocenten per månad räknas ut för månaderna från ingången av året eller från

32 §

Ändring av invalidpension till ålderspension och rätt till ny pension som intjänats under tiden för pension

Pensionen beräknas i form av *invalidpension* men beviljas i form av *ålderspension* från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnås, om

- 1) den anställde har fyllt 63 år före utgången av den primärtid som avses i 12 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen, eller
- 2) någon primärtid inte enligt 12 kap. 3 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen fastställs för den anställde eftersom han eller hon har fyllt 63 år.

40 §

Tillväxtprocent

När pensionstillväxten per månad beräknas används som tillväxtprocent 1/12 av den tillväxtprocent som nämns i 1—3 och 5 mom. Tillväxer pensionen på basis av 1 mom. enligt olika tillväxtprocent för arbetsinkomster som betalats under ett kalenderår, fås tillväxtprocenten för året genom att medeltalet av tillväxtprocenten per månad räknas ut för månaderna från ingången av året

upphörandet av den tidigare pensionen till utgången av året, dock högst till dess pensionen börjar löpa, och genom att detta tal multipliceras med 12.

eller från upphörandet av den tidigare pensionen till utgången av året, dock högst till dess pensionen börjar löpa, och genom att detta tal multipliceras med 12.

Om en anställd vid uppnådd 53 års ålder arbetar i ett land utanför Finland i vilket tillämpas rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, nedan EG:s förordning om social trygghet, skall till den kalkylerade pensionen, i fråga om vilken gäller att när den fastställs betraktas sådan tid i arbete i ett annat EU- och EES-land som omfattas av arbetspensionslagarna som tid i arbete enligt denna lag (den teoretiska pensionen) fogas ett särskilt tillägg som räknas ut på basis av skillnaden mellan den tillväxtprocent som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten och den tillväxtprocent som avses i 1 mom. 1 punkten. Det särskilda tillägget räknas ut på basis av arbetsinkomsterna i Finland.

41 §

Intjänande av pension på grundval av förtroendeuppdrag

En förtroendevald tjänar in pension för varje kalenderår för de ersättningar för inkomstbortfall och separata arvoden för viss tid som ett medlemssamfund utbetalat under ett kalenderår.

(41 § upphävs)

43 §

Deltidspensionens belopp

Deltidspensionens maximibelopp är 75 procent av de samordnade arbetspensioner som den anställde har tjänat in innan deltidspensionen börjar samt av pension som den anställde tjänat in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens

43 §

Deltidspensionens belopp

Deltidspensionens maximibelopp är 75 procent av de arbetspensioner som den anställde har tjänat in innan deltidspensionen börjar och som har minskats i enlighet med 76 § samt av pension som den anställde tjänat in enligt lagen om pensionsersättning

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

medel för tiden för vård av barn under tre år eller tiden för studier (644/2003) före nämnda tidpunkt. Om den anställde har rätt till deltidspension också enligt någon annan arbetspensionslag och den här avsedda gränsdragningen minskar deltidspensionen, görs minskningen med beaktande av dessa lagar och i proportion till de arbetsinkomster som beaktats i den förvärvsinkomst som stabiliserats enligt dem. Med sådan pension kan jämföras en motsvarande förmån som intjänats i en främmande stat eller i tjänst hos en internationell organisation. Om uppgifter inte fås om nämnda förmån, kan som pension som skall beaktas vid beräkningen av maximibeloppet användas en sådan teoretisk pension som tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren skulle ha tjänat in om hans eller hennes på arbetet i en främmande stat baserade försäkringstid skulle ha varit tjänstgöring som omfattats av denna lag.

som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller tiden för studier (644/2003) före nämnda tidpunkt. Med sådan pension jämföras en motsvarande förmån som intjänats i ett land som tillämpar EG:s förordning om social trygghet och som ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland. Om uppgifter inte fås om en sådan förmån, kan som pension som skall beaktas vid beräkningen av maximibeloppet användas en sådan teoretisk pension som arbetstagaren skulle ha tjänat in om hans eller hennes på arbetet i en främmande stat baserade försäkringstid skulle ha varit tjänstgöring som omfattats av denna lag. Från deltidspension avdras dock inte sådan dagpenning eller ersättning för inkomstbortfall som avses i 76 §, om den har beviljats på grundval av arbete som utförts under tiden med deltidspension. Om den anställde har rätt till deltidspension också enligt någon annan arbetspensionslag och den här avsedda gränsdragningen minskar deltidspensionen, görs minskningen med beaktande av dessa lagar i förhållande till de arbetsinkomster som beaktats i den förvärvsinkomst som stabiliserats enligt dem.

44 §

Omräkning av deltidspensionens belopp

Deltidspensionens belopp omräknas, om det har inträffat en sådan förändring i deltidspensionstagarens förvärvsinkomster under tiden för deltidsarbete som på ett avsevärt sätt avviker från den allmänna löneutvecklingen.

44 §

Omräkning av deltidspensionens belopp

Deltidspensionens belopp omräknas, om det har inträffat en sådan förändring i deltidspensionstagarens förvärvsinkomster under tiden för deltidsarbete som på ett betydande sätt avviker från den allmänna löneutvecklingen *eller om deltidspensionstagaren beviljas ny deltidspension enligt någon annan arbetspensionslag.*

Deltidspensionens maximibelopp omräknas, om deltidspensionstagaren beviljas en i 76 § avsedd primär förmån eller om beloppet av en sådan förmån ändras.

Deltidspensionens belopp omräknas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken förändringen skett, om förändringen sker kalendermånadens första dag, från denna dag.

När deltidspensionen omräknas anses den förvärvsinkomst som deltidspensionen första gången fastställdes på som stabiliserad förvärvsinkomst.

45 §

Rehabiliteringspenningens belopp

Om en anställd är helt och hållet förhindrad att utföra förvärvsarbete på grund av yrkesinriktad rehabilitering, är rehabiliteringspenningen lika stor som det sammanräknade belopp av pensioner enligt arbetspensionslagarna, förhöjt med 33 procent, som den anställde skulle ha rätt till om han eller hon vid den dag för rehabiliteringsfallet som avses i 17 § 1 mom. 2 punkten hade blivit arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension. Om den sökande fortsätter i ett arbete som omfattas av en arbetspensionslag efter det att han eller hon har fått ett beslut om sin rätt till yrkesinriktad rehabilitering, anses dagen innan rehabiliteringsåtgärden inleddes som den tidpunkt som avses i det här momentet.

Om en anställd under den tid yrkesinriktad rehabilitering pågår tjänar mer än hälften av den pensionsgrundande inkomst på vilken pensionsdelen för återstående tid räknas ut för pension som avses i 1 mom., utgör rehabiliteringspenningen hälften av beloppet av full rehabiliteringspenning enligt 1 mom.

45 §

Rehabiliteringspenningens belopp

Om en anställd är helt och hållet förhindrad att utföra förvärvsarbete på grund av yrkesinriktad rehabilitering, är rehabiliteringspenningen lika stor som det sammanräknade belopp av pensioner enligt arbetspensionslagarna, förhöjt med 33 procent, som den anställde skulle ha rätt till om han eller hon vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering hade blivit arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension.

Om en anställds sjukledighet har börjat medan hans eller hennes anställning pågick och rehabiliteringsbehovet fanns redan när sjukledigheten började, är rehabiliteringspenningen dock lika stor som det sammanräknade belopp av arbetspensioner, förhöjt med 33 procent, som den anställde skulle ha rätt till om han eller hon när sjukledigheten började hade blivit arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till full invalidpension.

Om en anställd under den tid yrkesinriktad rehabilitering pågår tjänar mer än hälften av den stabiliserade inkomst på vilken pensionsdelen för återstående tid räknas ut för pension som avses i 1 mom., utgör rehabiliteringspenningen hälften av beloppet av full rehabiliteringspenning enligt 1 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

46 §

Rehabiliteringstilläggets belopp

Rehabiliteringstillägget utgör 33 procent av *det samordnade* beloppet av rehabiliteringsstöd eller invalidpension.

47 §

Beloppet av rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning är lika stort som invalidpensionen, och utöver understödet betalas inte rehabiliteringstillägg. *Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning kan betalas ut för högst sex månader. Rehabiliteringsunderstödet enligt prövning bestäms som ett engångsbelopp och betalas i en eller flera poster.*

48 §

Invalidpensionens belopp

Beloppet av full invalidpension bestäms enligt 40 §. Delinvalidpensionen utgör hälften av full pension.

49 §

Arbetslöshetspensionens belopp

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den invalidpension enligt denna lag som skulle ha beviljats den anställde, om han eller hon vid tidpunkten för pensionsfallet hade varit berättigad till invalidpension. När pension för återstående tid beräknas tillämpas dock 53—58 och 68—72 §, sådana dessa lagrum lyder den 31 december 2004. Till arbetslöshetspensionen läggs dock inte pension för återstående tid.

46 §

Rehabiliteringstilläggets belopp

Rehabiliteringstillägget utgör 33 procent av beloppet av rehabiliteringsstöd och invalidpension.

47 §

Beloppet av rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Rehabiliteringsunderstödet enligt prövning är lika stort som invalidpensionen, och utöver understödet betalas inte rehabiliteringstillägg.

48 §

Invalidpensionens och delinvalidpensionens belopp

Beloppet av full invalidpension är *det sammanlagda beloppet av den pension som bestäms enligt 40 § och pensionsdelen för återstående tid enligt 53 och 54 §*. Delinvalidpensionen utgör hälften av full pension.

49 §

Arbetslöshetspensionens belopp

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den invalidpension enligt denna lag som skulle ha beviljats den anställde, om han eller hon vid tidpunkten för pensionsfallet hade varit berättigad till invalidpension. När pension för återstående tid beräknas tillämpas dock 53—58 och 68—72 §, i deras lydelse den 31 december 2004, *och så att den 31 december 2006 betraktas som pensionsfallet för arbetslöshetspension*. Till arbets-

löshetspensionen läggs dock inte pension för återstående tid.

52 §

Förmåner som berättigar till pension

Till pension berättigar också de förmåner som nämns nedan i 1—9 punkten och som den anställde har fått från ingången av kalendermånaden efter den då han eller hon fyllde 18 år fram till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. En förutsättning är att den anställde före ingången av året för pensionsfallet har minst 12 566,70 euro i arbetsinkomster enligt en arbetspensionslag. Förmånerna berättigar dock inte till pension för tid under vilken den anställde har fått annan pension än familjepension enligt en arbetspensionslag. Sådan pensionsrätt som avses i denna paragraf bestäms enligt de arbets- och förvärvsinkomster som förmånerna grundar sig på som följer:

---

3) inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa under förutsättning att dagpenningen har erhållits före 63 års ålder i egenskap av sådan löntagare som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller sådan företagare som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. i nämnda lag,

---

7) arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om rehabiliteringspenning (611/1991), eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, dock inte om rehabiliteringspenningen har utbetalats som ett tillägg till pension,

52 §

Förmåner som berättigar till pension

Till pension berättigar också de förmåner som nämns i 1—9 punkten och som den anställde har fått från ingången av kalendermånaden efter den då han eller hon fyllde 18 år fram till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. *När ålderspension räknas ut beaktas dock inkomst som ligger till grund för en förmån som den anställde erhållit fram till utgången av månaden för ålderspensionsfallet. Oavlönad tid berättigar till pension om den anställde före ingången av året för pensionsfallet har minst 12 566,70 euro i arbetsinkomster enligt en arbetspensionslag. Förmånerna berättigar dock inte till pension för tid under vilken den anställde har fått annan pension än deltids- eller familjepension enligt en arbetspensionslag. De inkomster som ligger till grund för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig.* Sådan pensionsrätt som avses i denna paragraf bestäms enligt de arbets- och förvärvsinkomster som förmånerna grundar sig på som följer:

---

3) inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del som dagpenningen har erhållits till utgången av den månad under vilken 63 års ålder uppnåtts,

---

7) arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om *Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningensförmåner*, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, *för den tid för vilken förmånen har utbetalats till den anställde*, dock inte om reha-

8) sådan arbetsinkomst, som ligger till grund för sjukdagpenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken dagpenningen har utbetalats till den anställde,

Grund för pensionen är 75 procent av de inkomster som ligger till grund för den förmån som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten och 65 procent av den inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för den förmån som avses i 4—9 punkten.

Om en pensionstagare är berättigad till pension enligt två eller flera arbetspensionslagar behandlas och avgörs den del av pensionen som intjänats på basis av de inkomster som nämns i 1—3 mom. av den sista pensionsanstalt som avses i 7 kap. eller, om bestämmelserna gällande sista pensionsanstalt inte tillämpas, den pensionsanstalt som avses i 10 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare eller, om förmånstagaren inte har arbetsinkomster enligt pensionslagar för den privata sektorn, den pensionsanstalt där pensionsskyddet har ordnats på basis av det sista förvärvsarbetet. Ansvar för den pension som intjänats på basis av dessa förmåner delas mellan pensionsanstalterna på det sätt som föreskrivs i 12 § 1 mom. 6 punkten lagen om pension för arbetstagare.

53 §

Återstående tid

När inkomsten för den återstående tiden bestäms medräknas också en under granskningstiden erhållen, med lönekoeficienten justerad inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för en sådan förmån som nämns i 52 §.

biliteringspenningen har utbetalats som ett tillägg till pension,

8) sådan arbetsinkomst, som ligger till grund för sjukdagpenning, *partiell sjukdagpenning* och specialvårdspenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken dagpenningen har utbetalats till den anställde,

Grund för pensionen är 75 procent av de inkomster som ligger till grund för den förmån som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten och 65 procent av den inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för den förmån som avses i 4—9 punkten. *Den arbetsinkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning enligt 8 punkten utgör dock hälften av den arbetsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenningen.*

Om en pensionstagare är berättigad till pension enligt två eller flera arbetspensionslagar behandlas och avgörs den del av pensionen som intjänats på basis av de inkomster som nämns i 1—3 mom. av den sista pensionsanstalt som avses i 7 kap. eller, om bestämmelserna gällande sista pensionsanstalt inte tillämpas, den pensionsanstalt som avses i 106 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare eller, om förmånstagaren inte har arbetsinkomster som är försäkrade enligt pensionslagar för den privata sektorn, den pensionsanstalt där pensionsskyddet har ordnats på basis av det sista förvärvsarbetet. Ansvar för den pension som intjänats på basis av dessa förmåner delas mellan pensionsanstalterna på det sätt som föreskrivs i 178 § i lagen om pension för arbetstagare.

53 §

Återstående tid

När inkomsten för den återstående tiden bestäms medräknas också en under granskningstiden erhållen inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för en sådan förmån som nämns i 52 §, *dock så att inkomst som ligger till grund för moderskaps-*

Om den anställda under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt ovan nämnda lag eller grundstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms såsom arbetsinkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken nämnda förmån har erlagts. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den har beviljats till ett belopp motsvarande grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om den anställdes arbetsinkomster under granskningstiden är mindre än den stabiliserade inkomstnivån på grund av vård av ett barn under tre år och pensionsskyddet till följd av detta skulle ha sjunkit med minst 20 procent, används, utan hinder av vad som bestäms ovan i denna paragraf, på ansökan av den anställda såsom inkomst enligt 1 mom. den arbetsinkomst som barnavårdstiden inte har minskat.

54 §

Inkomst för den återstående tiden i särskilda fall

Om den anställda har blivit arbetsoförmögen före utgången av det kalenderår under vilket han eller hon fyller 23 år, är granskningstiden, utan hinder av vad som bestäms i 53 § 2 mom., tiden mellan ingången av månaden efter den under vilken den anställda fyllde 18 år och utgången av den månad under vilken den anställda blev arbetsoförmögen. Härvid är inkomsten för den återstående tiden summan av de enligt 71 § ju-

, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning beaktas till ett belopp som nämns i paragrafens 2 mom.

Om den anställda under granskningstiden har fått grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som grundstöd, beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms såsom arbetsinkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken nämnda förmån har erlagts. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den har beviljats till ett belopp motsvarande grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om den anställdes arbetsinkomster under granskningstiden är mindre än den stabiliserade inkomstnivån på grund av vård av ett barn under tre år och pensionsskyddet till följd av detta skulle ha sjunkit med minst 20 procent, används, utan hinder av vad som bestäms ovan i denna paragraf, på ansökan av den anställda såsom inkomst enligt 1 mom. den arbetsinkomst som barnavårdstiden inte har minskat. Härvid beaktas dock arbetsinkomster som erhållits under de högst tio senaste åren.

54 §

Inkomst för den återstående tiden i särskilda fall

Om den anställda har blivit arbetsoförmögen före utgången av det kalenderår under vilket han eller hon fyller 23 år, är granskningstiden, utan hinder av vad som bestäms i 53 § 2 mom., tiden mellan ingången av månaden efter den under vilken den anställda fyllde 18 år och utgången av den månad under vilken den anställda blev arbetsoförmögen. Härvid är inkomsten för den återstående tiden summan av de enligt 71 § ju-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sterade arbetsinkomster som erhållits under granskningstiden dividerad med det antal månader som ingår i samma period.

sterade arbetsinkomster som erhållits under granskningstiden dividerad med det antal månader som ingår i samma period, *dock med högst 60.*

55 §

55 §

*Fördelning av inkomst för den återstående tiden**Fördelning av inkomst för den återstående tiden*

Inkomst för den återstående tiden som omfattas av denna lag utgör samma relativa andel av summan av de inkomster för återstående tid som bestäms i 53 § 2—4 och 6 mom. samt 54 § 1 och 2 mom. som de arbetsinkomster som omfattas av denna lag utgör av summan av inkomster enligt alla arbetspensionslagar under den granskningstid som avses i 53 § 2 mom. och 54 § 2 mom.

Inkomst för den återstående tiden som omfattas av denna lag utgör samma relativa andel av summan av inkomster för återstående tid som de arbetsinkomster som omfattas av denna lag utgör av summan av inkomster enligt alla arbetspensionslagar under den granskningstid som avses i 53 och 54 §.

59 §

59 §

*Tid med pension som räknas som pensionsgrundande**Tid med pension som räknas som pensionsgrundande*

Skall till en anställd som har invalidpension senare betalas pension på grund av ålder eller ny arbetsoförmåga, räknas såsom till pension berättigande tid även den tid för vilken den anställda var berättigad till den tidigare pensionen. *Såsom till pension berättigande räknas dock inte sådan tid för vilken rätt till pension inte föreligger enligt 28 § 2 mom.* När pension enligt denna lag bestäms för tiden med invalidpension, används såsom grund den relativa andel av inkomsterna för den återstående tiden som motsvarar den andel som beloppet av arbetsinkomster enligt denna lag utgör av summan av inkomster enligt alla arbetspensionslagar.

Skall till en anställd som har invalidpension senare betalas pension på nya grunder på grund av ålder eller arbetsoförmåga, räknas såsom till pension berättigande tid även den tid under vilken den anställda fick invalidpension. När pension enligt denna lag bestäms för tiden med invalidpension, används såsom grund den relativa andel av inkomsterna för den återstående tiden som motsvarar den andel som beloppet av arbetsinkomster enligt denna lag utgör av summan av inkomster enligt alla arbetspensionslagar.

Om den anställda har fått invalidpension utan grund, räknas vid beräkningen av ny pension inte denna tid med pension såsom till pension berättigande tid.

68 §

Inkomster som skall beaktas i pensionen

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten bestäms skall lön eller annat vederlag som har betalats eller enligt överenskommelse skall betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag anses höra till den pensionsgrundande arbetsinkomsten också när det i stället för arbetsgivaren är ett konkursbo, en sådan myndighet enligt lönegarantilagen (866/1998) som sörjer för lönegarantin eller någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) som betalar ut det till den anställde.

Har vederlag för arbete avtalats att helt eller delvis gottgöras med

1) avgifter eller lösen från allmänheten eller

2) dagpenning som betalas av en sjukkas- sa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som den anställde får i stället för lön som föreskrivits i lag eller i ett kollektivavtal eller annat avtal, räknas också denna inkomst med i den pensionsgrundande arbetsinkomsten; *de avgifter som nämns i 1 punkten medräknas i enlighet med grunder som fastställts av ett medlems- samfund.*

Såsom sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas dock bland annat inte

9) sådana vinstremieandelar enligt personalfondslagen (814/1989) som har överförts till en personalfond eller lyfts i kontanter eller en fondandel som lyfts ur personalfonden, *eller*

10) andelar som enligt ett beslut av bolagsstämman betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller kontant vinstpremie under förutsättning att kontanta vinstpremier betalas till hela personalen och syftet inte är att genom dem ersätta det lönesystem

68 §

Inkomster som skall beaktas i pensionen

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten bestäms skall lön, resultatpremie eller annat vederlag som har betalats eller enligt överenskommelse skall betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag anses höra till den pensionsgrundande arbetsinkomsten också när det i stället för arbetsgivaren är ett konkursbo, en sådan myndighet enligt lönegarantilagen (866/1998) som sörjer för lönegarantin eller någon annan betalare (*ställföreträdande betalare*) som betalar ut det till den anställde. *Som arbetsinkomst för en förtroendevald betraktas ersättningar för inkomstbortfall och separata arvoden för viss tid.*

Har vederlag för arbete avtalats att helt eller delvis gottgöras med

1) avgifter eller lösen från allmänheten, *som beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte någon annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras, eller*

2) dagpenning som betalas av en sjukkas- sa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som den anställde får i stället för lön som föreskrivits i lag eller i ett kollektivavtal eller annat avtal, räknas också denna inkomst med i den pensionsgrundande arbetsinkomsten.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. anses bland annat inte

9) sådana vinstpremieandelar enligt personalfondslagen (814/1989) som har överförts till en personalfond eller lyfts i kontanter eller en fondandel som lyfts ur personalfonden.

10) andelar som enligt ett beslut av bolagsstämman betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller kontant vinstpremie under förutsättning att kontanta vinstpremier betalas till hela personalen och syftet inte är att genom dem ersätta det lönesystem

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som förutsätts i kollektivavtalet eller arbetsavtalet och att grunderna för bestämmandet av kontanta vinstpremier överensstämmer med 2 § 2 mom. personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än summan av den kontanta vinstpremie som fastställs vid bolagsstämman och av de dividender som betalas till aktieägarna.

som förutsätts i kollektivavtalet eller arbetsavtalet och att grunderna för bestämmandet av kontanta premier överensstämmer med 2 § 2 mom. personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än summan av den kontanta vinstpremie som fastställs vid bolagsstämman och av de dividender som betalas till aktieägarna, *eller*

11) *en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft.*

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten för en kommunalveterinär bestäms, beaktas utöver de avlöningsförmåner som kommunen betalar för tjänsteåligganden även det penningbelopp som det kommunala organ som avses i 7 § i veterinärvårdslagen (685/1990) årligen fastställer såsom de arvoden enligt 14 § 1 mom. i lagen som veterinären tar ut hos djurägaren eller djurinnehavaren, enligt vad som föreskrivs med stöd av veterinärvårdslagen.

69 §

Avdrag för löntagarnas pensionsavgift

När löntagarnas pensionsavgift dras av skall 7 a § lagen om pension för arbetstagar iaktas i tillämpliga delar. Motsvarande avdrag görs också från sådana arvoden som veterinärer får av andra än medlemssamfund och som enligt 14 § 1 mom. veterinärvårdslagen (685/1990) skall beaktas i pensionslönen.

69 §

Avdrag för löntagarnas pensionsavgift

Motsvarande avdrag görs också från sådana arvoden som veterinärer får av andra än medlemssamfund och som enligt 68 § 6 mom. skall beaktas i pensionslönen.

70 §

Pensionstillväxt för året för pensionsfallet

Om inkomsterna under året före året för pensionsfallet likväl avviker mer än 10 procent från de genomsnittliga inkomsterna under de två föregående åren, tillämpas inte vad som föreskrivs i 1 mom. utan pensionen för året för pensionsfallet tillväxer på

70 §

Pensionstillväxt för året för pensionsfallet

Om inkomsterna under året före året för pensionsfallet likväl avviker mer än 10 procent från de genomsnittliga inkomsterna under de två föregående åren *eller om den anställda har pensionsberättigande förmåner enligt 52 § under året för pensionsfal-*

grundval av inkomster som omfattas av denna lag och som betalats före pensionsfallet.

let, tillämpas inte vad som föreskrivs i 1 mom. utan pensionen för året för pensionsfallet tillväxer på grundval av inkomster som omfattas av denna lag och som betalats före pensionsfallet.

71 §

Lönekoeficient

De inkomstgränser och penningbelopp som anges i denna lag samt inkomsten för vart och ett av de år för vilket pensionen räknas ut justeras med en koeficient om vilken föreskrivs i 7 b § lagen om pension för arbetstagare (*lönekoeficient*).

71 §

Lönekoeficient

De inkomstgränser och penningbelopp som anges i denna lag samt inkomsten för vart och ett av de år för vilket pensionen räknas ut justeras med en koeficient om vilken föreskrivs i 96, 97 och 100 § i lagen om pension för arbetstagare (*lönekoeficient*).

72 §

Åldersförhöjning

Invalidpension, delinvalidpension eller rehabiliteringsstöd höjs med den nedan nämnda koeficienten från ingången av det kalenderår före vilket pension eller rehabiliteringsstöd har betalats för sammanlagt fem hela kalenderår. Förhöjningen bestäms enligt den anställdes ålder vid ingången av året för förhöjningen så att förhöjningsprocenten är 21 när den anställda är i åldern 24—26 år. Förhöjningsprocenten sjunker för varje levnadsår med 0,7 procentenheter. När den anställdes ålder är över 55 år, görs ingen förhöjning.

72 §

Åldersförhöjning

Invalidpension, delinvalidpension eller rehabiliteringsstöd höjs med den nedan nämnda koeficienten från ingången av det kalenderår fram till vilket det har gått fem kalenderår sedan pensionen eller rehabiliteringsstödet började. Förhöjningen bestäms enligt den anställdes ålder vid ingången av året för förhöjningen så att förhöjningsprocenten är 21 när den anställda är i åldern 24—26 år. Förhöjningsprocenten sjunker för varje levnadsår med 0,7 procentenheter. När den anställdes ålder är över 55 år, görs ingen förhöjning. *Engångsförhöjningen läggs inte till rehabiliteringstillägget.*

73 §

Livslängdskoeficient

Som livslängdskoeficient används den

73 §

Livslängdskoeficient

Som livslängdskoeficient används den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

koefficient som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer med stöd av 7 h § lagen om pension för arbetstagare.

koefficient som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer *med stöd av 83 §* i lagen om pension för arbetstagare.

76 §

Samordning

Pension enligt denna lag samordnas genom att följande förmåner dras av från pensionen:

Om en anställd beviljas ålderspension enligt 13 § efter uppnådd 68 års ålder förrätas samordningen så att den motsvarar 68 års ålder.

Om en anställd har rätt till en i 1 mom. nämnd förmån betalas i pension enligt denna lag av skillnaden mellan det sammanlagda beloppet av alla i 4 mom. avsedda grundpensioner och de förmåner som nämns i 1 mom. en lika stor del som pensionen enligt denna lag utgör av samtliga grundpensioner.

De grundpensioner som avses i 3 mom. är de pensioner som anges i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. beaktas vid samordning av pensioner inte sådan på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning, som en anställd åtnjutit under minst tre års tid före pensionsfallet, till den del ersättningen inte överstiger en ersättning som motsvarar ersättningsnivån före pensionsfallet och inte heller på sådan ersättning grundad familjepension. Såsom nytt pensionsfall betraktas härvid inte att arbetslöshetspension förändras till invalidpension, delinvalidpension till arbetslöshetspension eller invalidpension till ålderspension, inte heller uppkomsten av rätt att erhålla familjepension efter pensionstagare. Likaså beaktas inte heller vid samordning av pensioner en sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst som grundar sig på skada vilken uppkommit under krigen åren 1939—1945.

Vid samordningen beaktas även en för-

76 §

Primära förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag avdras följande primära förmåner:

(2 mom upphävs)

Om en anställd har rätt till en i 1 mom. nämnd förmån betalas i pension enligt denna lag av skillnaden mellan det sammanlagda beloppet av alla *arbetspensioner* och de förmåner som nämns i 1 mom. en lika stor del som pensionen enligt denna lag utgör av samtliga *arbetspensioner*.

(4 mom. upphävs)

(5 mom. upphävs)

Som primär förmån betraktas även en så-

mån från en främmande stat som motsvarar en förmån som avses i 1 mom. Om den återstående tiden skall beaktas enligt två eller flera staters pensionslagstiftning när den anställdes pension bestäms, förhindras överlappande återstående tid genom att en sådan förmån från en främmande stat som motsvarar en förmån som avses i 4 mom. beaktas i den återstående tiden när det är fråga om en förmån som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, nedan förordningen om social trygghet, eller en överenskommelse om social trygghet som är förpliktande för Finland.

77 §

Ny samordning av pensioner

Samordning som avses i 76 § förrättas på nytt, om

3) pensionstagaren beviljas i 76 § 6 mom. avsedd förmån som skall beaktas vid samordningen eller

Dagpenning som avses i 1 mom. 2 punkten samordnas dock inte om dagpenningen har beviljats en person som erhåller delinvaldpension och om den grundar sig på olycksfall som inträffat medan delinvaldpensionen utbetalades.

Samordning förrättas inte på nytt om en förmån som avses i 1 mom. beviljas eller dess belopp förändras för kortare tid än för fyra månader räknat från att förmånen börjar utbetalas eller dess belopp förändras.

Samordning förrättas på nytt räknat från den tidpunkt då en förmån som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten beviljas eller dess belopp förändras eller då pensionsanstalten får kännedom om att en förmån som avses i 1 mom. 3 punkten beviljas eller förändras.

dan förmån från en annan stat som motsvarar en förmån som avses i 1 mom. Om när den anställdes pension bestäms återstående tid skall beaktas enligt pensionslagstiftningen i två eller flera stater som tillämpar EG:s förordning om social trygghet eller i en stat med vilken Finland har ingått en överenskommelse om social trygghet, förhindras överlappande återstående tid genom att återstående tid beviljas enligt denna lag i samma förhållande som förhållandet mellan arbetstagarens försäkringstid enligt arbetspensionslagarna och försäkringstiden i alla länder som beviljar återstående tid.

77 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån*Pensionsbeloppet justeras, om*

3) pensionstagaren beviljas i 76 § 6 mom. avsedd förmån eller

Dagpenning som avses i 1 mom. 2 punkten *avdras* dock inte om dagpenningen har beviljats en person som erhåller delinvaldpension och den grundar sig på olycksfall som inträffat medan delinvaldpensionen utbetalades.

Pensionsbeloppet justeras inte, om en förmån som avses i 1 mom. beviljas eller ändras för *högst fyra månader* räknat från att förmånen börjar betalas eller dess belopp förändras.

Pensionen justeras räknat från den tidpunkt då en förmån som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten beviljas eller dess belopp förändras eller från den tidpunkt då pensionsanstalten får kännedom om att en förmån som avses i 1 mom. 3 punkten beviljas eller förändras.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

78 §

78 §

*Indexjustering**Indexjustering*

Pensionen justeras kalenderårsvis så som föreskrivs i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

Pensionen justeras kalenderårsvis så som föreskrivs i 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

5 kap

Familjepension

83 §

83 §

*Barn**Barn*

Rätt till barnpension kan inte uppkomma efter flera än två förmånsåtagare samtidigt. Barnpension skall alltid betalas till ett barn efter barnets egen förälder.

Rätt till barnpension kan inte uppkomma efter flera än två förmånsåtagare samtidigt. Barnpension skall alltid betalas till ett barn efter barnets egen förälder. *Om ett barn som får barnpension efter två förmånsåtagare senare beviljas barnpension efter sin egen förälder, upphör den barnpension som först beviljats efter annan förmånsåtagare från den tidpunkt då den barnpension som beviljas efter den egna föräldern börjar.*

84 §

84 §

*Grund för familjepension**Grund för familjepension*

Fick förmånsåtagaren inte sådan pension som nämns i 1 mom., uträknas beloppet av förmånsåtagarens pension som om sådan arbetsoförmåga som hade medfört rätt till full invalidpension hade inträtt på dödsdagen, *om inte förmånstagaren visar något annat.*

I grunden för familjepensionen beaktas inte avdrag enligt 76 § som beror på samordning av förmånsåtagarens pension.

Fick förmånsåtagaren inte sådan pension som nämns i 1 mom., uträknas beloppet av förmånsåtagarens pension som om sådan arbetsoförmåga som hade medfört rätt till full invalidpension hade inträtt på dödsdagen.

I grunden för familjepensionen beaktas inte avdrag enligt 76 § av förmånsåtagarens pension.

86 §

Barnpensionens belopp

Är förmånstagarna barn som saknar båda föräldrarna, läggs till det sammanlagda beloppet av barnpensionerna 2/12 särskilt av båda förmånslåtarnas pensioner, förutsatt att inte efterlevande- och barnpensionerna tillsammans överstiger beloppet av förmånslåtarens pension. Får ett barn barnpension efter någon annan förmånslåtare än sin förälder, bestäms tillägget enligt de av förmånslåtarnas pensioner på grundval av vilka ett föräldralöst barn får sin barnpension. Tillägget fördelas jämnt mellan de nämnda föräldralösa barnen.

87 §

Samordning av familjepension

Vid samordning av familjepension iaktas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 76 och 77 §. Om samordning förrättas på nytt, beaktas vid tillämpningen av 76 § 1 mom. 2 och 3 punkten familjepension som motsvarar en sådan förmån som avses där.

88 §

Pensionsjämkning av efterlevandepension

När efterlevandepensionen fastställs, beaktas den efterlevande makens arbetspensioner (pensionsjämkning). Pension som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969) och lagen om pension för

86 §

Barnpensionens belopp

(3 mom. upphävs)

87 §

Förmåner som dras av från familjepension

Från familjepension avdras en familjepension eller ersättning som motsvarar förmånerna enligt 76 §. Familjepensionens belopp räknas ut på nytt, om förmånstagaren beviljas familjepension som motsvarar en primär förmån eller familjepension enligt arbetspensionslagarna och från familjepension enligt denna lag har avdragits en primär förmån. I övrigt iaktas i tillämpliga delar 76 och 77 §.

88 §

Minskning av efterlevandepension

När efterlevandepension fastställs, beaktas den efterlevande makens arbetspensioner. Den efterlevande makens pensioner beaktas utan att från dem dras av de primära förmåner som avses i 76 §, och den efterlevande makens delinvalidpension beaktas

företagare (468/1969) beaktas vid pensionsjämkningen till ett belopp som motsvarar minimivillkoren, och en delinvalidpension för en efterlevande make till ett belopp som motsvarar full invalidpension. Vid pensionsjämkningen kan också beaktas förmåner som betalas till den efterlevande maken från en främmande stat eller på grundval av tjänstgöring hos en internationell organisation och som motsvarar nämnda pension.

Har den efterlevande maken vid förmåns-låtarens död fyllt 65 år eller får den efterlevande maken pension som nämns i 1 mom., förrättas pensionsjämkningen räknat från ingången av kalendermånaden efter förmåns-låtarens död. I annat fall förrättas pensionsjämkningen räknat från ingången av den sjunde kalendermånaden efter förmåns-låtarens död. Om likväl barn, som har rätt till barnpension efter förmåns-låtaren, vid förmåns-låtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, förrättas ingen pensionsjämkning förrän barnet eller, om det finns flera barn som har rätt till barnpension, det yngsta barnet fyller 18 år.

Får den efterlevande maken inte pension som nämns i 1 mom., anses som den efterlevandes på inkomster grundade pension den pension som hade beviljats om den efterlevande maken den dag då förmåns-låtaren avled eller den dag då ett i 2 mom. nämnt barn fyller 18 år hade blivit så arbetsoförmögen att rätt till full invalidpension hade uppkommit. Detsamma gäller även motsvarande förmån från en främmande stat eller en internationell organisation. Om uppgifter inte fås om nämnda förmån, kan som nämnda på den efterlevandes förvärvsarbete grundade pension betraktas en sådan teoretisk pension som den efterlevande hade beviljats om försäkringstiden baserad på arbete i en främmande stat eller hos en internationell organisation hade varit tjänstgöring som omfattas av denna lag.

till ett belopp som motsvarar full invalidpension. Dessutom beaktas en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskapen eller en internationell organisation.

Har den efterlevande maken vid förmåns-låtarens död fyllt 65 år eller får den efterlevande maken pension som nämns i 1 mom., *minskas* efterlevandepensionen räknat från ingången av kalendermånaden efter förmåns-låtarens död. I annat fall *minskas efterlevandepensionen* räknat från ingången av den sjunde kalendermånaden efter förmåns-låtarens död. Om likväl barn, som har rätt till barnpension efter förmåns-låtaren, vid förmåns-låtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, *minskas efterlevandepensionen* inte förrän barnet eller, om det finns flera barn som har rätt till barnpension, det yngsta barnet fyller 18 år.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens *arbetspension* den pension som hade beviljats om den efterlevande maken den dag då förmåns-låtaren avled eller den dag då ett i 2 mom. nämnt barn fyller 18 år hade blivit så arbetsoförmögen att rätt till full invalidpension (*efterlevande makes kalkylerade pension*). *Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller i en internationell organisation hade omfattats av denna lag.*

Ger pensionsanstalten beloppet av den efterlevande makens kalkylerade pension till någon annan pensionsanstalt för fastställande av efterlevandepensionen enligt nå-

gon annan pensionslag, har den efterlevande maken på begäran rätt att av pensionsanstalten få ett beslut om beloppet av den kalkylerade pensionen.

89 §

Pensionsjämningsgrund

Efterlevandepensionen minskas vid pensionsjämningsgrunden, om den efterlevande makens i 88 § nämnda pensioner överstiger pensionsjämningsgrunden. Pensionsjämningsgrunden är 649,69 euro per månad, om förmånslåtarens enligt 84 § beräknade pension och pensionerna enligt arbetspensionslagarna tillsammans överstiger nämnda belopp. Pensionsjämningsgrunden utgörs av det sammanlagda beloppet av de nämnda pensionerna, om detta belopp överstiger 324,77 euro men inte 649,69 euro. I övriga fall är pensionsjämningsgrunden 324,77 euro.

Avdraget på grund av pensionsjämningsgrunden är 50 procent av skillnaden mellan den efterlevande makens i 88 § nämnda pensioner och pensionsjämningsgrunden. Har den efterlevande maken rätt också till någon annan familjepension än den som avses i denna lag och som motsvarar pension enligt arbetspensionslagarna, avdras från efterlevandepensionen enligt denna lag ett belopp som utgör en lika stor del av det nämnda avdraget som efterlevandepensionen enligt denna lag utgör av alla de ovan nämnda familjepensionerna.

Har avdrag på grund av dagpenning eller olycksfallspension enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), fortlöpande ersättning enligt trafikförsäkringslagen (279/1959) för egen skada eller livränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) gjorts från den i 88 § nämnda pension som fastställts för den efterlevande maken, lämnas detta avdrag obeaktat vid pensionsjämningsgrunden.

89 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt pensionens belopp

Efterlevandepensionen minskas, om den efterlevande makens i 88 § avsedda pensioner överstiger grunden för minskningen av pensionen. *Grunden för minskningen av pensionen* är 649,69 euro per månad, om förmånslåtarens enligt 84 § beräknade pension och pensionerna enligt arbetspensionslagarna tillsammans överstiger nämnda penningbelopp. *Grunden för minskningen* utgörs av det sammanlagda beloppet av de nämnda pensionerna, om detta belopp överstiger 324,77 euro men inte 649,69 euro. I övriga fall är grunden för minskningen 324,77 euro.

Minskningen av pensionen är 50 procent av skillnaden mellan den efterlevande makens i 88 § avsedda nämnda pensioner och *grunden för minskningen* av pensionen. Har den efterlevande maken rätt också till någon annan familjepension än den som avses i denna lag och som motsvarar pension enligt arbetspensionslagarna, avdras från efterlevandepensionen enligt denna lag ett belopp som utgör en lika stor del av det nämnda avdraget som efterlevandepensionen enligt denna lag utgör av alla de ovan nämnda familjepensionerna.

När grunden för minskningen av pensionen fastställs beaktas en förmån som motsvarar de i 1 mom. nämnda arbetspensionerna och som betalas på basis av en anställning utomlands eller vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller i en internationell organisation på det sätt som föreskrivs i 88 § 1 och 3 mom.

90 §

Pensionsjämkning i undantagsfall

Om den efterlevande maken inte har rätt till arbetspension eller får delinvaldpension, beaktas vid pensionsjämkningen på ansökan av den efterlevande maken i stället för pensionerna den efterlevandes genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvaldpensionen. En förutsättning för detta är dock att de nämnda förvärvsinkomsterna och förmånerna samt delinvaldpensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst en fjärdedel mindre än den pension som har fastställts för den efterlevande maken i enlighet med 88 §.

Likaså kan efterlevandepensionens belopp justeras på ansökan, om den efterlevandes förhållanden förändras inom fem år efter förmånslåtarens död på ett sådant sätt att de i 1 mom. nämnda villkoren uppfylls. Pensionsjämkning görs emellertid inte på basis av de faktiska inkomsterna innan förändringen i förhållandena har varat minst sex månader. Om den efterlevandes inkomstnivå har varierat, räknas den genomsnittliga inkomsten för nämnda sexmånadersperiod eller för sex månader före ansökan, om den har gjorts mer än sex månader från det att förhållandena förändrades och förändringen anses ha skett vid ingången av denna retroaktiva period. Den på detta sätt justerade efterlevandepensionen utbetalas från början av den månad som följer på förändringen, dock retroaktivt för högst sex månader före ansökan.

Efterlevandepension som har fastställts enligt 1 och 2 mom. betalas under två år. Därefter fastställs pensionen på ansökan på nytt enligt denna paragraf för två år åt gången, om det fortfarande finns förutsättningar för detta.

91 §

Ny pensionsjämkning

Utöver vad som bestäms i 90 § förrättas

90 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvaldpension, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på grundval av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvaldpension,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller då efterlevandepensionen minskas för första gången, och

3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvaldpensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som har fastställts för den efterlevande maken i enlighet med 88 §.

Den genomsnittliga förvärvsinkomst som avses i 1 mom. räknas ut på grundval av den efterlevande makens inkomster sex månader före ansökan, och minskningen av pensionen på det sätt som avses i 1 mom. görs tidigast från ingången av denna retroaktiva period.

(3 mom. upphävs)

91 §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen justeras om det i

pensionsjämkning på nytt endast om en efterlevande make beviljas pension som nämns i 88 § 1 mom. i någon annan form än deltidspension. Härvid tillämpas samma pensionsjämkningsgrund som när pensionsjämkning förrättades första gången.

den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 90 § inte längre uppfylls. Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskningen av pensionen som då efterlevandepensionen minskades för första gången.

94 §

Beviljande av familjepension för viss tid

Kan någon utredning om förmånslåtarens död inte läggas fram, men är det sannolikt att förmånslåtaren har avlidit, får familjepension beviljas för viss tid.

94 §

Beviljande av familjepension för viss tid

Kan någon utredning om förmånslåtarens död inte läggas fram, men det är sannolikt att förmånslåtaren har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, kan familjepension beviljas för viss tid.

När familjepension beviljas för viss tid i enlighet med 1 mom. dras förmånslåtarens arbetspension in den dag familjepensionen börjar.

95 §

När rätten till familjepension upphör

Rätten till efterlevandepension upphör om den efterlevande maken ingår nytt äktenskap före fyllda 50 år. *Om det nya äktenskapet upplöses inom fem år och den efterlevande maken inte har rätt till efterlevandepension på basis av detta äktenskap, börjar den indragna efterlevandepensionen på ansökan löpa på nytt. En indragen efterlevandepension börjar inte löpa på nytt i fråga om en tidigare make till förmånslåtaren.*

95 §

När rätten till familjepension upphör

Rätten till efterlevandepension upphör om den efterlevande maken ingår nytt äktenskap före fyllda 50 år.

96 §

Engångsbetalning av efterlevandepension

Till en efterlevande make vars efterlevan-

96 §

Engångsbetalning av efterlevandepension

Till en efterlevande make vars efterlevan-

depension enligt 95 § 1 mom. upphör, betalas i ett för allt ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre år hade varit. Grund för beloppet är den månads-pension som senast har utbetalats eller, om pensionsanstalten är sista pensionsanstalt enligt 7 kap., det sammanlagda beloppet av de pensioner pensionsanstalten betalat per månad. *Om en indragen efterlevandepension börjar löpa på nytt, dras engångsbeloppet av från pensionen så att en tredjedel av det pensionsbelopp som betalas vid varje tidpunkt dras av under högst nio år. Efter en och samma förmånslåtare betalas endast ett engångsbelopp.*

97 §

Ny uträkning av familjepension

Familjepensionens belopp räknas ut på nytt då en efterlevande make eller ett barn upphör att vara förmånstagare, då antalet förmånstagare ändras *eller om ett barn som är förmånstagare blir föräldralöst på det sätt som avses i 86 § 3 mom.* Familjepensionens belopp och dess fördelning mellan förmånstagarna justeras vid ingången av den kalendermånad som följer på förändringen.

Skall utbetalningen av en förmånstagares familjepension avbrytas eller skall en förmånstagares familjepension minskas, gäller avbrytandet eller minskningen denna förmånstagares andel av familjepensionen.

depension enligt 95 § 1 mom. upphör, betalas i ett för allt ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre år hade varit. Grund för beloppet är den månads-pension som senast har utbetalats eller, om pensionsanstalten är sista pensionsanstalt enligt 7 kap., det sammanlagda beloppet av de pensioner pensionsanstalten betalat per månad.

97 §

Ny uträkning av familjepension

Familjepensionens belopp räknas ut på nytt då en efterlevande make eller ett barn upphör att vara förmånstagare eller då antalet förmånstagare ändras. Familjepensionens belopp och dess fördelning mellan förmånstagarna justeras vid ingången av den kalendermånad som följer på förändringen.

Familjepensionens belopp justeras också då en engångsförhöjning i enlighet med 72 § 2 mom. läggs till den invalidpension som ligger till grund för familjepensionen. Härvid justeras familjepensionen vid samma tidpunkt som den, då engångsersättningen läggs till.

Skall utbetalningen av en förmånstagares familjepension avbrytas eller skall en förmånstagares familjepension minskas, gäller avbrytandet eller minskningen denna förmånstagares andel av familjepensionen.

6 kap

Ansökan om pension och förhandsbeslut

98 §

Ansökan om pension

En pensionsansökan anses vara gjord den dag den anlänt till den kommunala pensionsanstalten, någon sådan myndighet eller pensionsanstalt som handhar pensionskydd och som nämns i en arbetspensionslag, pensionskyddscentralen eller någon av Folkpensionsanstaltens lokalbyråer.

99 §

Utredning om hälsotillståndet

Den som ansöker om eller får invalidpension är skyldig att på uppmaning av pensionsanstalten för utredande av arbetsoförmågan besöka en av pensionsanstalten namngiven läkare eller någon annan i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) avsedd yrkesutbildad person eller en av pensionsanstalten anvisad i 2 § 4 punkten lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) angiven verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård. Pensionsanstalten skall då ersätta de kostnader som undersökningen föranleder, till vilka även hänförs skäligena resekostnader och skäligt dagtraktamente för resa som enligt förordnande företagits till en annan ort. Om sökanden eller mottagaren utan godtagbar anledning låter bli att iakttä ovan nämnda förordnande, kan det bestämmas att behandlingen av ansökan förfaller.

98 §

Ansökan om pension

En pensionsansökan anses vara gjord den dag den anlänt till den kommunala pensionsanstalten, någon sådan myndighet eller pensionsanstalt som handhar pensionskydd och som nämns i en arbetspensionslag eller till Pensionskyddscentralen eller till ett ombud som pensionsanstalten eller Pensionskyddscentralen har bemyndigat för ändamålet.

Närmare bestämmelser om de blanketter och intyg som behövs för ansökan om pension utfärdas vid behov genom förordning av inrikesministeriet.

99 §

Utredning om hälsotillståndet

Den som ansöker om invalidpension är skyldig att på uppmaning av pensionsanstalten för utredning av nedgången i arbetsförmågan låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Pensionsanstalten är skyldig att ersätta sökanden för skäliga kostnader för undersökningen och eventuella resor. Om sökanden utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får pensionsansökan avgöras med stöd av sådan utredning som pensionsanstalten har tillgång till.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

100 §

Beslutsfattande och delgivning av beslut

Den kommunala pensionsanstaltens beslut delges genom att beslutet sänds per post till mottagaren under den adress han eller hon har uppgett.

7 kap

Sista pensionsanstalt

104 §

Pensionsanstalten för återstående tid som sista pensionsanstalt

Om dock den återstående tiden eller motsvarande inkomst beaktas på någon annan grund än den anställdes sista tjänste- eller arbetsavtalsförhållande eller företagarverksamhet när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 103 § den pensionsanstalt inom den offentliga sektorn eller inom den privata sektorn där det pensionskydd som gäller den återstående tiden eller motsvarande pensionskydd har ordnats.

Om den återstående tiden eller motsvarande inkomst skall eller borde beaktas i fråga om pensioner både enligt denna lag och enligt andra pensionslagar för den offentliga sektorn eller enligt pensionslagarna för den privata sektorn när pensionsbeloppet räknas ut eller om ny pension beviljas efter en sådan pension, tillämpas inte vid behandlingen av pensionen vad som i 103 § föreskrivs om sista pensionsanstalt. Detta förfarande tillämpas också när deltidspension beviljas samtidigt i enlighet med såväl denna lag som andra pensionslagar för den offentliga sektorn eller pensionslagar för

100 §

Beslutsfattande och delgivning av beslut

Den kommunala pensionsanstaltens beslut delges genom att beslutet sänds per post till mottagaren under den adress han eller hon har uppgett eller beslutet delges maskinellt så som bestäms i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). I fråga om maskinell underskrift av beslutet gäller vad som bestäms i den nämnda lagen.

104 §

Arbete som omfattas av arbetspensionslagar för den offentliga sektorn och arbetspensionslagar för den privata sektorn

Om den återstående tiden beaktas när pensionens belopp räknas ut, är sista pensionsanstalt utan hinder av 103 § den pensionsanstalt inom den offentliga sektorn eller inom den privata sektorn där pensionskydd för den anställde ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan.

Vad som i 1 mom. och 103 § bestäms om sista pensionsanstalt tillämpas inte på invalidpension, om pensionskydd för den anställde ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan i en pensionsanstalt inom den offentliga sektorn och den anställde har inkomster enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om sjömanspensioner (72/1956) till ett belopp av sammanlagt minst 12 566,70 euro under de två sista kalenderåren före året för pensionsfallet. Vad som i 1 mom. och 103 § bestäms om sista pensionsanstalt tillämpas inte heller på in-

den privata sektorn. På behandling av familjepension tillämpas dock vad som i 103 § bestäms om sista pensionsanstalt, trots att den återstående tiden eller motsvarande inkomst skall beaktas i pensioner såväl enligt denna lag som enligt andra pensionslagar för den offentliga sektorn eller enligt pensionslagarna för den privata sektorn när pensionsbeloppet för familjepension räknas ut.

105 §

Förhandlingsskyldighet

Om den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i detta kapitel avgör rätten till invalidpension med stöd av 24 § 1 mom. 1 punkten och om den anställdes månatliga pension från en i 10 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd pensionsanstalt inom den privata sektorn är större än tre gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare, skall den kommunala pensionsanstalten före beslutet begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av pensionssökandens arbetsförmåga. Om den kommunala pensionsanstalten och pensionsanstalten inom den privata sektorn då är av olika åsikt om pensionssökandens arbetsförmåga, tillämpas inte på pensionsskydd enligt pensionslagarna för den privata sektorn vad som i 103 § 1 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

106 §

Utbetalande pensionsanstalt såsom sista pensionsanstalt

En pensionsanstalt inom den offentliga el-

validpension, om för den anställda har inletts en fortlöpande kommunal anställning under året för pensionsfallet och hans eller hennes pensionsskydd hade ordnats vid utgången av kalenderåret före året för pensionsfallet eller senast därförinnan i en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller i en pensionsanstalt inom någon annan offentlig sektor.

Om deltidspension beviljas samtidigt i enlighet med såväl denna lag som någon annan pensionslag för den offentliga sektorn eller pensionslag för den privata sektorn, tillämpas inte vid behandlingen av pensionen vad som i 103 § föreskrivs om sista pensionsanstalt.

105 §

Förhandlingsskyldighet

Om den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i detta kapitel avgör rätten till invalidpension med stöd av 24 § 1 mom. 1 punkten och om den månatliga pensionen från en pensionsanstalt inom den privata sektorn är större än 688,02 euro, skall den kommunala pensionsanstalten före beslutet begära att pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av pensionssökandens arbetsförmåga. Om den kommunala pensionsanstalten och pensionsanstalten inom den privata sektorn då är av olika åsikt om pensionssökandens arbetsförmåga, tillämpas inte på pensionsskydd enligt pensionslagarna för den privata sektorn vad som i 103 § 1 mom. bestäms om sista pensionsanstalt.

106 §

Utbetalande pensionsanstalt såsom sista pensionsanstalt

En pensionsanstalt inom den privata eller

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ler den privata sektorn som betalar pension eller avträdelsetöd betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas annan ny pension än invalidpension. En pensionsanstalt som betalar arbetslöshets- eller deltidspension betraktas dock som sista pensionsanstalt när pensionstagaren beviljas invalidpension, om inte något annat följer av 104 § 2 mom.

den offentliga sektorn som betalar ut ålders-, invalid- eller deltidspension till pensionstagaren betraktas som sista pensionsanstalt när pensionstagaren beviljas ålderspension. En pensionsanstalt som betalar invalid- eller arbetslöshetspension betraktas som sista pensionsanstalt även när pensionstagaren beviljas invalidpension, om inte något annat följer av 104 § 2 mom. Vid behandling av ett ärende som gäller invalidpension som beviljas efter deltidspension bestäms den sista pensionsanstalten dock i enlighet med 103 och 104 §.

107 §

Närmare bestämmelser om sista pensionsanstalt

Pensionsanstalter inom arrangemanget med sista pensionsanstalt kan komma överens om att arrangemanget med sista pensionsanstalt skall iaktas även i de situationer som anges i 104 § 2 mom. och 106 §. Pensionssökanden skall underrättas om vilken pensionsanstalt som sköter hans eller hennes pensionsärende.

107 §

Närmare bestämmelser om sista pensionsanstalt

Pensionsanstalter inom arrangemanget med sista pensionsanstalt kan komma överens om att arrangemanget med sista pensionsanstalt skall iaktas även i de situationer som avses i 104 § 2 och 3 mom. eller i andra situationer där det inte enligt en bestämmelse i lag skall iaktas. Pensionssökanden skall underrättas om vilken pensionsanstalt som sköter hans eller hennes pensionsärende.

8 kap

Utbetalning av pension

108 §

Utbetalning av pension

En pension enligt denna lag betalas till den pensionstagare som har beviljats pensionen, om inte något annat bestäms i lag. *Angående betalning av pension till någon som har en intressebevakare gäller i tillämpliga delar lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Pension till den som inte har fyllt 15 år betalas dock till hans el-*

108 §

Utbetalning av pension

En pension enligt denna lag betalas till den pensionstagare som har beviljats pensionen, om inte något annat bestäms i lag.

ler hennes intressebevakare.

Pensionen utbetalas månatligen på av den kommunala pensionsanstalten utsatt tid genom det penninginstitut som pensionstagarer uppgivit eller av särskilda skäl genom ett penninginstitut som pensionsanstalten bestämt.

Pensionen utbetalas månatligen på av den kommunala pensionsanstalten utsatt tid genom det penninginstitut som pensionstagarer uppgivit och som är verksamt i Finland. Pension kan även betalas till pensionstagarers konto utomlands.

110 §

Retroaktiv betalning och preskription av pensionsfordran

Familjepension kan betalas retroaktivt för ett år innan ansökan gjordes och arbetslöshetspension eller deltidspension för sex månader innan ansökan gjordes. Av giltigt skäl kan familjepension samt arbetslöshets- och deltidspension även betalas retroaktivt för längre tid.

Rätten till en förmån enligt denna lag preskriberas tio år efter den dag då förmånen borde ha utbetalats, om inte preskriptionen har avbrutits innan dess. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Preskriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003).

112 §

När utbetalningen av full invalidpension börjar

Full invalidpension betalas, om inte något annat bestäms nedan i denna paragraf, tidigast från ingången av den kalendermånad som följer närmast på den i 27 § sjukförsäkringslagen avsedda primärtiden för dagpenning, dvs. de 150 första betalningsdagarna och de därpå följande, i nämnda paragraf närmare angivna fem eller fyra fulla kalendermånaderna. Om den anställda

110 §

Retroaktiv betalning och preskription av pensionsfordran

Familjepension, deltidspension och arbetslöshetspension kan betalas retroaktivt för sex månader innan ansökan gjordes. Av giltigt skäl kan familjepension och arbetslöshetspension även betalas retroaktivt för längre tid.

Rätten till en förmån enligt denna lag preskriberas fem år efter den dag då pensionen borde ha utbetalats, om inte preskriptionen har avbrutits innan dess. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Preskriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). *Preskriptionstiden kan förlängas på det sätt som föreskrivs i 11 § 3 mom. i den nämna lagen.*

112 §

När utbetalningen av full invalidpension börjar

Full invalidpension betalas, om inte något annat bestäms i denna paragraf, tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den i 12 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen avsedda primärtiden för dagpenningen utgår.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

har fyllt 63 år innan den i 27 § sjukförsäkringslagen avsedda primärtiden löper ut, räknas pensionen som invalidpension, men beviljas som ålderspension från ingången av månaden efter den då den anställde fyllde 63 år.

Full invalidpension betalas från ingången av den kalendermånad som följer efter att arbetsoförmågan inträtt, om pensionsansökan har gjorts innan dagpenning enligt 1 mom. har betalats för de 150 första betalningsdagarna.

I en situation som avses i 2 mom. förutsätter utbetalning av full invalidpension att före utgången av den kalendermånad som följer på pensionsansökan eller, om under denna tid ansökt om dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen, före utgången av den kalendermånad som följer på ansökan om dagpenning inte beviljats sådan under minst en månad utan avbrott utgående dagpenning vilken hänför sig till tiden efter att arbetsoförmågan inträtt eller, om dagpenningsansökan som hänför sig till denna tid avslagits, till tiden efter avslaget. Om utbetalningen av dagpenning under primärtiden upphör med stöd av 15 a § sjukförsäkringslagen på grund av att utbetalningen av ålderspension som beviljats den anställde enligt någon arbetspensionslag inleds, betalas till den anställde full invalidpension från det att nämnda pensionsbetalning inleds, dock tidigast från ingången av den kalendermånad som följer efter att arbetsoförmågan inträtt.

Full invalidpension betalas från ingången av den kalendermånad som följer efter att arbetsoförmågan inträtt, om

1) *pensionsansökan har gjorts innan Folkpensionsanstalten har fastställt primärtiden för sjukdagpenningen och det före utgången av den andra kalendermånad som följer på pensionsansökan inte har beviljats sådan dagpenning som skall betalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter att arbetsoförmågan inträtt, eller*

2) *dagpenningsansökan som hänför sig till tiden efter att arbetsoförmågan inträtt har avslagits och den anställde inte har beviljats sådan dagpenning som skall betalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter avslaget.*

(3 mom upphävs)

114 §

Retroaktivt beviljad invalidpension

Invalidpension betalas inte utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än ett år före ansökan.

Om invalidpension beviljas retroaktivt, betalas pension inte för tid under vilken pensionstagaren har fått rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller lagen om rehabiliteringspenning eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av rehabiliteringsbestämmelserna inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen.

114 §

Retroaktivt beviljad invalidpension

Invalidpension betalas inte utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än *sex månader* före ansökan.

Om invalidpension beviljas retroaktivt, betalas pension inte för tid under vilken pensionstagaren har fått rehabiliteringspenning enligt en arbetspensionslag eller *lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen.*

Beviljas invalidpension retroaktivt i enlighet med 112 mom. 2 mom. eller såsom delinvalidpension och har för samma tid betalats dagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, skall pensionen utbetalas endast till den del dess belopp överstiger beloppet av dagpenning som betalats för samma tid.

115 §

Engångsbetalning

Den kommunala pensionsanstalten kan betala ut ålderspension och full invalidpension som ett engångsbelopp, om pensionsbeloppet före samordning enligt 76 och 77 § understiger 12,72 euro i månaden. Om pensionsanstalten betalar invalidpension som ett engångsbelopp, betalar den samtidigt också ålderspension som beviljas efter invalidpensionen som ett engångsbelopp. Som ett engångsbelopp kan pensionsanstalten likaså betala ut en familjepension och en pension som med stöd av förordningen om social trygghet betalas från Finland till ett barn i form av skillnaden mellan de förmåner som barnet skulle ha rätt till från Finland och de förmåner som barnets bosättningsland har beviljat, om beloppet understiger 12,72 euro. Engångsbeloppet beräknas enligt grunder som fastställs av social-

115 §

Engångsbetalning

Den kommunala pensionsanstalten kan betala ut ålderspension, familjepension och full invalidpension som ett engångsbelopp, om pensionsbeloppet före avdraget för en primär förmån enligt 76 och 77 § understiger *20 euro* i månaden. Om pensionsanstalten betalar invalidpension *som beviljats tills vidare* som ett engångsbelopp, betalar den samtidigt också ålderspension som beviljas efter invalidpensionen som ett engångsbelopp. *Engångsbeloppet beräknas enligt grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet och som avses i 114 § 6 mom. i lagen om pension för arbetstagare.*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

och hälsovårdsministeriet och som avses i 19 b § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Den som fått engångsbetalning är därefter inte med anledning av samma pensionsfall berättigad till pension på grundval av de anställningar som engångsbetalningen grundade sig på. Om rehabiliteringsstöd har betalats som ett engångsbelopp, kan pensionsstagaren dock beviljas pension för den tid under vilken hans eller hennes arbetsförmåga fortgår efter den fastställda tiden.

Om invalidpension utbetalas som ett engångsbelopp, skall på invalidpensionen inte tillämpas 112 och 113 §, 114 § 2 mom. samt 125 §.

Om beloppet av den pension som avses i 1 mom. är minst 20 euro, men högst 50 euro per månad, kan den kommunala pensionsanstalten betala ut pensionen som ett engångsbelopp, om pensionsstagaren har underrättats om att pensionen betalas ut som ett engångsbelopp och om pensionsstagaren inte har motsatt sig detta inom en skälig tid som pensionsanstalten anger.

När invalidpension betalas som ett engångsbelopp, betalas den retroaktiva pensionen inte till sjukförsäkringsfonden.

117 §***Indragning av ålderspension***

En anställd kan ansöka om indragning av sin ålderspension, om han eller hon har beviljats rehabiliteringsstöd på basis av en sådan arbetsförmåga på viss tid som när rehabiliteringsstödet beviljades har beräknats fortgå efter det att den anställde har fyllt 63 år. Indragning av ålderspensionen skall sökas inom en månad sedan den beräknade arbetsförmågan upphört och ålderspensionen dras in när arbetsförmågan upphör.

118 §

(118 § upphävs)

Inställelse av pensionsutbetalning

Pension kan helt eller delvis inställas för den tid pensionsstagaren avtjänar fängelsestraff eller förvandlingsstraff för böter eller är internerad i tvångsinrättning enligt 1 § lagen om internering av farliga återfallsförbrytare (317/1953). Om pension utbetalas för denna tid, kan den på framställning av det organ som sköter uppgifter som hör till kommunens socialvård utbetalas till pensionsstagarens anhöriga eller till det or-

gan som sköter uppgifter som hör till kommunens socialvård att användas för underhåll av pensionstagaren och sådana anhöriga till honom eller henne som han eller hon enligt lag är skyldig att försörja.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även pension för den tid pensionstagaren är i sådan vård som avses i lagen om missbrukarvård (41/1986).

119 §

När utbetalningen av pension upphör

---

120 §

Återkrav av pension som betalats till för stort belopp

Det är möjligt att helt eller delvis avstå från att återkräva en pension som betalats utan grund, om detta anses skäligt och betalningen av pensionen inte skall anses ha berott på pensionstagarens eller dennes företrädares svikliga förfarande eller om det belopp som skall återkrävas är ringa.

119 §

När utbetalningen av pension upphör

Om pensionsanstalten har skäl att misstänka att pensionstagaren inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pension, kan pensionsanstalten avbryta utbetalningen av pensionen. En förutsättning är att pensionsanstalten har begärt en utredning av pensionstagaren om omständigheter i anslutning till pensionens belopp eller pensionsrätten, men pensionstagaren inte företar någon sådan utredning inom en skälig tid som pensionsanstalten anger.

Kan någon utredning om pensionstagarens död inte läggas fram, men är det sannolikt att han eller hon har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, kan pensionsanstalten dra in pensionen från den dag då pensionstagaren försvunnit.

120 §

Återkrav av pension som betalats till för stort belopp

Det är möjligt att helt eller delvis avstå från att återkräva en pension som betalats utan grund, om detta anses skäligt och betalningen av pensionen inte skall anses ha berott på pensionstagarens eller dennes företrädares svikliga förfarande. Pensionsanstalten kan avstå från att återkräva en pen-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

En pension som betalats utan grund får återkrävas också genom att den kvittas mot kommande pensionsrater. Från den pensionsrat som i varje enskilt fall skall utbetalas får dock inte utan pensionstagarens medgivande dras av mera än en sjättedel av den del av pensionsraten som återstår efter det att förskott enligt lagen om förskotts-*uppbörd* (1118/1996) eller *källskatt enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldiga för inkomst och förmögenhet* (627/1978) innehållits på pensionsraten.

En förmån som betalats utan grund skall återkrävas inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa.

124 §

Betalning av pension och rehabiliteringspenning till arbetsgivaren

Om den kommunala pensionsanstalten har beviljat en anställd invalidpension eller rehabiliteringspenning retroaktivt och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för sjukdomstiden, betalas pensionen eller rehabiliteringspenningen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren, likväl högst till det belopp som betalats i lön för samma tid. Pensionen utbetalas inte till arbetsgivaren till den del den med stöd av 125 § 1 mom. skall utges till sjukförsäkringsfonden, och pensionen eller rehabiliteringspenningen utbetalas inte heller till arbetsgivaren när denne med stöd av någon annan lag har fått ersättning för den lön som han betalat för sjukdomstiden. Om den an-

sion också i sådana fall då det belopp som skall återkrävas är ringa.

En pension som betalats utan grund får återkrävas också genom att den kvittas mot kommande pensionsposter. Från den pensionspost som i varje enskilt fall skall utbetalas får dock inte utan pensionstagarens medgivande dras av mera än en sjättedel av den del av pensionsposten som återstår efter det att förskott enligt lagen om förskotts-*uppbörd* (1118/1996) innehållits på pensionsposten.

Beslut om återkrav av en pension som betalats utan grund skall fattas inom fem år räknat från pensionsutbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. *Preskriptionstiden på fem år kan förlängas på det sätt som föreskrivs i 11 § 3 mom. i den nämnda lagen.*

124 §

*Betalning av pension och **rehabiliteringsförmån** till arbetsgivaren eller **sjukkassan***

Har den kommunala pensionsanstalten beviljat en anställd invalidpension eller rehabiliteringspenning retroaktivt och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för sjukdomstiden, betalas pensionen eller rehabiliteringspenningen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren, likväl högst till det belopp som utbetalats i lön för samma tid. *Den kompletteringsdagpenning som betalas av en sjukkassa som avses i lagen om försäkringskassor motsvarar lön som arbetsgivaren betalar, och pensionen betalas på ansökan till sjukkassan på samma sätt som till arbetsgivaren.*

ställdes har beviljats invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg och arbetsgivaren har betalat eller betalar den anställdes lön för samma tid, iakttas vid betalning av invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg samma förfarande som ovan bestäms för betalning av invalidpension.

Har en anställd i stället för invalidpension beviljats ålderspension retroaktivt på det sätt som avses i 32 § 2 mom. från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnåddes och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för sjukdomstiden, betalas pensionen för denna tid med arbetsförmåga på ansökan till arbetsgivaren högst till det belopp som betalats i lön för samma tid.

Har pensionsanstalten beviljat en anställd invalidpension retroaktivt eller ålderspension i de fall som avses i 2 mom. och har arbetsgivaren för samma tid till honom eller henne betalat lön för uppsägningstid i stället för lön för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som betalats i lön för samma tid.

Betalar en arbetsgivare lön till en anställd för samma tid som den för vilken den anställda får rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabiliteringstillägg, betalas rehabiliteringspenningen och invalidpensionen och därtill anslutet rehabiliteringstillägg för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som betalats i lön för samma tid.

Pensionen, rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget betalas inte till arbetsgivaren eller sjukkassan till den del betalning med stöd av 125 § 1, 3 eller 4 mom. skall ske till sjukförsäkringsfonden och inte heller när arbetsgivaren eller sjukkassan med stöd av någon annan lag har fått ersättning för lön som de betalat.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

127 §

Betalning av pension till organ inom socialvården

Har en pensionstagare fått förskott enligt 23 § lagen om utkomststöd (1412/1997), betalas pension eller en del därav som beviljas retroaktivt på anhållan av det organ som avses i 6 § 1 mom. socialvårdslagen till organet för att ersätta redan lämnat utkomststöd.

127 §

Betalning av pension till organ inom socialvården

Har en pensionstagare fått förskott enligt 23 § i lagen om utkomststöd (1412/1997), betalas pension eller en del därav som beviljas retroaktivt på anhållan av det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982) till organet för att ersätta redan lämnat utkomststöd.

128 a §***Utbetalningsordning för pension***

Om pension skall betalas till någon annan än pensionstagaren själv på basis av denna eller någon annan lag, och två eller flera myndigheter, kommuner, anstalter eller organ eller andra instanser har rätt till den, betalas pensionen i följande ordning:

- 1) till sjukförsäkringsfonden enligt 125 §,*
- 2) som obetalda försäkringspremier till pensionsanstalten enligt 12 § 6 mom. i lagen om pension för företagare eller till lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt 12 § 5 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare,*
- 3) till pensionsanstalten som återkrav av pension som betalats utan grund enligt 120 §,*
- 4) till arbetsgivaren eller sjukkassan enligt 124 §,*
- 5) till en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten enligt 126 § 1 mom.,*
- 6) till Folkpensionsanstalten enligt 126 § 2 mom.,*
- 7) till ett organ som avses i socialvårdslagen enligt 127 § 1 mom.,*
- 8) till en kommun eller en samkommun enligt 127 § 2 mom.,*
- 9) till Folkpensionsanstalten enligt 126 § 4 mom.,*
- 10) till Patientförsäkringscentralen enligt 9 § i patientskadelagen (585/1986),*
- 11) en betalning utan grund till en anstalt i ett EU- eller EES-land och till Schweiz en-*

ligt artikel 111.1 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet,

12) till en utökningsmyndighet enligt 4 kap. 7 § i utökningslagen (37/1895),

13) en betalning utan grund av annan förmån än pension till en anstalt i ett EU- eller EES-land och till Schweiz enligt artikel 111.2 och 111.3 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet,

14) en betalning utan grund av pension och annan förmån till en anstalt i ett land som ingått en överenskommelse om social trygghet enligt bestämmelserna i överenskommelsen om social trygghet, samt

15) till ett organ som avses i socialvårdslagen enligt 127 § 3 mom.

129 §

Överföring eller pantsättning av pension

En pension enligt denna lag får inte utan pensionsanstaltens samtycke överföras på någon annan. Ett avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt.

9 kap

Finansiering av pensionsskyddet

131 §

Medlemssamfundens betalningsandelar

Den kommunala pensionsanstaltens utgifter fördelas för varje finansår på medlemssamfundet. Den del av kostnaderna som pensionsanstaltens delegation slagit fast fördelas i förhållande till de sammanlagda beloppen av de löner, arvoden och ersättningar för inkomstbortfall som medlemssamfundet betalat till personer som omfattas av denna lag samt andra inkomster som

129 §

Överföring och eller pantsättning av pension

En pension enligt denna lag får inte överföras på någon annan. Ett avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt.

Kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

131 §

Medlemssamfundens betalningsandelar

Den kommunala pensionsanstaltens utgifter fördelas för varje finansår på medlemssamfundet. Den del av kostnaderna som pensionsanstaltens delegation slagit fast fördelas i förhållande till de sammanlagda beloppen av de i 68 § avsedda arbetsinkomsterna för personer som omfattas av denna lag. Delegationen kan även besluta att fördela en del av kostnaderna i förhål-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

pensionsanstaltens delegation jämställer med de ovan nämnda. *Före fördelningen multipliceras de ovan nämnda inkomsterna med en koefficient som pensionsanstaltens delegation fastställt. Koefficientens storlek beror på innehållet i pensionskyddet för personer som omfattas av denna lag samt, enligt delegationens prövning, även på andra faktorer som påverkar pensionsansvaren.* Delegationen kan även besluta att fördela en del av kostnaderna i förhållande till de sammanlagda beloppen av sådana pensioner eller delar av pensioner enligt denna lag som på basis av anställningar hos respektive medlemssamfund betalats under finansåret.

lande till de sammanlagda beloppen av sådana pensioner eller delar av pensioner enligt denna lag som betalats på basis av anställningar hos respektive medlemssamfund.

132 §

Tillsynsavgift, kommunernas pensionsnämnds kostnader samt betalningsandelar för tilläggs-pensionsskydd

Till de utgifter som avses i 131 § 1 mom. räknas även den tillsynsavgift som fastställs med stöd av 1 § 1 mom. lagen om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/1944) samt kommunernas pensionsnämnds kostnader. Kommunernas pensionsnämnd tar årligen ut kostnaderna av den kommunala pensionsanstalten.

132 §

*Tillsynsavgift, **justitieförvaltningsavgift** och betalningsandelar för tilläggs-pensionsskydd*

Till de utgifter som avses i 131 § 1 mom. räknas även den tillsynsavgift som fastställs med stöd av 1 § 1 mom. i lagen om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/1944) samt *justitieförvaltningsavgiften enligt 16 § i lagen om besvärnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005).*

133 §

Löntagarnas pensionsavgift

Pensionsavgiften utgör en sådan andel av de i 68 § avsedda inkomster som skall beaktas i pensionen och som motsvarar pensionsavgiftsprocentsatsen enligt 12 b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Medlemssamfunden är skyldiga att innehålla den avgift som avses i 1 och 2 mom. och redovisa den till den kommunala pensionsanstalten. Avgiften är en del av med-

133 §

Löntagarnas pensionsavgift

Pensionsavgiften utgör en sådan andel av de inkomster som enligt 68 § skall beaktas i pensionen som motsvarar pensionsavgiftsprocentsatsen enligt 153 § 1 mom. i *lagen om pension för arbetstagare.*

Medlemssamfunden är skyldiga att i samband med en *löneutbetalning* innehålla den avgift som avses i 1 och 2 mom. och redovisa den till den kommunala pensionsan-

lemssamfundets förskottsbetalning.

stalten. Avgiften är en del av medlemssamfundets förskottsbetalning.

Om löntagarens pensionsavgift på grund av ett uppenbart fel inte har innehållits i samband med en löneutbetalning, kan medlemssamfundet, innehålla avgiften i samband med högst de två därpå följande löneutbetalningarna.

Har till en anställd i samband med löneutbetalningen inte betalats tillräcklig penninglön för innehållning av löntagarens pensionsavgift och intjänar den anställda dock pensionsskydd, kan medlemssamfundet innehålla löntagarens pensionsavgift inom ett år i samband med följande löneutbetalningar.

Medlemssamfundet skall på den anställdes yrkande till den anställda återbetala en löntagares pensionsavgift som har innehållits utan grund eller den del av avgiften som överstiger löntagarens lagstadgade pensionsavgift.

134 §

Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran

Den kommunala pensionsanstalten skall fastställa en avgift som baserar sig på denna lag inom tio år från det att fordran uppkom. Avgiftsfordran anses uppstå på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag. En avgift som fastställts med stöd av denna lag samt en på avgiften för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen får utsökas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskningsväg (367/1961).

Återbetalningen av en avgift som betalats utan grund preskriberas när tio år förflutit från betalningsdagen, om preskriptionen inte har avbrutits innan dess. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Preskriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skul-

134 §

Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran

Den kommunala pensionsanstalten skall fastställa en avgift som baserar sig på denna lag inom fem år från det att fordran uppkom. Avgiftsfordran anses uppstå på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag. En avgift som fastställts med stöd av denna lag samt en på avgiften för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen får utsökas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskningsväg (367/1961).

Återbetalningen av en avgift eller löntagares pensionsavgift som betalats utan grund preskriberas när fem år förflutit från den dag då avgiften betalades eller löntagarens pensionsavgift innehölls, om preskriptionen inte har avbrutits innan dess. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid löpa. Pre-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

der.

skriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder. *Preskriptionstiden på fem år kan förlängas på det sätt som föreskrivs i 11 § 3 mom. i den nämnda lagen.*

11 kap

Lämnande och erhållande av uppgifter

144 §

Pensionsanstaltens rätt att få uppgifter

Den kommunala pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av försäkrings- och pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring, myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och av privata arbetsgivare få de uppgifter som är nödvändiga för ordnandet av pensionsskydd och avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller som i övrigt är nödvändiga för fullgörandet av åligganden enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för social- och hälsovården samt av den som producerar socialservice och av vårdinrättningar på begäran få utlåtanden och övriga nödvändiga uppgifter ur pensionssökandens journalhandlingar samt om hans eller hennes rehabilitering, hälsotillstånd, vård samt arbetsförmåga, om inte sökanden själv lämnar uppgifterna i fråga.

144 §

Pensionsanstaltens rätt att få uppgifter

Den kommunala pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av försäkrings- och pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring, myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och av privata arbetsgivare få de uppgifter som är nödvändiga för ordnandet av pensionsskydd och avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller som i övrigt är nödvändiga för fullgörandet av åligganden enligt denna lag, *EG:s förordning om social trygghet eller dess tillämpningsförordning eller enligt en överenskommelse om social trygghet,*

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för social- och hälsovården samt av den som producerar socialservice och av vårdinrättningar på begäran få av dessa angivna utlåtanden och övriga för fullgörandet av de åligganden som avses i 1 punkten nödvändiga uppgifter ur pensionssökandens journalhandlingar samt om hans eller hennes rehabilitering, hälsotillstånd, vård samt arbetsförmåga, om inte sökanden själv lämnar uppgifterna i fråga.

Pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att få uppgifterna enligt 1 mom. avgiftsfritt. En yrkesutbildad person som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har likväl rätt att få ett skäligt arvode för utlåntanden som ges på basis av den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 1 mom. 2 punkten.

145 §

Pensionssökandens och pensionstagarens skyldighet att lämna uppgifter

Den som får deltidspension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om

4) han eller hon är frånvarande från arbetet mera än sex veckor utan avbrott,

5) ändringar i företagarverksamheten, samt

6) ny arbetspension börjar.

Oberoende av pensionstagarens skyldighet att lämna upplysningar enligt 2—5 mom. kan pensionsanstalten av pensionstagaren kräva en utredning om de omständigheter som nämns i 2—5 mom. samt om andra motsvarande omständigheter som påverkar pensionsbeloppet och pensionsrätten, om det finns anledning att misstänka att det har inträffat förändringar i dessa omständigheter. Om pensionstagaren inte inom en av pensionsanstalten utsatt skälig tid har lämnat in de ovan avsedda utredningar som pensionsanstalten krävt, kan ärendet avgö-

Pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att få uppgifterna enligt 1 mom. avgiftsfritt. Om uppgifterna behövs i en viss form och *detta förorsakar den som lämnar ut uppgifterna betydande merkostnader, skall kostnaderna dock ersättas.*

145 §

Pensionssökandens och pensionstagarens skyldighet att lämna uppgifter

Den som får deltidspension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om

4) *han eller hon är frånvarande från arbetet mera än sex veckor utan avbrott, om frånvaron inte beror på semester eller sådan sjukdom på basis av vilken deltidspensionstagaren får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, lön för sjukdomstid, dagpenning som grundar sig på bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkring eller ersättning för inkomstbortfall beviljad med stöd av lagen om trafikförsäkring,*

5) ändringar i företagsverksamheten,

6) att en ny arbetspension eller en motsvarande förmån som beviljats i ett EU- eller EES-land börjar, samt

7) att en primär förmån börjar eller förändras.

Oberoende av pensionstagarens skyldighet att lämna upplysningar enligt 2—5 mom. kan pensionsanstalten av pensionstagaren kräva en utredning om de omständigheter som nämns i 2—5 mom. samt om andra motsvarande omständigheter som påverkar pensionsbeloppet och pensionsrätten, om det finns anledning att misstänka att det har inträffat förändringar i dessa omständigheter.

ras på basis av tillgängliga uppgifter.

148 §

Pensionsanstaltens rätt att lämna uppgifter

Utöver det som bestäms i lagen om of-
fentlighet i myndigheternas verksamhet har
den kommunala pensionsanstalten rätt att,
utan hinder av sekretessbestämmelserna och
andra begränsningar som gäller erhållande
av uppgifter, lämna uppgifter som grundar
sig på verkställigheten av denna lag enligt
följande:

1) till en behörig myndighet och ett behö-
rigt organ får utlämnas de uppgifter som är
nödvändiga för fullgörandet av åligganden
enligt en för Finland bindande överens-
kommelse om social trygghet eller interna-
tionell rättsakt om social trygghet,

2) till pensionsskyddscentralen och de
pensionsanstalter som sköter verkställighe-
ten av i 8 § 4 mom. 1, 2, 4, 5 och 7—13
punkten lagen om pension för arbetstagare
nämnda lagar och pensionsstadgor och som
med stöd av lag har rätt att få dessa uppgif-
ter av arbetsgivaren, av en instans som
nämns i 144 § eller av pensionsskyddscent-
ralen får utlämnas uppgifter som den
kommunala pensionsanstalten fått med stöd
av 144 och 146 §,

3) sådana uppgifter om pension, pensions-
rätt eller försäkring som erhållits från pen-
sionsskyddscentralen eller en pensionsan-
stalt som sköter verkställigheten av i 8 § 4
mom. 1, 2, 4, 5 och 7—13 punkten lagen
om pension för arbetstagare nämnda lagar
och pensionsstadgor får utlämnas till Folk-
pensionsanstalten eller en annan sådan mot-
tagare som har rätt att få dessa uppgifter
med stöd av lag,

7) till ett livförsäkringsbolag, en pen-
sionskassa eller en pensionsstiftelse som
sköter tilläggspensionsskyddet får, för den
löpande skötseln av en icke formbunden
pensionsförsäkring som avses i 9 § och som
ett medlemssamfund ordnar eller för annat
pensionsskydd som en privat arbetsgivare
ordnar än frivilligt gruppstilläggspensions-

148 §

Pensionsanstaltens rätt att lämna uppgifter

Utöver det som bestäms i lagen om of-
fentlighet i myndigheternas verksamhet har
den kommunala pensionsanstalten rätt att,
utan hinder av sekretessbestämmelserna och
andra begränsningar som gäller erhållande
av uppgifter, lämna uppgifter som grundar
sig på verkställigheten av denna lag enligt
följande:

1) till en behörig myndighet och ett behö-
rigt organ får utlämnas de uppgifter som är
nödvändiga för verkställigheten av uppgif-
ter enligt EG:s förordning om social trygg-
het eller en överenskommelse om social
trygghet,

2) till Pensionsskyddscentralen och de
pensionsanstalter som sköter verkställighe-
ten av i 3 § 1 mom. och 2 mom. 2—7 punk-
ten i lagen om pension för arbetstagare
nämnda lagar och pensionsstadgor och som
med stöd av lag har rätt att få dessa uppgif-
ter av arbetsgivaren, av en instans som
nämns i 144 § eller av Pensionsskyddscent-
ralen får utlämnas uppgifter som den
kommunala pensionsanstalten fått med stöd
av 144 och 146 §,

3) sådana uppgifter om pension, pensions-
rätt eller försäkring som erhållits från Pen-
sionsskyddscentralen eller en pensionsan-
stalt som sköter verkställigheten av i 3 § 1
mom. och 2 mom. 2—7 punkten i lagen om
pension för arbetstagare nämnda lagar och
pensionsstadgor får utlämnas till Folkpen-
sionsanstalten eller en annan sådan motta-
gare som har rätt att få dessa uppgifter med
stöd av lag,

7) till ett livförsäkringsbolag, en pen-
sionskassa eller en pensionsstiftelse som
sköter tilläggspensionsskyddet får, för den
löpande skötseln av en icke formbunden
pensionsförsäkring som avses i 9 § och som
ett medlemssamfund ordnar eller frivilligt
gruppstilläggspensionsskydd som en privat
arbetsgivare ordnar och som hänför sig till

skydd som avses i 11 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, i fråga om anställda utlämnas namn- och adressuppgifter, personbeteckningar, uppgifter om pensionernas belopp och de faktorer som påverkar pensionens belopp samt övriga nödvändiga uppgifter för ändamål som nämns i denna punkt,

pensionskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare, i fråga om anställda utlämnas namn- och adressuppgifter, personbeteckningar, uppgifter om pensionernas belopp och de faktorer som påverkar pensionens belopp samt övriga nödvändiga uppgifter för ändamål som nämns i denna punkt,

149 §

Teknisk anslutning

Den kommunala pensionsanstalten har, utöver det som bestäms i 29 § 3 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, rätt att öppna en teknisk anslutning

1) för en sammanslutning eller inrättning som verkställer lagstadgad socialförsäkring till sådana uppgifter i sina personregister som sammanslutningen eller inrättningen med stöd av denna eller någon annan lag har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter,

2) för myndigheter eller organ som nämns i 148 § 1 mom. 1—3 och 6 punkten för utlämnande av uppgifter som avses i nämnda punkter,

3) för försäkringsbolag som idkar frivillig pensionsförsäkring som avses i 96 § inkomstskattelagen (1535/1992) till sådana uppgifter i sina register som är nödvändiga för att utreda avdrag i beskattningen på basis av frivillig pensionsförsäkringspremie,

Med hjälp av teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får även hämtas sekretessbelagda uppgifter utan samtycke av den vars intressen sekretessen är avsedd att skydda. *Är det dock fråga om en teknisk anslutning som öppnats med stöd av 1 mom. 3 punkten, får med hjälp av den hämtas sekretessbelagda personuppgifter endast med samtycke av den som saken gäller.*

149 §

Teknisk anslutning

Den kommunala pensionsanstalten har, utöver det som bestäms i 29 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, rätt att öppna en teknisk anslutning

1) för en sammanslutning eller inrättning som verkställer lagstadgad socialförsäkring *och för en besvärinstans som avses i denna lag* till sådana uppgifter i sina personregister som sammanslutningen, inrättningen eller instansen med stöd av denna eller någon annan lag har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter,

2) *för en myndighet som har hand om verkställigheten av uppgifter enligt EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet till sådana uppgifter som myndigheten har rätt att få enligt 148 § 1 mom. 1 punkten,*

3) *för myndigheter eller organ som nämns i 148 § 1 mom. 2, 3 och 6 punkten för utlämnande av uppgifter som avses i nämnda punkter,*

Med hjälp av teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också hämtas sekretessbelagda uppgifter utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

151 §

Skyldighet att informera pensionsökanden om utlämnandet av uppgifter

Den kommunala pensionsanstalten skall på förhand på lämpligt sätt informera pensionsökanden om var uppgifter om honom eller henne finns att få och vart uppgifterna i regel kan lämnas ut.

151 §

De anställdas och de pensionsökandes rätt att få uppgifter

Den kommunala pensionsanstalten skall på den anställdes begäran till honom eller henne lämna ut de uppgifter som pensionsanstalten har om den anställdes rätt till pension. Angående en parts rätt att få information, rätt att ta del av en handling som gäller parten själv samt rätt att kontrollera sådana uppgifter om sig själv som införts i ett register gäller i övrigt det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i personuppgiftslagen (523/1999).

Den kommunala pensionsanstalten skall på förhand genom en pensionsansökningsblankett eller på något annat motsvarande sätt informera en pensionsökande om varifrån uppgifter om honom eller henne kommer att inhämtas.

12 kap

Ändringssökande

153 §

Sökande av ändring

Ändring i den kommunala pensionsanstaltens beslut i pensionsärenden söks hos kommunernas pensionsnämnd genom besvär.

Ändring i pensionsnämndens beslut söks genom besvär hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

153 §

Sökande av ändring

Ändring i den kommunala pensionsanstaltens beslut i pensionsärenden söks genom besvär hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. *Bestämmelser om nämnden och dess medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden.*

Ändring i beslut av besvärsnämnden för arbetspensionsärenden söks genom besvär hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär. *Bestämmelser om försäkringsdomstolen finns i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003).*

Ändring i beslut av den kommunala pensionsanstaltens delegation eller styrelse i andra ärenden än pensionsrättsärenden får

Angående sökande av ändring i en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 7 kap. samt behandlingen av besvärshandling gällande vad som föreskrivs i detta kapitel. När den kommunala pensionsanstaltens beslut ingår i en beslutssammanställning som en annan pensionsanstalt givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 103 § 2 mom., söks ändring och behandlas besvärshandling enligt vad som föreskrivs i en annan pensionslag för den offentliga sektorn eller i en pensionslag för den privata sektorn. I sådana fall skall pensionsanstalten inom den offentliga sektorn eller pensionsanstalten inom den privata sektorn, till den del besvärerna gäller pensionsskydd enligt denna lag, begära utlåtande om besvärerna av den kommunala pensionsanstalten. Utlåtande begärs inte om besvärerna enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.

155 §

Kommunernas pensionsnämnds budget, bokslut, organisationsform, föredragande samt behandling av ärenden

Inrikesministeriet fastställer kommunernas pensionsnämnds budget, förordnar revisor samt godkänner bokslutet. På framställning av nämnden fastställer ministeriet även arvoden för nämndens ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar.

Pensionsnämnden fastställer för sig en arbetsordning med närmare bestämmelser om pensionsnämndens organisationsform och verksamhet.

Vid pensionsnämnden finns föredragande, som skall ha avlagt juris kandidatexamen, samt behövlig byråpersonal. De anställs av pensionsnämnden, som även beslutar om deras avlöning.

Vid behandlingen av ärenden i kommunernas pensionsnämnd tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte nå-

sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets pensionsanstalten har sin hemort.

På en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten har givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 7 kap. tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om beslut. När den kommunala pensionsanstaltens beslut ingår i en beslutssammanställning som en annan pensionsanstalt givit i egenskap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 103 § 2 mom., söks ändring och behandlas besvärshandling enligt vad som föreskrivs i en annan pensionslag för den offentliga sektorn eller i en pensionslag för den privata sektorn. I sådana fall skall pensionsanstalten inom den offentliga sektorn eller pensionsanstalten inom den privata sektorn, till den del besvärerna gäller pensionsskydd enligt denna lag, begära utlåtande om besvärerna av den kommunala pensionsanstalten. Utlåtande begärs inte om besvärerna enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.

155 §

Sökande av ändring i det sammanfattande meddelandet om EU-besluten

En part som har varit försäkrad i två eller flera EU-länder och som är missnöjd med en pensionsanstalts beslut enligt denna lag, får söka ändring i beslutet efter att ha fått det sammanfattande meddelande med alla EU-länders beslut som avses i artikel 48 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 gällande tillämpningen av EG:s förordning om social trygghet. Ändring i pensionsanstaltens beslut om förutsättningarna för erhållande av invalidpension söks dock enligt vad som föreskrivs i denna lag.

got annat bestäms särskilt. Om det behövs för att ett ärende skall kunna utredas, verkställs i kommunernas pensionsnämnd muntlig förhandling på det sätt som bestäms i 37 § förvaltningsprocesslagen. Vid muntlig förhandling tillämpas lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984). Muntlig förhandling skall ske inom stängda dörrar i ärenden i vilka tystnadsplikt gäller eller som pensionsnämnden bestämmer att skall behandlas inom stängda dörrar av den anledningen att offentlig behandling kunde medföra särskild olägenhet för en part.

Pensionsnämnden har rätt att för utförandet av sina uppdrag enligt denna lag få handräckning av polismyndigheter och övriga myndigheter.

156 §

(156 § upphävs)

Besvärsrätt

Besvärsrätt i ärenden som gäller pensionsbeslut har pensionssökanden eller pensionstagaren och pensionsombudet.

Ändring i den kommunala pensionsanstaltens beslut i andra ärenden än pensionsärenden får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets pensionsanstalten har sin hemort. Besvärsrätt har parterna och medlemssamfundet. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas även av pensionsanstaltens styrelse.

Den som omfattas av denna lag kan yrka rättelse av den pensionsavgift som medlemssamfundet tar ut av honom eller henne med stöd av 133 §. Vid sökande av ändring i ett beslut som den kommunala pensionsanstalten meddelat till följd av ett rättelseyrkande iakttas i tillämpliga delar 2 mom.

157 §

157 §

*Besvärstid**Besvärstid*

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Beslut av den kommunala pen-

Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Beslut av den kommunala pen-

sionsanstalten och kommunernas pensionsnämnd får delges en part med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären, anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han eller hon uppgivit. Pensionsombudets besvärstid räknas från tidpunkten för beslutet.

sionsanstalten och *besvärsnämnden för arbetspensionsärenden* får delges en part med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären, anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han eller hon uppgivit. Pensionsombudets besvärstid räknas från tidpunkten för beslutet.

159 §

Pensionsanstaltens självrättelse

Om pensionsanstalten inte kan rätta ett genom besvär överklagat beslut på det sätt som anges i 2 mom., skall den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillställa kommunernas pensionsnämnd besvärsskriften och sitt utlåtande för behandling. Om besvären gäller pensionsnämndens beslut, skall besvärsskriften och utlåtandet inom samma tid tillställas försäkringsdomstolen för behandling. Pensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om ärendet redan tillställts besvärsmyndigheten, skall pensionsanstalten omedelbart underrätta myndigheten om det interimistiska beslutet. Ändring i interimistiska beslut får inte sökas. Pensionsombudets besvär skall alltid tillställas besvärsmyndigheten för behandling.

160 §

Sökande av ändring i beslutssammanställning

Gäller besvär över beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den be-

159 §

Pensionsanstaltens självrättelse

Om pensionsanstalten inte kan rätta ett genom besvär överklagat beslut på det sätt som anges i 2 mom., skall den inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillställa *besvärsnämnden för arbetspensionsärenden* besvärsskriften och sitt utlåtande för behandling. Om besvären gäller *nämndens* beslut, skall besvärsskriften och utlåtandet inom samma tid tillställas försäkringsdomstolen för behandling. Pensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om ärendet redan tillställts besvärsmyndigheten, skall pensionsanstalten omedelbart underrätta myndigheten om det interimistiska beslutet. Ändring i interimistiska beslut får inte sökas. Pensionsombudets besvär skall alltid tillställas besvärsmyndigheten för behandling.

160 §

Sökande av ändring i beslutssammanställning

Gäller besvär över beslutssammanställningen enbart bedömning av arbetsförmågan och godkänner den kommunala pensionsanstalten i egenskap av sista pensionsanstalt de yrkanden som framförts i den be-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

svärsskrift som tillställts den, skall den ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om den inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 159 § 3 och 4 mom. Är det fråga om en situation som avses i 105 § och godkänner pensionsanstalten inom den privata sektorn inte ändringssökandens yrkanden, skall den kommunala pensionsanstalten hänskjuta besvären till den del de gäller beslut av pensionsanstalten inom den privata sektorn till den pensionsnämnd som avses i 20 § lagen om pension för arbetstagare, och i fråga om besvären iakttas det förfarande som föreskrivs i 21 och 21 a § lagen om pension för arbetstagare.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i kommunernas pensionsnämnd eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för pensionstagaren undanröja eller rätta en beslutssammanställning som vunnit laga kraft eller när det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 163 § skall denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003).

161 §

Verkställighet av beslut

Den kommunala pensionsanstaltens och kommunernas pensionsnämnds beslut får verkställas även om de inte vunnit laga kraft, såvida inte sökande av ändring blir onödigt på grund av verkställigheten eller besvärmyndigheten förbjuder verkställigheten.

Pensionsanstaltens och pensionsnämndens lagakraftvunna beslut om återkrav av pension får verkställas såsom en lagakraftvunnen dom i tvistemål.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller även en beslutssammanställning som den kommunala pensionsanstalten ger i egenkap av sådan sista pensionsanstalt som avses i 7 kap.

svärsskrift som tillställts den, skall den ge en ny, rättad beslutssammanställning. Om den inte rättar beslutssammanställningen, tillämpas det förfarande som föreskrivs i 159 § 3 och 4 mom. Är det fråga om en situation som avses i 105 § och godkänner pensionsanstalten inom den privata sektorn inte ändringssökandens yrkanden, skall den kommunala pensionsanstalten hänskjuta besvären till den del de gäller beslut av pensionsanstalten inom den privata sektorn till *besvärsnämnden för arbetspensionsärenden*, och i fråga om besvären iakttas det förfarande som föreskrivs i 9 kap. i lagen om pension för arbetstagare.

När ett ärende som gäller besvär över en beslutssammanställning behandlas i *besvärsnämnden för arbetspensionsärenden* eller försäkringsdomstolen eller när det är fråga om att till förmån för pensionstagaren undanröja eller rätta en beslutssammanställning som vunnit laga kraft eller när det i beslutssammanställningen förekommer ett sådant fel som avses i 163 § skall denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i lagen om försäkringsdomstolen.

161 §

Verkställighet av beslut

Den kommunala pensionsanstaltens beslut skall, trots att ändring har sökts, iakttas till dess ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

Ett lagakraftvunnet beslut av pensionsanstalten och *besvärsnämnden för arbetspensionsärenden* får verkställas såsom en lagakraftvunnen dom i tvistemål.

(3 mom. upphävs)

162 §

Ändring av ett lagakraftvunnet beslut

Grundar sig ett lagakraftvunnet beslut om pension på felaktig eller bristfällig utredning eller är det uppenbart inte lagenligt, kan försäkringsdomstolen på framställning av den kommunala pensionsanstalten eller på ansökan av den som ärendet berör, efter att ha hört andra parter, undanröja beslutet och ta upp ärendet till ny behandling eller bestämma att ärendet skall behandlas på nytt. Efter att ha gjort nämnda framställning kan pensionsanstalten, till dess ärendet avgjorts på nytt, tillfälligt inställa utbetalningen av pensionen eller utbetala pensionen i överensstämmelse med framställningen.

Kommunernas pensionsnämnd och försäkringsdomstolen kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om ändring av vägande skäl inte sökts inom utsatt tid.

Pensionsanstalten kan utan hinder av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller bevilja förmånen till ett större belopp än tidigare. Även pensionsnämnden och försäkringsdomstolen kan förfara på motsvarande sätt vid behandlingen av ett besvärssärende. Ändring i beslut får sökas så som bestäms i 156 och 157 §.

162 §

Ändring av ett lagakraftvunnet beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut om pension vilket *den kommunala pensionsanstalten* gett på basis av denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning *eller är uppenbart lagstridigt*, kan *besvärsnämnden för arbetspensionsärenden* på framställning av den kommunala pensionsanstalten eller på ansökan av den som ärendet berör undanröja beslutet och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt. *Ansökan om undanröjande av ett beslut skall göras inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Av särskilt vägande skäl kan ett beslut undanröjas på ansökan som gjorts även efter utgången av den föreskrivna tiden. Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden skall bereda parten tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs.*

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden gett på basis av denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på framställning av den kommunala pensionsanstalten eller på ansökan av den som ärendet berör, efter att ha hört andra parter, undanröja beslutet och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt. Försäkringsdomstolen skall bereda parten tillfälle att bli hörd innan ärendet avgörs. På de grunder som nämns ovan kan försäkringsdomstolen också undanröja sitt eget beslut och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt.

Om den kommunala pensionsanstalten yrkar att ett beslut skall undanröjas, kan den, till dess ärendet avgjorts på nytt, tillfälligt inställa utbetalningen av pensionen eller utbetala pensionen i överensstämmelse med framställningen.

Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om ändring av vägande skäl inte sökts inom utsatt tid.

Pensionsanstalten kan utan hinder av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller bevilja förmånen till ett större belopp än tidigare. Även *besvärskommittén för arbetspensionsärenden* och försäkringsdomstolen kan förfara på motsvarande sätt vid behandlingen av ett besvärssärende. Ändring i beslutet får sökas så som bestäms i 156 och 157 §.

167 a §

Beslut om beloppet av den teoretiska pensionen

Om en anställd har arbetat i ett eller flera EU- eller EES-länder och den anställde anser om folkpension, har han eller hon rätt att på begäran få ett beslut om det belopp av den teoretiska pensionen som pensionsanstalten meddelar Folkpensionsanstalten för beräkning av hans eller hennes folkpension.

Denna lag träder i kraft den 20.

Vid en bedömning av huruvida det inkomstvillkor som avses i 17 § 1 mom. 2 punkten har uppfyllts, beaktas arbetsinkomsterna för fem kalenderår före den tidpunkt då ansökan om rehabilitering anhängiggjordes.

Om en anställd inte har arbetat i en anställning som omfattas av lagen om kommunala pensioner efter den 31 december 2004, räknas det särskilda tillägg till den teoretiska pensionen som avses i 40 § 5 mom. ut på basis av lönen i den anställning för vilken den återstående tiden eller motsvarande inkomst bör beaktas utgående från lagen om kommunala pensioner i dess lydelse den 31 januari 2004 vid bestämmandet av pension som beviljas för tiden före den 1 december 2005.

På en pension i fråga om vilken pensionsfallet inträffat före denna lags ikraftträdande tillämpas 76 § 5 mom. i dess lydelse vid ikraftträdandet. Från pension enligt lagen om kommunala pensioner avdras inte en sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på en skada som uppkommit under kriget åren

1939–1945.

Den rätt en barnpensionstagare har till tillägg för föräldralösa barn enligt 86 § 3 mom. i dess lydelse vid ikraftträdandet skall bestämmas enligt det ovan nämnda lagrummet också när beloppet av familjepension skall justeras efter att denna lag har trätt i kraft.

En efterlevandepension som indragits på grund av att den efterlevande maken ingått ett nytt äktenskap börjar på ansökan av den efterlevande maken betalas ut på nytt enligt 95 § 1 mom., i dess lydelse vid denna lags ikraftträdande, om den efterlevande makens nya äktenskap upplöses före denna lags ikraftträdande och ansökan om att pensionen skall betalas ut på nytt sänds till pensionsanstalten inom sex månader från det att denna lag har trätt i kraft.

Den preskriptionstid om fem år som avses i 110 § 3 mom., 120 § 5 mom. och 134 § tillämpas från ingången av 2013. Åren 2007 och 2008 är den nämnda preskriptionstiden tio år, 2009 nio år, 2010 åtta år, 2011 sju år och år 2012 sex år. När preskriptionstiderna räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande.

I enlighet med 162 § 1 mom. i dess lydelse vid denna lags ikraftträdande skall ansökningar som blivit anhängiga vid försäkringsdomstolen behandlas i försäkringsdomstolen.

Pension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) samt grundbeloppet av avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) och av avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) beaktas

1) som pension som medför att pensionstagaren inte har rätt till deltidspension,

2) vid bestämmandet av efterlevandepension som pension som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete,

3) som pension som avses i 76 § 3 mom., och

4) som pension som avses i 106 §.